

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

LETNO POROČILO

O IZVAJANJU UKREPOV ZAKONA O RAZVOJNI PODPORI POMURSKI REGIJI V OBDOBJU 2010-2015

V LETU 2013

April 2014

Kazalo

1.	Povzetek – Pomurje v krizi in odziv nanjo	3
2.	Prikaz stanja in razvojnih težav v Pomurju	8
3.	Ukrepi in organi izvajanja Zakona	11
3.1	Ukrepi in instrumenti	11
3.1.1.	Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015	12
3.1.2.	Spodbude za zaposlovanje	14
3.1.3.	Davčna olajšava za investiranje.....	15
3.1.4.	Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije	15
3.2.	Organi usklajevanja in izvajanja zakona	16
3.2.1.	Medresorska komisija	16
3.2.2.	Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji.....	17
3.2.3.	Regionalna razvojna agencija Mura	17
4.	Analiza izvajanja aktivnosti po ukrepih Zakona	19
4.1.	Program POMURJE 2015.....	19
4.1.1.	Izvajanje aktivnosti Programa POMURJE 2015	20
4.1.1.1.	Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest.....	20
4.1.1.2.	Spodbujanje razvoja človeških virov	24
4.1.1.3.	Spodbujanje socialnega podjetništva.....	25
4.1.1.4.	Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije.....	27
4.1.1.5.	Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v Pomurski regiji.....	30
4.2	Spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje.....	32
4.2.1.	Spodbude za zaposlovanje.....	33
4.2.2.	Davčne olajšave za zaposlovanje.....	36
4.2.3.	Davčne olajšave za investiranje	37
4.3.	Vzpostavitev medpodjetniškega izobraževalnega centra.....	38
4.4.	Vzpostavitev regijskega gospodarskega središča (»Razvojni center slovenskega gospodarstva«)	41
4.5.	Vlaganje v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnost	43
4.5.1.	Način izvajanja	43
4.5.1.1.	Stanje na področju ukrepa.....	47
4.5.2.	Načrtovane aktivnosti v letih 2014 - 2015.....	48
4.6	Vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo.....	49

5.	Koordinacija drugih ukrepov Vlade RS za Pomursko regijo.....	52
5.1.	Poročanje ministrstev o ukrepih v širšem smislu zakona	52
5.1.1.	Poročilo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti	52
5.1.2.	Poročilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo	58
5.1.2.1.	Eko Sklad.....	59
5.1.3.	Slovenski regionalno razvojni sklad.....	60
5.1.4.	Poročilo Ministrstva za kulturo.....	60
5.1.5.	Poročilo Ministrstva za obrambo	62
5.1.6.	Poročilo Ministrstva za zdravje.....	62
5.2.	Črpanje EU sredstev	64
5.2.1.	Kohezijska politika v Sloveniji	64
5.2.1.1.	Pregled črpanja EU sredstev v Sloveniji za vse tri operative programe	65
5.2.1.2.	Operativni programi Cilja 3.....	69
5.3.	Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in uveljavljanje skupnega slovenskega gospodarskega prostora	73
5.4.	Urad Vlade RS za narodnosti.....	75
5.5.	Območne razvojne agencije	76
6.	Kazalniki za spremljanje učinkovitosti izvajanja zakona.....	77
6.1.	Kazalniki Programa POMURJE 2015.....	79
7.	Finančni prikaz izvajanja zakona.....	81

1. Povzetek – Pomurje v krizi in odziv nanjo

Pomurje v zadnjem obdobju zaznamuje vrsta dogodkov, ki so v veliki meri vplivali tako na delovanje države kot na delovanje regije in občin v Pomurju. Kot odziv na izrazito stopnjevanje gospodarske krize v Pomurju, se je s sprejetjem Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji **Vlada RS v letu 2009 odločila za integriran in ciljno usmerjeni pristop z vključevanjem** več razvojnih programov več ministrstev. S tem se je želelo gospodarsko dinamizirati regijo in doseči njeno dolgoročno razvojno prestrukturiranje. Z novim pristopom v Pomurju je regionalna politika utrla pot novemu Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, ki je bil sprejet v marcu 2011.

V začetku leta 2013 je bilo v Pomurski regiji 9.729 brezposelnih, kar je 8,1% več kot konec leta 2012. V mesecu juniju 2013 je število nezaposlenih upadlo za 14,8% (8.283 nezaposlenih) ter za 7,9% v primerjavi s koncem leta 2012. Temu primerna je stopnja registrirane brezposelnosti, ki je bila v mesecu januarju 19,4%, v mesecu juniju pa nižja za 2,7 odstotni točki. Povprečna stopnja registrirane brezposelnosti je bila v prvi polovici leta 18,2%, kar je za 4,9 odstotne točke višja od povprečne stopnje na ravni Slovenije.

V Pomurski regiji po zadnjih podatkih registra AJPes je v letu 2012 delovalo 1.683 gospodarskih družb, 3.299 samostojnih podjetnikov in 33 zadrug. Velike družbe predstavljajo 1,6%, srednje velika družbe 2,2% ter male in mikro družbe 96,2 % vse družb v regiji.

Velika podjetja so zaposlovala 30,4 % vseh zaposlenih (porast števila zaposlenih za 14,1% v primerjavi z letom 2011, srednja podjetja 25,2 % vseh zaposlenih (upad števila zaposlenih za 8,8% v primerjavi z letom 2011) ter mikro in majhna podjetja 44,5% (za 5,2% manj kot v letu 2011) vseh zaposlenih v regiji.

Po zadnjih razpoložljivih podatkih AJPes-izpostava Murska Sobota o poslovanju gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov in zadrug v Pomurju v letu 2012 so se kazalniki produktivnosti v primerjavi z letom 2011 izboljšali, vendar, prihodki na zaposlenega še vedno zaostajajo za slovenskim povprečjem za 26,2 %, neto dodana vrednost na zaposlenega za 25,2 % in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 14,8 %. V primerjavi z letom 2011 so pomurske gospodarske družbe v letu 2012 vidno izboljšale rezultate poslovanja, saj so izkazale dvakrat večji (28.391 tisoč EUR) neto čisti dobiček od prejšnjega leta in se med slovenskimi regijami uvrstile na peto mesto glede na neto izid poslovanja. Neto čisti izid poslovanja pomurskih gospodarskih družb je prvič po letu 2008 pozitiven in predstavlja 8,5% neto čistega dobička na ravni države. Kljub izboljšanju rezultatov poslovanja, pa so posledice gospodarske krize zaradi ekonomske šibkosti v Pomurski regiji še močno prisotne.

Pričujoče poročilo je letno poročilo o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (v nadaljnjem besedilu: Zakon) in zajema obdobje **od 1. januarja do 31. decembra 2013.**

V marcu 2013 je bil v okviru Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije 2010-2015 (v nadaljnjem besedilu: Program) v okviru prvega instrumenta Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, objavljen *peti javni razpis za spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest*. Razpisanih je bilo skupaj 5.300.000 EUR nepovratnih sredstev za leti 2013 in 2014. V letu 2013 se je **izvedlo 18 projektov začetnih**

investicij. Skupna vrednost sofinanciranih investicij znaša **12.672.482,99 EUR**. V letu 2013 je bilo izplačanih **1.100.250,68 EUR**.

V okviru drugega instrumenta Programa »**Spodbujanje razvoja človeških virov**«, je bil v mesecu marcu 2013 objavljen Javni razpis za pridobitev sredstev Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 za **vključevanje diplomantov vseh treh stopenj študija »po bolonji« v delo na inovativnih projektih in usposabljanje vodstvenega kadra v navezavi na inovativne projekte v teh podjetjih**. Skupaj za leti 2013 in 2014 je bilo razpisanih 1.780.000 EUR. Sočasno z objavo javnega razpisa je bil objavljen tudi Javni poziv **diplomantom za sodelovanje na javnem razpisu** za pridobitev sredstev Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 za vključevanje diplomantov vseh treh stopenj študija »po bolonji« v delo na inovativnih projektih in usposabljanje vodstvenega kadra v navezavi na inovativne projekte v teh podjetjih. Na podlagi rebalansa proračuna RS je bil v mesecu avgustu **objavljen preklic javnega razpisa** za pridobitev sredstev Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 za vključevanje diplomantov vseh treh stopenj študija »po bolonji« v delo na inovativnih projektih in usposabljanje vodstvenega kadra v navezavi na inovativne projekte v teh podjetjih.

V okviru tretjega instrumenta Programa »**Socialno podjetništvo**« je bil v mesecu marcu 2013 objavljen Javni razpis za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Pomurski regiji. Za triletno obdobje 2013-2015 je bilo skupaj razpisanih 1.500.000 EUR nepovratnih sredstev. Na javni razpis so lahko kandidirala registrirana socialna podjetja. Na podlagi rebalansa proračuna RS je bil v mesecu avgustu **objavljen preklic javnega razpisa** za pridobitev sredstev socialnega podjetništva. Javni razpis je bil (ponovno) objavljen v mesecu novembru 2013, skupaj je bilo za leti 2014 in 2015 razpisanih 1.200.000 EUR nepovratnih sredstev. Odobrena je ena vloga v skupni višini sofinanciranja sredstev **77.237,00 EUR**.

Na podlagi Zakona o socialnem podjetništvu, ki ga je sprejel Državni zbor RS na svoji seji 7. marca 2011 in je stopil v veljavo 1.1.2012, je bila v letu 2012 sprejeta Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva, ki je podrobneje opredelila dejavnosti ter »odprta evidenca socialnih podjetij«, ki jo vodi MDDSZ. Do konca leta 2012 je bil pripravljen osnutek Strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Svet za socialno podjetništvo je Strategijo razvoja socialnega podjetništva potrdil dne 27.6.2013, Vlada RS pa jo je sprejela dne 25.7.2013. V mesecu aprilu 2013 je bil prav tako sprejet Pravilnik o spremljanju poslovanja socialnih podjetij. Kljub sprejemu strateških in uveljavitvi izvedbenih dokumentov, pa še niso rešena vsa vprašanja glede izvajanja projektov socialnega podjetništva.

Za koordinacijo aktivnosti in spodbujanje socialnega podjetništva v Pomurju skrbi RRA Mura v okviru svojih rednih aktivnosti.

V okviru Instrumenta 4 »**Promocija regije**« je aktivnosti v okviru *Načrta promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije* izvajala RRA Mura. Pripravljena so bila poslovna orodja, izdelani grafični printi, promocijski material za komuniciranje znamke ter izvedena predstavitev skupne blagovne znamke »Re(j)dno dobro«. Izbran je bil agent za izvajanje aktivnosti privabljanja tujih investicij v Pomurje za področje Nemčije, Francije in Anglije. v letu 2013 je bil v pripravi predstavitveni film regije Pomurje za namen privabljanja tujih investicij, grafična izvedba promocijskega materiala za potrebe internacionalizacije, popolna prenova spletnega mesta Invest Pomurje ter tisk brošure »Pomurje – the region of your choice«. Pomurje kot

destinacija za tuje investitorje je bilo predstavljeno na sejmi MIPIM Cannes v Franciji, The Great British Bussines Show v Angliji in Fabrik planung v Nemčiji (Ludvigsburg).

RRA Mura je na področju privabljanja tujih investicij pripravila dva projekta. Prvi projekt se nanaša na podjetje **Elrad International** (elektronika), drugi na podjetje **U-Technologies** (IKT). Podjetji sta kandidirali na avgustovskem roku **Javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letu 2013 ter bili uspešni**. Podjetje Elrad International bo na tej podlagi zaposlilo 27 delavcev, podjetje U-Technologies pa je predvidelo zaposliti 7 delavcev, vendar je Javna agencija SPIRIT Slovenija zaradi zapletov pri pridobitvi bančne garancije podjetja, od pogodbe odstopila in tako je podjetje izgubilo že pridobljeno subvencijo. Kljub temu bo U-Technologies nadaljevalo z načrti za vzpostavitev razvojnega centra s področja IKT v Lendavi.

Po podatkih **Javne agencije SPIRIT Slovenija** je bilo na Javnem razpisu za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letih 2010-2013 **odobrenih skupaj deset investicij**, ki se bodo izvajale na območju izvajanja Zakona. **Subvencijo** v skupni višini **3.378.955 EUR** je pridobilo osem investicij, katerih skupna vrednost investicij znaša 14.748.599 EUR. **Po zaključku investicij bodo tuji investitorji ustvarili 353 delovnih mest.**

V okviru Instrumenta 5 »**Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji**», je na podlagi podpisanega sporazuma o prenehanju veljavnosti pogodbe in ureditvi medsebojnih razmerij med naročnikom SVLR/MGRT in družbo Oikos d.o.o. in Meta Group d.o.o. dne 4.12.2012, bilo družbi Oikos d.o.o. v mesecu januarju 2013 izplačanih **117.845,35 EUR** sredstev. Aktivnosti v okviru instrumenta 5 je izvajala tudi RRA Mura. Na področju »oskrbe s pitno vodo Pomurja« je koordinirala pripravo treh srečanj ministra za kmetijstvo in okolje, mag. Dejana Židana, s pomurskimi poslanci, pomurskimi župani, upravljalci in koordinatorji podsistemov A, B in C na temo poteka izvajanja projekta v okviru pogodbe »Izgradnja in obratovanje ter skupno upravljanje regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja«, ki se jih je udeležila tudi državna sekretarka na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo, mag. Monika Kirbiš Rojs.

Za samostojno izvajanje nalog (po ukinitvi vladne projektne pisarne z dnem 31.12.2012) so v letu 2013 bili Regionalni razvojni agenciji Mura odobreni trije zahtevki v skupni višini **120.000,00 EUR**.

V okviru instrumenta je bilo s strani izbranega izvajalca izvedeno tudi **vmesno vrednotenje Programa** za obdobje, od 1.1.2010 do 31.12.2013, v višini pogodbene vrednosti 30.400,00 EUR brez DDV.

V zvezi z uvedenimi davčnimi spodbudami v Pomurski regiji je bil v marcu 2010 pripravljen **Priročnik za uporabo Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015**. Vseh podatkov za leto 2013 še ni, zato navajamo le podatke, ki se nanašajo na leto 2012. Davčni zavezanci so uveljavljali olajšavo za investiranje in spodbudo za zaposlovanje kot sledi: **Davčne olajšave za zaposlovanje je v letu 2012 koristilo 35 davčnih zavezancev, v skupni vrednosti 966.558 EUR. Davčne olajšave za investiranje je v letu 2012 koristilo 238 davčnih zavezancev, v skupni vrednosti 7.669.794 EUR. Spodbude za zaposlovanje je v letu 2013 koristilo 25 podjetij, ki so zaposlila 117 prikrajšanih delavcev. Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve, je bilo za**

2013 skupaj priznано 359.410,10 EUR sredstev, v letu 2013 pa izplačanih skupaj 332.720,52 EUR.

V letu 2013 se je nadaljeval projekt *Medpodjetniški izobraževalni center – MIC*. V celoti je bila zaključena adaptacija objekta Medpodjetniški izobraževalni center in kupljena različna tehnološka oprema. Rezultat je obnovljen objekt v skladu z vsemi zahtevami moderne gradnje objektov za izobraževanje in usposabljanje v EU. Objekt je sodoben in opremljen s sončno elektrarno, solarnimi kolektorji in kogeneracijo. Sestavni del centra je tudi moderno opremljena avtoservisna delavnica. V letu 2013 je MIZŠ skladno s pogodbo o sofinanciranju izplačalo MIC Pomurje **1.351.464,70 EUR** sredstev.

V 2013 se je nadaljevalo izvajanje treh projektov razvojnih centrov slovenskega gospodarstva iz Pomurske regije, iz sektorjev novi materiali, elektroindustrija in elektronika ter energetika, odobrenih na javnem razpisu »Razvojni centri slovenskega gospodarstva« v letu 2010. V letu 2013 je bilo izplačanih **5.226.766,32 EUR**. Do konca leta 2013 je bilo ustvarjenih 162 novih delovnih mest, ustanovljenih 5 novih podjetij ter prijavljenih 14 pravic intelektualne lastnine.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v letu 2013 nadaljevalo z aktivnostmi in prednostno angažiralo sredstva iz **Programa razvoja podeželja 2007–2013**. Skladno z Uredbo PRP 2007–2013 se vlogam, katerih lokacija naložbe se nahaja na območju upravičenih občin Pomurske regije, dodeli dodatnih 10 odstotnih točk, ne glede na ostala merila za izbor. V letu 2013 je bilo objavljenih 12 javnih razpisov v okviru 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007–2013 in prijaviteljem iz Pomurske regije izplačanih sredstev v višini **27.638.278,84 EUR**. V mesecu juliju 2013 je bila na Vladi RS sprejeta tudi sprememba Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2011–2013.

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je v letu 2013, skupaj z občinami, nadaljevalo z izvedbo projekta vodooskrba Pomurja. **Projekt vodooskrbe Pomurja** je vključen v Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI 2007 - 2013), v indikativni seznam velikih projektov. Izgradnja omrežja se bo financirala v okviru sredstev Kohezijskega sklada. V sklopu posameznih projektov se bo iz Kohezijskega sklada financirala tudi novogradnja ter rekonstrukcija vodnih virov in transportnih vodovodov. Sistemom A, B in C je bila v letu 2013 izdana odločba organa upravljanja o dodelitvi sredstev (Sistem D je odločbo o odobritvi sredstev prejel že v letu 2012). Projekti so v izvedbi.

Zakon v 13. členu predvideva pripravo letnih poročil, ki jih Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo¹ predlaga Vladi RS. V skladu z zakonom Vlada RS o tem poroča Državnemu zboru RS. Vlada je na 11. redni seji dne **30.5.2013 sprejela Tretje letno poročilo za leto 2012**². Z vsebino letnega poročila za 2012 je bila seznanjena tudi Komisija DS RS za lokalno samoupravo in regionalni razvoj dne 17.6.2013 ter Državni svet RS dne 3.7.2013. Tretje letno poročilo je bilo obravnavano tudi v Državnem zboru RS, na 10. seji Odbora za gospodarstvo dne 3.9.2013, ki se je s poročilom seznanil.

¹ Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o vladi RS (Ur. list RS, št. 8/2012), prej Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko.

² Glej **Sklep Vlade (2013)**.

Z vsebino tretjega letnega poročila so bili seznanjeni tudi regijski organi, in sicer: razvojni svet regije dne 25.3.2013, svet regije dne 30.5.2013 ter območni razvojni svet za območje Prlekije dne 12.6.2013.

Pričujoče Poročilo za leto 2013 zajema obdobje četrtega leta izvajanja Zakona. Pri pripravi so sodelovala vsa ključna ministrstva in uradi, neposredno vključeni v izvajanje zakona in sicer: Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo (Direktorat za regionalni razvoj), Ministrstvo RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo RS za finance in Davčna uprava Republike Slovenije, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo RS za kmetijstvo in okolje, Ministrstvo RS za infrastrukturo in prostor, Javni sklad RS za regionalni razvoj in razvoj podeželja, SPIRIT Slovenija³.

V delu, ki obravnava tako imenovani »Zakon v širšem smislu«, so sodelovala tudi nekatera druga ministrstva in uradi z navedbo aktivnosti, katere sicer niso neposredno povezane z izvajanjem Zakona, vendar pa imajo pomemben vpliv na razvoj Pomurja, kot na primer Ministrstvo RS za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstvo RS za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo RS za izobraževanje, znanost in šport, Ministrstvo RS za obrambo, Ministrstvo RS za kulturo, Ministrstvo RS za zdravje. Letno poročilo vsebuje tudi projekte čezmejnega sodelovanja v okviru Cilja 3 in vsebino, ki se nanaša na aktivnosti Eko sklada, Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Urada Vlade RS za narodnosti.

Na predlog Državnega sveta RS o večji vključenosti območnih razvojnih agencij v izvajanje Zakona, ob obravnavi tretjega letnega poročila za leto 2012 v letu 2013, so v predmetno poročilo vključene tudi območne razvojne agencije. Prav tako pa so v prilogi poročila predstavljeni podatki o odobrenih sredstvih na javnih razpisih programa tudi na ravni posameznih občin in upravnih enot.

Iz poročila izhajajoči podatki kažejo, da so se v četrtem letu izvajanja Zakona izvajale aktivnosti iz vseh ukrepov, ki jih določa zakon. V letu 2013 so bila izvedena izplačila iz proračuna RS po vseh ukrepih zakona.

Glede Programa Pomurje so bila marca leta 2013 (peta sprememba Programa) za leto 2013 zmanjšana sredstva na Instrumentu 2 ter prerazporejena na instrumente 1, 4 in 5, pristojni RRA pa je bila s to spremembo omogočena večja angažiranost za opravljanje del in nalog iz Instrumentov 2, 4 in 5.

V letih 2014 in 2015 je potrebno intenzivirati izvajanje aktivnosti v okviru vseh instrumentov.

³ Javna agencija RS za spodbujanje podjetništva, inovativnosti, razvoja, investicij in turizma.

2. Prikaz stanja in razvojnih težav v Pomurju

V letu 2009 je bruto domači proizvod na prebivalca v Pomurju znašal 11.359 evrov in dosegel 65,67% slovenskega povprečja. Regija je v letu 2009 zmanjšala razvojni zaostanek za slovenskim povprečjem za 0,7 odstotne točke glede na leto 2008. Ob tem se zaostajanje Pomurja za povprečno produktivnostjo dela v gospodarskih družbah v Sloveniji prav tako zmanjšuje. Od leta 2009 do 2010 se je produktivnost dela nominalno povečala za 0,6% in dosegla 25.799 evrov, kar pa je še vedno samo 71,57 % povprečja Slovenije (36.044 EUR). V Pomurju so še vedno najnižje plače v državi (1.152 EUR) in zaostajajo za slovenskim povprečjem (1.373 EUR) za 16,1 %.

Po zadnjih razpoložljivih podatkih AJ PES za leto 2012 prihodki na zaposlenega še vedno zaostajajo za slovenskim povprečjem za dobro četrtno (26 %, v letu 2011 33%), neto dodana vrednost na zaposlenega za 25 % (2011 31 %) in bruto plača na zaposlenega v gospodarskih družbah za 14,8 % (2011 19,3 %). Pri neto dodani vrednosti na zaposlenega je v letu 2008 zaostanek v Pomurju znašal 30%, v letu 2009 le še 25%, v letu 2010 pa se je spet povečal na 28%, v letu 2011 na 31 %, v letu 2012 pa se je zmanjšal na 25 %. Podobno je pri bruto plači na zaposlenega, kjer je bilo zaostajanje Pomurja v letu 2008 20-odstotno, v letu 2009 15-odstotno, v letu 2010 16-odstotno, v letu 2011 19-odstotno, v letu 2012 pa se je zaostajanje bruto plač glede na slovensko povprečje zmanjšalo na 14,8 %, kar pomeni, da so se kazalniki produktivnosti pomurskih gospodarskih družb v primerjavi z letom 2011 vidno izboljšali. Pomurske gospodarske družbe so v letu 2012 vidno izboljšale rezultate.

Po podatkih pomurske izpostave AJ PES je v letu 2012 v Pomurski regiji delovalo 1.683 gospodarskih družb, 3.299 samostojnih podjetnikov in 33 zadrug. V letu 2012 je v Pomurju poslovalo 27 (1,6 %) velikih družb, 37 (2,2 %) srednjih družb, 95 (5,6 %) majhnih družb in 1.524 (90,6 %) mikro družb. Pomurske družbe so v letu 2012 zaposlovale 18.813 delavcev, kar predstavlja 3,9 % vseh zaposlenih v slovenskih družbah. Industrijske zmogljivosti so skoncentrirane na mestnih območjih. Večja industrijska središča so: Murska Sobota (predelovanje hrane, predelovanje kovin, medicinska oprema in tekstilna industrija), Lendava (petrokemična industrija, oprema za skladišča), Gornja Radgona (predelovanje hrane, elektronske naprave) in Ljutomer (umetna vlakna, predelovanje hrane). Družbe so v letu 2012 poslovale pozitivno in ustvarile neto čisti dobiček v višini 28.391 tisoč evrov, v letu 2011 pa so ustvarile neto čisto izgubo v višini 0,7 mio EUR, kar je za 8,5 krat manj kot v letu 2010, samostojni podjetniki pa so kot celota ugotovili za 12,3 % nižji neto podjetnikov dohodek kot v letu 2011 (14.438 tisoč evrov), ki je bil za 11% višji kot v letu 2010 (13.005 tisoč evrov), in so poslabšali končni rezultat poslovanja.

Po podatkih SURS je bila povprečna mesečna bruto plača za leto 2012 v Sloveniji 1.525,47 EUR. V istem obdobju je povprečna mesečna bruto plača za pomursko statistično regijo znašala 1.333,98 EUR in tako bila za 12,5% odstotka nižja od slovenskega povprečja (v letu 2011 je bila nižja od slovenskega povprečja za 13,1%).

Z razvojem podpornega okolja za podjetništvo bo treba podpreti prizadevanja za ustvarjanje novih delovnih mest in spremeniti način razvoja podjetij, da bo temeljil na novih proizvodih in tržnih ciljih. Ker največ delovnih mest daje **tradicionalna industrija**, se srečujemo z nizko stopnjo znanja o poslovanju in upravljanju ter izkušenj pri tem. Manjka podjetniške kulture. Sodobne oblike

zaposlovanja, kot sta socialno podjetništvo in zadružništvo, so lahko dopolnitev zaposlitvam v gospodarskih družbah.

Ne le v Pomurju, tudi v drugih okoljih sta **tekstilna in živilskopredelovalna industrija** v velikih strukturnih težavah. Zaradi globalizacije je na svetovne trge uspelo priti manjšim predelovalcem in proizvajalcem, ki z uporabo sodobnih tehnologij lažje zadovoljijo potrebe trgov in se zaradi manjših naložb v tehnologije lažje odzivajo na hitre spremembe na trgih. Proizvajalci so se predvsem v živilski industriji povezali v konglomerate, ki na tržnih poteh še dodatno zmanjšujejo stroške in povsem prevzamejo trg po vertikali in horizontali. V tekstilni industriji so se manjši proizvajalci usmerili na nekaj segmentov in znamke diferencirali glede na kakovost in ceno ter ponovno združeni zapolnili celoten spekter potreb kupcev. Zaradi zaostajanja v razvoju je celotna predelovalna industrija Pomurja ostala kapitalsko in delovno intenzivna.

Raziskave in razvoj so v Pomurju na razmeroma nizki stopnji. Raziskovalne ustanove so pogosto povezane s stopnjo univerzitetne izobrazbe, zato tukaj ni večjih raziskovalnih središč. Raziskave v zasebnem sektorju so redke. Raziskovalci v zasebnem sektorju pogosto nimajo primerne opreme in ne uporabijo vsega svojega strokovnega znanja. Zaradi tega je potreba po raziskovalnih in tehnoloških središčih velika. Poleg tega prav tako ni visoko-tehnološke industrije ter mreženja in združevanja industrij v grozde. Kljub temu so pobude za raziskave na teh področjih: okoljska ergonomija, industrijsko oblikovanje, fotovoltaika in biomasa, novi materiali ter bioplin. Smiselno je podpreti predvsem tiste, po katerih povprašuje gospodarstvo in jih je pripravljeno tudi financirati.

Glavne težave v **turizmu** so: le sezonsko delovanje turistične industrije (razen toplic), nizka stopnja trženja kulturne in naravne dediščine, pomanjkanje izmenjave informacij v turistični industriji in pri tržnem sodelovanju. Dodatna težava Pomurja kot širše regijske turistične destinacije je pomanjkanje mikro in malega turističnega podjetništva (družinskega podjetništva) s ponudbo specializiranih (certifikati kakovosti in tržne znamke), inovativnih, visokokakovostnih turističnih proizvodov in storitev.

Kmetijska dejavnost je zaradi ugodnih naravnih danosti ena od najpomembnejših gospodarskih dejavnosti v Pomurju, saj ima regija skoraj petkrat več obdelovalnih površin na prebivalca kot je slovensko povprečje in za polovico presega priporočeno površino. Prevladujoč tip kmetovanja v Pomurju je mešana rastlinska pridelava in poljedelstvo, narašča tudi zanimanje za vrtnarstvo. Poleg ključnih podjetij, ki delujejo na področju pridelovalne in predelovalne industrije, je v zadnjih letih zaznati tudi pojav manjših zasebnih predelovalnih obratov. Glavne težave, s katerimi se sooča pomursko kmetijstvo so: majhne in razdrobljene kmetije, nizka produktivnost in dodana vrednost, upad kmetij, ki so se ukvarjale z živinorejo, zaraščanje kmetijskih zemljišč, nizka stopnja izobrazbe kmetov, pomanjkanje znanja o upravljanju in podjetništvu, velik delež kmetov s polovičnim delovnim časom, visoka starost kmetov.

Pomurje ima velike možnosti za razvoj konkurenčnega kmetijstva temelječega na načelih trajnostnega razvoja. Biopridelava in lokalna (samo)oskrba s hrano so tržna niša, ki še ni dobro izkoriščena.

Trg dela. Zaradi premalo širokega razvoja gospodarstva regije in odpuščanja v nekaterih podjetjih se v regiji srečujemo s strukturno brezposelnostjo. Precej zaposlenih, ki danes še delajo v tekstilni industriji, bo sčasoma verjetno postalo brezposelnih in sicer v starosti, ko bo za izobraževanje za

druge poklice že prepozno. V letu 2013 se je v Pomurski regiji prijavilo 7.846 brezposelnih, kar je 14,4% več kot v enakem obdobju leta 2012, odjavilo pa se je 7.611 oseb, kar je 2,5% več kot v enakem obdobju leta 2012. Število zaposlitev iz evidence zavoda se je v zadnjem letu povečalo za 12,9%. Poleg velike brezposelnosti težko zaposljivih oseb v Pomurju se bo učinek brezposelnosti prenesel tudi na mlade. Brezposelni starši bodo namreč slabo vplivali na mlajše generacije, ki v regiji ne bodo videli možnosti za lasten razvoj, zato bodo iskali možnosti za študij in zaposlitev drugod.

Ključni podatki o trgu dela v Pomurski regiji⁴ v letu 2013 glede na 2012 so:

- priliv v evidenco brezposelnih: 7.846, 14,4% več kot v letu 2012,
- odliv iz evidence brezposelnih: 7.611, 2,5% več kot v letu 2012,
- vključeni v zaposlitev: 5.343, 12,9 % več kot v letu 2012,
- objavljena prosta delovna mesta: 5.291,
- vključeni (na novo) v aktivno politiko zaposlovanja: 3.074, 9,0% več kot leta 2012, izmed teh največ:
 - o 1.081 v javna dela,
 - o 452 v programe institucionalnega usposabljanja,
 - o 456 v samozaposlovanje,
 - o 197 v zaposli.me,
 - o 347 v usposabljanje na delovnem mestu,
- strukturne težave, pri katerih Pomurska regija najbolj odstopa od državnega povprečja (podatki december 2013):
 - o 50,5% dolgotrajno brezposelnih (1 leto in več),
 - o 42,6% brez strokovne izobrazbe,
 - o 34,0% starih 50 let ali več,
 - o 23,0% invalidov.

Razvojne institucije. V Pomurju se izvajajo številni projekti, ki pa niso med seboj povezani, kot bi to bilo potrebno, čeprav je v času izvajanja zakona zaznati pozitivne spremembe. Ne glede na to bi bilo potrebno ob pripravi projektov v večji meri upoštevati njihovo izvedljivost in smotrnost izvedbe ter izbirati projekte, ki gradijo na virih, ki pomenijo konkurenčno prednost regije in naložbo v dolgoročni razvoj.

Ključno vlogo pri gospodarskem prestrukturiranju regije, pri boljšem sodelovanju med zasebnim in javnim sektorjem s spodbujanjem, vodenjem in povezovanjem trajnostnega poslovanja in tehnološkega razvoja naj bi imele regionalne razvojne institucije. Vse to pa je mogoče samo ob tesnem medsebojnem sodelovanju vseh ključnih dejavnikov na regionalni ravni: regionalne in območnih razvojnih agencij, občin, javnih in zasebnih ustanov, organizacij in podjetij, ki so gibalno gospodarskega razvoja. Razvojne institucije bi morale več časa nameniti razvoju novih zamisli in povezovanju ter vsebinam, ki so povezane z regijo. Preboj lahko pomeni le koncentracija znanja in kapitala, ki sta v regiji že tako omejena.

Pri razvoju lokalnih ter malih in srednjih podjetij so dejavne številne nevladne organizacije in agencije, kot npr. zbornice, lokalna podjetja, inkubatorji itd. V preteklih letih se je partnerstvo med njimi okrepilo ter s tem tudi njihova sposobnost za razvoj in izvajanje projektov.

⁴ Podatki se nanašajo na območje, ki ga pokriva OS Murska Sobota. Območje OS Murska Sobota ni enako območju, ki ga obravnava ZRPPR1015, saj ne zajema občin Ormož, Središče ob Dravi in Sv. Tomaž, ker le-te občine sodijo pod pristojnost OS Ptuj.

3. Ukrepi in organi izvajanja Zakona

V tem poglavju želimo kratko predstaviti formalne temelje za izvajanje Zakona o Pomurju. Na kratko bomo opisali ukrepe Zakona in ob njih institucionalno okolje, ki zagotavlja njihovo izvajanje.

3.1 Ukrepi in instrumenti

Zakon v 3. členu opredeljuje **ukrepe** razvojne podpore pomurski regiji, ki so:

- 1) Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015,**
- 2) Spodbude za zaposlovanje,**
- 3) Davčna olajšava za investiranje,**
- 4) Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na področjih.**

Prvi trije ukrepi razvojne podpore predstavljajo intervencijo vlade in države kot take na zakonsko omejenem geografskem območju. Razlogi za takšno intervencijo so predvsem v zunanjem gospodarskem šoku, ki ga je Pomurje doživelo zaradi stečaja največjega delodajalca v regiji, to je oblačilnega giganta tovarne Mura d.d. in, posledično, zaradi velikega povečanja števila nezaposlenih.

Medtem, ko pomenijo prvi trije ukrepi predvsem finančno in fiskalno ugodnost za Pomurje, pa je zadnji, torej 4. ukrep razvojne podpore usmerjen na horizontalno, integralno, povezovanje in prednostno obravnavo nekaterih ključnih programov kohezijske politike EU, ki se izvajajo oziroma ki so načrtovani, da se bodo izvajali v Sloveniji.

3.1.1. Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015

Vlada RS je na svoji seji dne 4. februarja 2010 sprejela Program POMURJE 2015⁵. Vrednost Programa POMURJE 2015 je 33 mio evrov. Dne **17. februarja 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Drugo spremembo programa POMURJE 2015**⁶. Sprememba se nanaša na realokacijo sredstev med instrumenti. Dne **22. decembra 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Tretjo spremembo programa POMURJE 2015**⁷. Sprememba se nanaša na spremembo Instrumenta 1 in Instrumenta 2. Dne 29. marca 2012 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Četrto spremembo programa POMURJE 2015**⁸. Sprememba se nanaša na spremembo nekaterih kazalnikov v Poglavju 5, na spremembe vseh Instrumentov in finančnega okvira programa ter na spremembo besedila v Poglavju 8. Dne 13.3.2013 je Vlada RS na svoji seji sprejela **Peto spremembo programa POMURJE 2015**⁹. Sprememba se nanaša na spremembe instrumentov 2, 3, 4 in 5 ter spremembo finančnega načrta (realokacijo sredstev). Sredstva so zagotovljena z Zakonom na posebni proračunski postavki Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Razrez po posameznih instrumentih po spremembi Programa POMURJE 2015 je prikazan v **Tabeli 1**.

Program se izvaja s petimi instrumenti:

- I. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest,***
- II. Spodbujanje razvoja človeških virov,***
- III. Spodbujanje socialnega podjetništva,***
- IV. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije in***
- V. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji.***

Sprejemu Zakona je sledil sprejem *Uredbe o kriterijih in pogojih* ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 (v nadaljevanju »Uredba«)¹⁰. Z Uredbo zakonodajalec ureja spodbude za zaposlovanje in davčno olajšavo za investiranje.

Na podlagi izvajanja Uredbe v prvih dveh letih izvajanja zakona v praksi, so se v letu 2012 začele aktivnosti priprave spremembe Uredbe, ki je bila do konca leta 2012 medresorsko usklajena in dne 15.4.2013 objavljena v Uradnem listu št. 31/2013. Gre za manjše spremembe pri spremembi obrazcev, ki jih uporablja ZRSZ, pri prijavi vlog za povračilo prispevkom delodajalcem.

⁵ Glej **Sklep Vlade (2010)**.

⁶ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

⁷ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

⁸ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

⁹ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

¹⁰ Glej **Uredbo o kriterijih in pogojih (2010)**.

Tabela 1: Finančna preglednica izvajanja Zakona po ukrepih razvojne podpore (v 1000 €) po spremembah Programa Pomurje 2015 v marcu 2013¹¹

INSTRUMENT PROGRAMA	Leto						Skupaj	%
	Izplačila 2010	Izplačila 2011	izplačila 2012	Plan 2013	Plan 2014	Plan 2015		
1. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih del. mest	3.563	3.180	4.138	4.368	4.544	4.967	24.760	75,0%
2. Spodbujanje razvoja človeških virov	160	91	141	890	1.336	2.100	4.718	14,3%
3. Spodbujanje socialnega podjetništva	51	21	0	300	600	600	1.573	4,8%
4. Promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije	0	120	146	242	120	120	748	3,6%
5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov	5	196	0	200	400	400	1.201	4,3%
Skupaj	3.779	3.608	4.426	6.000	7.000	8.187	33.000	100%

Vir: Sprememba programa Pomurje, 2013.

¹¹ Glej Sklep Vlade (2013).

3.1.2. Spodbude za zaposlovanje

Drugi ukrep Zakona predvideva spodbude za zaposlovanje, ki so podrobneje opredeljene v Uredbi in sicer:

- *Delodajalec, ki najmanj za dobo dvanajstih mesecev zaposli prikrajšanega delavca v Pomurski regiji, lahko uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% stroškov tega delavca.*
- *V primeru, ko delodajalec najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, se mu za obdobje dveh let povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost.*

V primeru, da delodajalec najmanj za eno leto zaposli prikrajšanega delavca, opredeljenega z Uredbo¹², uveljavlja zmanjšanje davčne osnove za 70% stroškov delavca. Pri tem se upoštevajo bruto plača in prispevki delodajalca za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, obvezno zavarovanje za primer brezposelnosti in zavarovanje za starševsko varstvo, uvedeni v skladu z zakoni, ki urejajo to področje.

V primeru, da delodajalec najmanj za dve leti zaposli prikrajšanega delavca, opredeljenega z Uredbo, se mu za obdobje dveh let povrnejo plačani prispevki delodajalca za socialno varnost. Delodajalci imajo možnost koristiti povrnitev plačanih prispevkov v dveh delih, in sicer po prvem letu zaposlitve in po dveh letih zaposlitve prikrajšanega delavca. Povračilo ni združljivo s subvencijo za zaposlitev, dodeljeno delodajalcu za namene spodbujanja zaposlovanja v okviru izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja za to osebo.

Spodbuda za zaposlovanje prikrajšanega delavca in povrnitev prispevkov delodajalca za socialno varnost istega prikrajšanega delavca se lahko kombinirata, vendar do najvišjega dovoljenega zneska državnih pomoči¹³.

¹² Definicija prikrajšanega delavca temelji na Uredbi o splošnih skupinskih izjemah (Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. avgusta 2008).

¹³ Glej 5. člen ZRPPR1015 (2009)

Davčna olajšava za investiranje

Tretji ukrep Zakona predvideva davčno olajšavo za investiranje, ki je podrobneje opredeljena v Uredbi in sicer:

- *Delodajalec lahko za investiranje v letih od 2010 do 2015 uveljavlja zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov investiranega zneska za investicije v opremo in neopredmetena sredstva.*

Pogoj za koriščenje olajšave za investiranje je, da imajo podjetja pozitivno davčno osnovo, da zaposlujejo delavce iz Pomurja in da investirajo na območju izvajanja zakona. Ocenjuje se, da so navedeni pogoji skladni tudi s ciljem zakona, tudi z davčnimi ukrepi spodbuditi investicije (gospodarska aktivnost) in zaposlovanje v Pomurju.

Za izvajanje prvih treh ukrepov so bile v letu 2010 priglašene štiri sheme državnih pomoči¹⁴.

3.1.3. Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije

Poleg Programa POMURJE 2015 in dveh »fiskalnih ukrepov« zajema Zakon o Pomurju tudi instrument, ki zagotavlja prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja in sicer:

- *Program razvoja podeželja 2007-2013, oziroma del, ki ga Ministrstvo za kmetijstvo in okolje izvaja v Pomurju;*
- *Aktivnosti Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj 2007-2013 pri vzpostavljanju Gospodarskega središča v Pomurju;*
- *Aktivnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport iz naslova Evropskega sklada za regionalni razvoj pri vzpostavitvi Medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC);*
- *Aktivnosti Ministrstva za kmetijstvo in okolje iz naslova Evropskega kohezijskega sklada pri izgradnji Pomurskega vodovoda.*

Medtem, ko za aktivnosti ukrepov Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport in Ministrstva za kmetijstvo in okolje ni bilo potrebno sprejemati dodatnih podzakonski aktov za izvajanje tega Zakona, pa je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za izvajanje Programa razvoja podeželja 2007-2013 v prvi polovici leta 2010 pripravilo (Vlada RS pa sprejela) *uredbe za izvajanje programa razvoja podeželja v letih 2010 – 2013*¹⁵. Zaradi

¹⁴ Glej **Letno poročilo (2010)**.

¹⁵ Uredba o dopolnitvah Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Uradni list RS, št. 85/2010), Uredba o spremembi in dopolnitvah Uredbe o plačilih za kmetijsko okoljske ukrepe iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004-2006 v letih 2009-2010 (Uradni list RS, št. 60/2010), Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2010-2013 (Uradni list RS, št. 60/2010) (Uredba o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje

uveljavitve Zakona o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja, je Vlada RS sprejela Uredbo programa razvoja podeželja v letih 2011-2013¹⁶.

3.2. Organi usklajevanja in izvajanja zakona

Operativni okvir za izvajanje Zakona o Pomurju predstavljajo:

- a) Medresorska komisija za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji**
- b) Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju**
- c) Projektna enota za Pomurje**
- d) Regionalna razvojna agencija Mura.**

Pri tem je glavni namen Projektne pisarne vertikalno usklajevanje izvajanja Zakona o Pomurju, torej povezava med nacionalno in regionalno ravni. Poglavitni dogodki pri izvajanju zakona v letu 2013 se nahajajo v tem poročilu.

3.2.1. Medresorska komisija

Za usklajevanje izvajanja zakona je Vlada RS ustanovila Medresorsko komisijo za usklajevanje ukrepov razvojne podpore Pomurski regiji. Dne 10.6.2010 je Vlada RS sprejela sklep o širitvi komisije. Tako je bila ustanovljena **Medresorska komisija za usklajevanje razvojnih ukrepov Pomurski regiji in Pokolpju**. V Medresorski komisiji sodelujejo predstavniki vseh resorjev, vključenih v izvajanje zakona¹⁷. Do 26.5.2011 jo je vodil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade. V skladu s Sklepom Vlade RS¹⁸ jo je po tem datumu vodil direktor Urada za lokalno samoupravo in regionalni razvoj na SVLR.

Z dnem 24.5.2012¹⁹ je bila s sklepom Vlade RS ukinjena Medresorska komisija ter s sklepom Vlade RS²⁰ št. 30200-1/2013/4 z dne 10.10.2013 nadomeščena z Delovno skupino za spremljanje izvajanja ukrepov razvojne podpore na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo v skladu Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja²¹ in Zakonu o razvojni podpori Pomurski regiji.

2007-2013 v letih 2010-2013 (Uradni list RS, št. 40/2010), Uredba o plačilih za ukrepe osi 2 iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Uradni list RS, št. 14/2010), Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o plačilih za kmetijsko okoljske ukrepe iz Programa razvoja podeželja za Republiko Slovenijo 2004–2006 v letih 2009–2010 (Uradni list RS, št. 14/2010).

¹⁶ Uredba o ukrepih 1., 3. In 4. Osi programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007-2013 v letih 2011-2013 (Uradni list RS, št. 28/2011, 37/2011 – popr., 103/2011, 87/2012, 63/2013).

¹⁷ Pri tem predstavlja izjemo Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki je bil k sodelovanju v Zakonu o Pomurju povabljen zaradi svojih dejavnosti na področju čezmejnega sodelovanja z Avstrijo, Madžarsko in Hrvaško.

¹⁸ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

¹⁹ Glej **Sklep Vlade (2012)**.

²⁰ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

²¹ Uradni list RS, št. 20/2011 in 57/2012.

3.2.2. Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji

Projektna pisarna Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji (v nadaljnjem besedilu: Projektna pisarna) je delovala od 15.1.2010. Do 2.3.2011 jo je vodil državni sekretar v Kabinetu predsednika Vlade RS. Na podlagi drugega odstavka 12. člena Zakona, je dne 17.3.2011 ministrica SVLR izdala Navodilo o delovanju Projektne pisarne Vlade RS V Pomurski regiji²², dne 15.6.2011 je minister brez resorja odgovoren za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdal *Navodilo za delovanje Projektne pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji*²³, ki je usklajeno z novim Zakonom o skladnem regionalnem razvoju²⁴ in Sklep o imenovanju skrbnika regije²⁵, dne 6.2.2012 pa je predstojnik Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko izdal novo *Navodilo za delovanje Projektne pisarne Vlade Republike Slovenije v Pomurski regiji*²⁶.

Projektna pisarna je delovala kot začasna oblika delovanja v obdobju **od 01.01.2010 do 31.12.2012**.

Naloge Projektne pisarne so izvajali:

- Skrbnik regije na SVLR/MGRT;
- Skrbniki pogodb v Uradu za lokalno samoupravo in regionalni razvoj v SVLR/MGRT;
- Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o., Murska Sobota, ki izvaja posamezne naloge pisarne po pogodbi s SVLR/MGRT.

Projektna pisarna se je fizično nahajala v prostorih RRA Mura.

Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju je začela z aktivnim povezovanjem razvojnih deležnikov in javnih institucij z zasebnimi. Z usposobitvijo RRA Mura za zagotavljanja logistične in vsebinske podpore gospodarskim subjektom in občinam v Pomurju, je RRA Mura postala pomemben akter v regiji za uspešno izvajanje Zakona med delovanjem pisarne do konca leta 2012.

Po prenehanju delovanja pisarne v Pomurski regiji z dnem 1.1.2013, RRA Mura samostojno, kot osrednja regijska razvojna institucija, nadaljuje s potrebnimi dejavnostmi na podlagi zakona do konca leta 2015 in v prihodnje.

3.2.3. Regionalna razvojna agencija Mura

RRA Mura izvaja naloge pristojne regionalne razvojne agencije za Pomursko regijo po Zakonu o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja. Te naloge se izvajajo v sodelovanju z območnimi razvojnimi agencijami in so povezane z izvajanjem zakona. Ker območje izvajanja zakona zajema

²² Glej **Navodilo (2011a)**.

²³ Glej **Navodilo (2011b)**.

²⁴ Glej **Uradni list RS, št. 20/2011**.

²⁵ Glej **Sklep SVLR (2011)**.

²⁶ Glej **Navodilo (2012)**.

celovito območje Prlekije in Prekmurja, spadajo v okvir aktivnosti RRA Mura tudi občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž.

V pogodbi²⁷ med SVLR/MGRT in RRA Mura so opredeljene naloge strokovne, tehnične in organizacijske podpore ter koordinacije pri izvajanju Zakona.

V skladu s Peto spremembo Programa Pomurje 2015 je bil v letu 2013 sklenjen Dodatek št. 3²⁸ k osnovni pogodbi med SVLR/MGRT in RRA Muro, ki je opredelil nekatere nove naloge. Skupne naloge iz pogodbe so sledeče:

- usklajevanje dejavnosti ministrstev v Pomurski regiji za učinkovito rabo razpoložljivih razvojnih sredstev v skladu z letnim načrtom aktivnosti, ki ga pripravi RRA v soglasju z ministrstvom,
- priprava, usklajevanje in izvajanje ključnih regijskih projektov v okviru regionalnega gospodarskega središča v Pomurski regiji, v skladu z letnim načrtom aktivnosti,
- spodbujanje javno zasebnega partnerstva in vzpostavljanje stikov z možnimi vlagatelji zunaj in znotraj regije, na podlagi Načrta privabljanja investicij, ki ga pripravi RRA, ministrstvo pa poda mnenje k načrtu,
- priprava polletnih in letnih poročil o izvajanju zakona za obravnavo na vladi, v sodelovanju z ministrstvom,
- priprava predlogov sprememb Programa in sodelovanje pri pripravi Programa,
- informiranje potencialnih prijaviteljev pri uveljavljanju davčnih olajšav za investicije in o spodbudah za zaposlovanje,
- priprava in izvajanje posameznih javnih razpisov skladno s Programom, ki jih potrdi ministrstvo,
- sodelovanje pri pripravi razpisnih dokumentacij in delu strokovnih komisij pri izvajanju javnih razpisov skladno s Programom po nalogu ministrstva,
- spremljanje in izvajanje nadzora ter poročanje nad izpolnjevanjem nalog po sklenjenih pogodbah med prejemniki sredstev in ministrstvom,
- naroči izvedbo zunanje vmesne strokovne evalvacije Programa v skladu z določili Programa in navodili ministrstva,
- vzdrževanje vseh evidenc v zvezi z izvajanjem pogodbe in programa,
- izvajanje drugih nalog po nalogu ministrstva v zvezi z izvajanjem Programa.

RRA Mura za svoje aktivnosti v okviru izvajanja zakona trikrat na leto izstavlja zahtevek za izplačilo in sicer: 15. marca, 15. julija in 15. novembra. RRA Mura je v letu 2013 izstavila tri zahtevke in prejela plačilo v višini **120.000,00 EUR**²⁹.

²⁷ Glej **Pogodba RRA MURA (2009)** in Dodatek št. 1, Dodatek št. 2 in Dodatek št. 3 (2011, 2012 in 2013).

²⁸ Z dne 18.9.2013.

²⁹ Glej **RRA MURA (2013)**.

4. Analiza izvajanja aktivnosti po ukrepih Zakona

Zakon je razdeljen na štiri ukrepe, pri čemer predstavlja prvi ukrep »**Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2015**« **najpomembnejši člen razvojnega prestrukturiranja regije**. Drugi in tretji ukrep sta »fiskalna« ukrepa, saj gre za spodbude za zaposlovanje podjetij ter investicijske olajšave. Četrty ukrep predstavlja sklop programov in projektov iz naslova kohezijske politike.

Pri opredeljevanju in izvajanju ukrepov razvojne podpore zakon predvideva, da se upoštevajo zlasti dolgoročne primerjalne prednosti in razvojne usmeritve Pomurske regije, kot so: geotermalna energija in drugi obnovljivi viri energije, trajnostno in konkurenčno kmetijstvo ter agroživilstvo, turizem. Ukrepi razvojne podpore se izvajajo v skladu s pravili o uporabi sredstev evropske kohezijske politike, pravili evropske politike razvoja podeželja in pravili o dodeljevanju državnih pomoči.

Prednostna obravnava programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz programov evropske kohezijske politike in evropske politike razvoja podeželja se zagotavlja z neposredno potrditvijo regijskih projektov, ki so vključeni v operativne programe, s strani organa upravljanja, v skladu s pravili kohezijske politike ter z dodatnimi merili za izbor projektov iz Pomurske regije v javnih razpisih, na osnovi uredbe iz 10. člena tega zakona.

Pri izvajanju ukrepov razvojne podpore se upoštevajo tudi specifične potrebe narodnostno mešanega območja regije, predvsem z vidika ustvarjanja gospodarske osnove madžarske narodne skupnosti in slovenske narodne skupnosti v Porabju.

4.1. Program POMURJE 2015

Program POMURJE 2015 se je začel izvajati ob sprejemu v začetku februarja 2010 in se izvaja s petimi instrumenti:

- I. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest,
- II. Spodbujanje razvoja človeških virov,
- III. Spodbujanje socialnega podjetništva,
- IV. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije in
- V. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v regiji.

4.1.1. Izvajanje aktivnosti Programa POMURJE 2015

V začetku februarja 2010 je Vlada RS sprejela Program POMURJE 2015 in s tem se je lahko začelo izvajanje posameznih instrumentov Programa. V letu 2011 je Vlada RS na svojih sejah sprejela dve spremembi Programa POMURJE. Dne **17. februarja 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Drugo spremembo programa POMURJE 2015**³⁰. Dne **22. decembra 2011** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Tretjo spremembo programa POMURJE 2015**³¹. Dne **29. marca 2012** je Vlada RS na svoji seji sprejela **Četrto spremembo programa POMURJE 2015**³², dne **13. marca 2013** pa **Peto spremembo Programa Pomurje 2015**³³.

V nadaljevanju je prikazano stanje o izvajanju vsakega od petih instrumentov Programa POMURJE 2015 v obdobju leta 2013.

4.1.1.1. Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest

Instrument predstavlja najbolj vidno in s tem tudi v javnosti najbolj z naklonjenostjo sprejeto aktivnost zakona. V okviru prvega instrumenta, Spodbujanje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest, je bil v letu 2013 izveden:

- ***Peti javni razpis***³⁴***za sofinanciranje začetnih investicij v podjetjih (5. JR), objavljenem v Uradnem listu RS št. 22/2013 z dne 15. 03. 2013.***

Izvedba Petega javnega razpisa za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 -2015

Peti javni razpis za sofinanciranje začetnih investicij podjetij in ustvarjanje novih delovnih mest na območju izvajanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 je bil objavljenem v **Uradnem listu RS št. 22/2013 dne 15.3.2013**. Okvirna višina sofinanciranja posameznega projekta je znašala najmanj 100.000 EUR in največ 500.000 EUR. Razpisana so bila sredstva **za leto 2013 v skupni višini 1.556.000 EUR in za leto 2014 3.744.000 EUR**. Rok za oddajo vlog je bil **15.4.2013**.

Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje investicij v osnovna sredstva pri postavitvi novega proizvodnega obrata, širitvi obstoječega obrata ali začetku nove dejavnosti, ki pomeni temeljito spremembo proizvoda ali proizvodnega procesa v obstoječem proizvodnem obratu (s pomočjo racionalizacije, diverzifikacije ali modernizacije) ter ustvarjanje novih delovnih mest povezanih z začetno investicijo, na območju izvajanja zakona. Upravičeni stroški po tem javnem razpisu so bili nakup strojev in opreme, nakup nematerialnih naložb, gradbena dela, nakup objektov ali zemljišč, ter investicije v obnovljive vire energije.

³⁰ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

³¹ Glej **Sklep Vlade (2011)**.

³² Glej **Sklep Vlade (2012)**.

³³ Glej **Sklep Vlade (2013)**.

³⁴ Glej **Peti javni razpis (2013)**.

Informiranje potencialnih prijaviteljev o objavi razpisa je potekalo na spletni strani MGRT in RRA Mura. Morebitni prijavitelji so prejeli izključno pisne informacije (odgovore na vprašanja), ki so bile objavljene na spletni strani MGRT.

Na javni razpis je prispelo 37 vlog. Vse so prispele pravočasno in bile pravilno označene.

Po pregledu in dopolnitvi vlog, je bilo na osnovi razpisnih meril in razpisanih sredstev izbranih 22 projektov začetnih investicij. Štirje upravičenci so odstopili od podpisa pogodbe, pogodbo je tako podpisalo 18 upravičencev, ki bodo z izvedbo izbranih projektov začetne investicije ustvarili **91 novih delovnih mest**.

Tabela 2: Število podpisanih pogodb v okviru 5. javnega razpisa Instrumenta 1 ter vrednost odobrenih nepovratnih sredstev po sedežu prijavitelja – po občinah in upravnih enotah

Sedež vlagatelja	Število podpisanih pogodb	Skupna vrednost projektov z DDV, v EUR	Zaprošeno sofinanciranje 2013 in 2014, v EUR skupaj
Lendava	1	1.482.241,20	500.000,00
UE Lendava	1	1.482.241,20	500.000,00
Gornja Radgona	2	835.080,40	418.046,31
Radenci	1	1.042.671,96	434.446,65
UE Gornja Radgona	3	3.063.380,03	852.492,96
Beltinci	1	340.000,00	340.000,00
Cankova	1	311.064,00	258.760,00
Kuzma	1	317.735,93	123.706,33
Murska Sobota	5	2.567.568,30	1.440.658,69
Moravske toplice	1	432.354,84	360.295,70
UE M.Sobota	9	3.968.723,07	2.523.420,72
Ljutomer	3	3.511.378,69	836.498,43
UE Ljutomer	3	3.511.378,69	836.498,43
Ormož	1	260.160,00	110.000,00
UE Ormož	1	260.160,00	110.000,00
Gorišnica	1	1.572.227,67	490.831,12
UE Ptuj	1	1.572.227,67	490.831,12
Skupaj	18	12.672.482,99	5.313.243,23

Vir: Analiza 5. Javnega razpisa, RRA Mura (2014).

V letu 2013 je bilo dejansko izplačanih sredstev **1.100.250,68 EUR**, kar predstavlja 70,71 % odobrenih sredstev v letu 2013 iz naslova petega javnega razpisa.

V skladu s pogoji javnega razpisa so se na javni razpis lahko prijavile vse pravne in fizične osebe, ki se ukvarjajo z gospodarsko dejavnostjo in so na dan oddaje vloge na predmetni razpis bile registrirane vsaj 18 mesecev po ZGD³⁵), razen pravnih oseb v javni lasti.

³⁵ Glej Zakon o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 65/09 – ZGD-1-UPB3, z vsemi spremembami).

Analiza doseženega na petih razpisih

Projekti se financirajo iz proračunske postavke 9606 – Razvoj Pomurja. Skupaj se sofinancira **150 projektov** začetnih investicij (67 iz prvega JR, 24. iz drugega JR, 19 iz tretjega JR, 22 iz četrtega JR in 18 iz petega JR).

Po odobritvi projektov in pred podpisom (ali pa po podpisu) pogodb je prišlo do skupaj **21 odstopov od pogodb**, in sicer

- od skupaj odobrenih 70 projektov po prvem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika (dodatno k tistemu, ki je odstopil pred podpisom pogodbe), od dveh pogodb je odstopila SVLR ob prejetju zahtevka za izplačilo, ker se projekta začetne investicije nista izvajala v skladu z navedbami v vlogi in določili javnega razpisa; v izvajanju je 67 projektov, 321 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 30 projektov po drugem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodbe šest prejemnikov; v izvajanju je 24 projektov, 66 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 24 projektov po tretjem javnem razpisu je odstopilo od izvajanja pogodb pet prejemnikov; v izvajanju je 19 projektov, 56 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 24 projektov po četrtem javnem razpisu sta odstopila od izvajanja pogodbe dva prejemnika; v izvajanju je 22 projektov, 120 delovnih mest po pogodbah.
- od skupaj odobrenih 22 projektov po petem javnem razpisu so odstopili od izvajanja pogodbe štirje prejemniki; v izvajanju je 18 projektov, 91 delovnih mest po pogodbah.

V letu 2013 so bila izplačana še nepovratna sredstva za sofinanciranje 22 projektov, katerim so bila odobrena nepovratna sredstva na osnovi **četrtega javnega razpisa** (Uradni list RS, št. 27/2012 z dne 13.4.2012), **skupaj v višini 1.549.961,26 EUR.**

V letu 2013 so bila izplačana nepovratna sredstva za sofinanciranje 18 projektov, katerim so bila odobrena nepovratna sredstva na osnovi **petega javnega razpisa**, **skupaj v višini 1.100.250,68 EUR.**

V letu 2013 so bila tako izplačana nepovratna sredstva na osnovi četrtega in petega javnega razpisa v skupni višini 2.650.211,94 EUR.

Na podlagi 150 sklenjenih pogodb o sofinanciranju projektov in javnih razpisov morajo prejemniki sredstev v roku 3 let (mala podjetja) oz. 5 let (velika podjetja) ustvariti 654 predvidenih delovnih mest. Iz navedenega sledi, da je bilo za posamezno delovno mesto izplačanih v povprečju 19.513,79 EUR.³⁶

³⁶ V letu 2010 je bilo skupaj izplačanih sredstev v višini 3.563.310,88 EUR, v letu 2011 3.179.971,37 EUR, v letu 2012 3.368.523,85 EUR in v letu 2013 2.650.211,94 EUR.

Seznam odobrenih projektov iz vseh javnih razpisov je v prilogi Poročila.

Tabela 3: javni razpisi – razpisana in odobrena sredstva, projekti v izvajanju, izplačila 2012 -2013.

	2012	2013	Skupaj
<i>Razpisano prvi javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Razpisano drugi javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Razpisano tretji javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Razpisano četrti javni razpis, EUR</i>	3.925.000,00	2.250.000,00	6.175.000,00
<i>Razpisano peti javni razpis, EUR</i>	0	1.556.000,00	1.556.000,00
Razpisano skupaj, EUR	3.925.000,00	3.806.000,00	7.731.000,00
Odobreno, EUR	3.925.000,00		
V izvajanju po odstopih in prerazporeditvah, EUR	3.440.269,99	3.422.804,64	6.863.074,63
<i>Izplačano prvi javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Izplačano drugi javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Izplačano tretji javni razpis, EUR</i>	0	0	0
<i>Izplačano četrti javni razpis, EUR</i>	3.368.523,85	1.549.961,26	4.918.485,11
<i>Izplačano peti javni razpis, EUR</i>	0	1.100.250,68	1.100.250,68
Izplačano skupaj Instrument 1, EUR	3.368.523,85	2.650.211,94	6.018.735,79
Delež izplačil od razpisanih sredstev, EUR	85,82%	69,63%	77,85%
Delež izplačil - projekti v izvajanju, EUR	97,91%	77,43%	87,70%

Vir: MGRT in RRA Mura (2013, 2014)

Iz zgornje **Tabele št. 3** izhaja, da je znašala realizacija izplačil v letu 2012 in 2013 78 % glede na razpisana sredstva in 88 % glede na odobrena sredstva za projekte v izvajanju.

Izvedba javnega razpisa za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji (GRNPS) v letu 2012

V letu 2012 je bil objavljen Javni razpis za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji (Uradni list RS št. 47/2012 dne 22.6.2012). Maksimalna višina odobritve nepovratnih sredstev je znašala 30% od skupno zaprosenih sredstev (posojila in nepovratna sredstva). Razpisana so bila nepovratna sredstva za leto 2012 v skupni višini **950.000 EUR**, od tega je bilo za sofinanciranje začetnih investicij namenjenih **900.000 EUR**, za subvencijo obrestne mere pa **50.000 EUR**.

V letih 2013 in 2014 so razpisana nepovratna sredstva namenjena za subvencioniranje obrestne mere, in sicer **54.000 EUR** v letu 2013 in **33.000 EUR** v letu 2014.

Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih s sedežem dejavnosti na območju izvajanja zakona, in ki so v postopku pridobila garancijo za bančne kredite, ki jo je na podlagi javnega razpisa³⁷ podelila Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o. v sodelovanju z določenimi bankami.

³⁷ Glej Javni razpis za dolgoročne kredite ter garancije za dolgoročne kredite za začetne investicije v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v letu 2011 in 2012 (2011).

Cilj razpisa je bil spodbuditi podjetja k začetnim investicijam, ki prinašajo višjo dodano vrednost na zaposlenega in spodbujajo zaposlovanje.

V okviru razpisa je bilo realiziranih **32 projektov**. Največ projektov so prijavili prijavitelji s sedežem na območju upravne enote Gornja Radgona (34%), po številu prejetih vlog je sledila upravna enota Murska Sobota (25%), upravna enota Ljutomer (22 %) ter upravna enota Lendava (13 %). Najmanj vlog (6 %) je bilo posredovanih iz upravne enote Ormož. Prijavitelji so zaprosili za skupno 769.742,69 EUR nepovratnih sredstev in skupno 33.713,13 EUR subvencioniranja obrestne mere v letih 2012-2014. Skupaj bo ustvarjenih **52 delovnih mest**.

V letu 2012 je bilo izplačanih skupaj **769.613,08 EUR** nepovratnih sredstev, subvencija obrestne mere za obdobje oktober-december 2012 pa le obračunana in izplačana v letu 2013 v višini 4.576,32 EUR.

V letu 2013 je bila za obračunsko obdobje januar – september izplačana subvencija obrestne mere v višini 12.396,90 EUR, od tega znesek v višini 4.029,99 EUR v mesecu januarju 2014. Subvencija obrestne mere za obračunsko obdobje oktober – december 2013 izplačana v letu 2014 in znaša 3.722,15 EUR.

Izkušnje priprave in izvedbe javnih razpisov v okviru **prvega instrumenta** se bodo upoštevale pri objavi naslednjih razpisov.

4.1.1.2. Spodbujanje razvoja človeških virov

S tem instrumentom se bosta spodbujali aktivnosti ustreznega prekvalificiranja kadrov v Pomurski regiji in usposabljanja za nove izzive, s čimer se bodo povečale možnosti za novo zaposlovanje in ustvarjanje novih delovnih mest za visoko izobražen kader.

Instrument je sestavljen iz dveh sestavnih delov:

1. Projektno sofinanciranje razvoja kadrov v povezavi s tehnološkimi podjetji;
2. Spodbujanje samostojne poslovne karijerne poti in podjetniškega potenciala v Pomurski regiji.

V okviru izvajanja **instrumenta 2** so se v **letu 2013** izvajale sledeče aktivnosti, in sicer:

1. Projektno sofinanciranje razvoja kadrov v povezavi s tehnološkimi podjetji

V okviru prvega dela instrumenta je bil v Uradnem listu RS, št. 22/2013 dne 15.3.2013 objavljen **Javni razpis za pridobitev sredstev Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 za vključevanje diplomantov vseh treh stopenj študija »po bolonji« v delo na inovativnih projektih in usposabljanje vodstvenega kadra v navezavi na inovativne projekte v teh podjetjih**. Razpisana so bila sredstva **za leto 2013** v skupni višini **890.000 EUR** in **za leto 2014 890.000 EUR**, skupaj **1.780.000 EUR**. Prvi rok za oddajo vlog je bil **5.4.2013**.

Predmet javnega razpisa je bilo sofinanciranje: a) dela diplomantov vseh treh stopenj »po bolonji« v podjetjih, ki bodo v okviru projektov pomagali pri razvoju novih produktov/storitev, s katerimi želi podjetje priti na trg, b) spodbud podjetju za zaposlitev (največ 3) diplomantov za najmanj tri leta, po

izvedbi projekta v podjetju in c) plačilo izobraževanja vodstvenega in drugega kadra na področjih, ki so nujna za izvedbo projekta podjetij, ki bodo zaposlila vsaj enega diplomanta za najmanj tri leta.

Sočasno z objavo predmetnega javnega razpisa za podjetja, je bil na spletni strani RRA Mura objavljen **Javni poziv diplomantom za sodelovanje** na Javnem razpisu za pridobitev sredstev Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 za vključevanje diplomantov vseh treh stopenj študija »po bolonji« v delo na inovativnih projektih in usposabljanje vodstvenega kadra v navezavi na inovativne projekte v teh podjetjih.

Informiranje potencialnih prijaviteljev in diplomantov je potekalo na spletnih straneh MGRT in RRA ter v medijih (na radiu in v časopisih). **Dne 27. marca 2013** je bila v Murski Soboti izvedena tudi **informativna delavnica** na temo javnega razpisa in poziva diplomatov.

Zaradi odločitve o sprejetju rebalansa Proračuna RS za leto 2013 v Državnem zboru RS, tj. zmanjšanja proračunskih sredstev, je bil v **Uradnem listu RS, št. 71/2013 dne 30.8.2013** s strani MGRT objavljen **Preklic javnega razpisa** za pridobitev sredstev Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 za vključevanje diplomantov vseh treh stopenj študija »po bolonji« v delo na inovativnih projektih in usposabljanje vodstvenega kadra v navezavi na inovativne projekte v teh podjetjih.

2. spodbujanje samostojne poslovne kariere poti in podjetniškega potenciala v Pomurski regiji

V letu 2013 ni bilo na voljo sredstev za spodbujanje samostojne poslovne kariere poti in podjetniškega potenciala v regiji.

4.1.1.3. Spodbujanje socialnega podjetništva

Namen instrumenta je spodbuditi in podpreti razvoj podjetniških zamisli na področju socialnega podjetništva, spodbujati sodelovanje ljudi (tudi prostovoljskega dela), krepiti družbeno solidarnost in kohezijo ter inovativno sposobnost družbe za reševanje socialnih, gospodarskih, okoljskih in drugih problemov, zagotavljati dodatno ponudbo proizvodov in storitev, ki so v javnem interesu, razvijati nove možnosti zaposlovanja, zagotavljati dodatna delovna mesta ter socialno integracijo in poklicno reintegracijo najbolj ranljivih skupin ljudi na trgu dela, v Pomurski regiji. **Cilj** je povečati podjetniško dejavnost v regiji na področju socialne (družbeno) odgovorne ekonomije, predvsem na področjih konkurenčnih prednosti regije.

Državni zbor RS je na seji 7. marca 2011 sprejel Zakon o socialnem podjetništvu (ZSocP), ki je stopil v veljavo 1.1.2012. V letu 2012 je bila na podlagi zakona sprejeta tudi Uredba o določitvi dejavnosti socialnega podjetništva, ki je podrobneje opredelila te dejavnosti³⁸ ter »odprta« evidenca socialnih podjetij, ki jo vodi pristojno MDDSZ. V evidenci je bilo konec leta 2013 zavedenih 25 socialnih podjetij s kratico so.p.. Meseca junija 2013 je Vlada sprejela (drugi) sklep o imenovanju članov v Svet za socialno podjetništvo³⁹, ustanovljen meseca septembra 2011, ki je pristojen za oblikovanje politike razvoja socialnega podjetništva. Do konca leta 2012 je bil pripravljen osnutek Strategije razvoja socialnega podjetništva za obdobje 2013-2016. Svet za socialno podjetništvo je Strategijo razvoja

³⁸ Glej **Uradni list RS**, št. 54/2012.

³⁹ Glej **Sklep Vlade** (2012 in 2013).

socialnega podjetništva potrdil dne 27.6.2013, Vlada RS pa jo je sprejela dne 25.7.2013. V mesecu aprilu 2013 je bil prav tako sprejet Pravilnik o spremljanju poslovanja socialnih podjetij. Kljub sprejemu strateških in uveljavitvi izvedbenih dokumentov, pa še niso rešena vsa vprašanja, povezana z izvajanjem projektov socialnega podjetništva.

V Uradnem listu RS, št. 25/2013 dne 22.3.2013 je bil objavljen **Javni razpis za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Pomurski regiji**. Razpisana so bila sredstva za triletno obdobje (skupaj 1.500.000 EUR); **za leto 2013** v skupni višini **300.000 EUR**, **za leti 2014 in 2015 pa po 600.000 EUR**. Prvi rok za oddajo vlog je bil **trideseti dan od objave javnega razpisa v Uradnem listu**.

Namen javnega razpisa je bil spodbuditev in podpora razvoju podjetniških zamisli v socialnem podjetništvu, zagotovitev novih delovnih mest in izboljšanje življenjskega standarda prebivalstva v Pomurski regiji. Cilj razpisa je bil povečanje podjetniške dejavnosti na področju socialne ekonomije, predvsem na področjih konkurenčne prednosti regije ter povečanje socialne vključenosti in zaposlenosti prebivalstva v regiji.

Do sofinanciranja so bili upravičeni večletni projekti, ki bodo izkazali trajno opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva ali trajno zaposlovali osebe iz ranljivih ciljnih skupin, vendar največ do 100.000 EUR za posamezno leto in ne več kot 200.000 EUR v obdobju treh (zaporednih) proračunskih let, po pravilu »de minimis pomoči«.

Upravičeni stroški so bili: stroški dela zaposlenih iz ranljivih ciljnih skupin, stroški nakupa strojev in opreme, potrebnih za opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva in stroški najema poslovnih prostorov, v katerih se opravlja dejavnost socialnega podjetništva.

Upravičenci so bili registrirana socialna podjetja po Zakonu o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/2011 – ZsocP).

Informiranje potencialnih prijaviteljev o objavi razpisa je potekalo na spletni strani MGRT in RRA Mura. RRA Mura je opravljala naloge kontaktne točke, t.i. prvi stik s potencialnimi prijavitelji in sodelovala z MGRT. Potencialni prijavitelji so na vprašanja prejeli pisne odgovore, objavljene na spletni strani MGRT.

Zaradi odločitve o sprejetju rebalansa Proračuna RS za leto 2013 v Državnem zboru RS, tj. zmanjšanja proračunskih sredstev, je bil v **Uradnem listu RS, št. 71/2013 dne 30.8.2013** s strani MGRT objavljen **Preklic javnega razpisa** za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Pomurski regiji.

Javni razpis za spodbujanje projektov socialnega podjetništva v Pomurski regiji je bil v nekoliko spremenjeni vsebini (ponovno) objavljen v **Uradnem listu RS, št. 98/2013 dne 29.11.2013**. Razpisana so bila sredstva za dvoletno obdobje (skupaj 1.200.000 EUR); **za leti 2014 in 2015, 600.000 EUR za posamezno leto**. Rok za oddajo vlog je bil **10.1.2014**.

Nameni in cilji razpisa ter upravičenci so ostali enaki, spremenili pa so se upravičeni stroški, ki so: stroški dela zaposlenih iz ranljivih ciljnih skupin in stroški nakupa strojev in opreme, potrebnih za opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva, do 50% vseh upravičenih stroškov.

Na javni razpis je prispelo 12 vlog, od tega je bilo 6 vlog zavrženih zaradi neizpolnjevanja formalnih pogojev in 5 vlog zavrnjenih zaradi vsebinskih razlogov. Odobrena je bila **ena vloga** oz. projekt v skupni višini **77.237,00 EUR**, od tega v letu 2014 45.037,00 EUR in 32.200,00 EUR v letu 2015.

Za koordinacijo aktivnosti socialnega podjetništva v Pomurju, skrbi RRA Mura v okviru svojih rednih aktivnosti.

4.1.1.4. Promocija regije, da bi privabili domače in tuje investicije

Privabljanje investicij v Pomursko regijo je eden od ključnih srednjeročnih ciljev Programa POMURJE 2015.

Cilj instrumenta je promocija same regije, biti prepoznavna tako navzven kot navznoter (znotraj same regije in Slovenije). K investiranju v regiji je potrebno poleg promoviranja in informiranja domačih podjetnikov pritegniti tudi podjetnike od drugod. Dejavnosti vključujejo t.i. »branding« regije. Med drugim bodo izbrane »ciljne regije« in ciljni sektorji, kamor bi pomurska podjetja usmerjala svoje delovanje, hkrati pa bodo izbrana »ciljna podjetja« v izbranih »ciljnih regijah«, ki bi bila primerna, da investirajo v Pomursko regijo.

Instrument se izvaja na dva načina:

- 1. z izvajanjem komunikacijske strategije ter načrta obveščanja in ozaveščanja javnosti o zakonu in posameznih ukrepih zakona**
- 2. z izvajanjem načrta privabljanja investicij v regijo**

Aktivnosti privabljanja investicij v regijo izvaja RRA Mura po obstoječi pogodbi o opravljanju nalog zakona med SVLR/MGRT in RRA in predstavlja osrednjo točko za usmerjanje in pomoč investitorjem pri realizaciji njihovih investicij v Pomurski regiji.

Izvedene aktivnosti v okviru Promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije v letu 2013 so sledeče:

Aktivnosti v okviru Promocije regije, da bi privabili domače in tuje investicije, je tudi v letu 2013 izvajala RRA Mura. V okviru svojega rednega delovanja je sodelovala s **9 potencialnimi tujimi investitorji** s sledečih področij:

- proizvodnja avtomobov
- turizem
- pohištvena industrija
- elektronika
- informacijska tehnologija
- storitvena dejavnost
- kovinsko predelovalna industrija.

Potencialni tuji investitorji v letu 2013 so bili iz različnih držav: Avstrije, Italije, Nemčije. Število potencialnih tujih investitorjev se je v letu 2013 zmanjšalo zaradi poslabšanega ugleda Slovenije kot lokacije za tuje investitorje.

RRA Mura je izvajala tudi ostale aktivnosti na področju privabljanja TNI v Pomurje, in sicer:

- Priprava »ponudbe regije« potencialnim tujim investitorjem: nabor zemljišč in objektov, ki so primerni za potencialne tuje investitorje;
- Udeležba na mednarodnih sejmih: MIPIM Cannes (Francija), The great British business show London v mesecu juniju in novembru (Anglija), Expo Real Munchen (Nemčija), Fabrikplanung (Ludwigsburg, Nemčija), Osteuropa Wirtschaftstag (Berlin, Nemčija);
- Priprava projektov za investitorje **Elrad International in U-Technologies** za prijavo na **Javni razpis za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letu 2013**. V Pomurju bo do leta 2016 dobilo novo zaposlitev 34 delavcev;
- Promocija Pomurja preko predstavniške pisarne v Nemčiji, v sodelovanju s katero smo izvedli še predstavitev na manjših lokalnih ali regionalnih gospodarskih dogodkih v Nemčiji;
- Priprava promocijskega filma za potrebe promocije Pomurja, ki se je začela v letu 2013 in se bo zaključila v letu 2014;
- Popolna prenova spletne strani www.investpomurje.eu za potrebe promocije Pomurja, ki se je začela v letu 2013 in se bo zaključila v letu 2014;
- Ažuriranje in ponatis »**Kataloga pomurskega gospodarstva**«, ki se je začelo v letu 2013 in se se konča v letu 2014. Katalog vsebuje vse osnovne informacije o Pomurju kot lokaciji za tuje investitorje, podporne organizacije, institucije in kratko predstavitev najpomembnejših podjetij iz Pomurja. S katalogom želimo intenzivirati aktivnost spodbujanja internacionalizacije pomurskih podjetij. V katalog smo v ponatisu dodali nova podjetja, ki so izrazila interes za to. Dosegljiv je v pisni obliki in spletni strani.

Projekta podjetij **Elrad International in U-Technologies** sta kandidirala na avgustovskem roku **Javnega razpisa za spodbujanje tujih neposrednih investicij v Republiki Sloveniji v letu 2013**, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS št. 32/2013 z dne 19.4.2013.

Sklep o odobritvi projekta **podjetju U-Tehnologies** je bil izdan **1. oktobra 2013**. Projekt podjetja je predvidel vzpostavitev razvojnega centra in demo hiše s področja pametnih sob/hiš in avtomatizacije procesov ter zaposlitev **7 oseb** z najmanj prvo bolonjsko stopnjo. Zaradi zapletov pri pridobivanju bančne garancije (le-ta ni bila pravočasno predložena), je podjetje U-Technologies izgubilo že pridobljeno subvencijo v višini 340.000 EUR, ker je Javna agencija SPIRIT odstopila od pogodbe. Celotna vrednost investicije je znašala 700.000 EUR. Kljub temu bo podjetje U-Technologies nadaljevalo z načrti za vzpostavitev razvojnega centra s področja IKT v Lendavi. V prihodnosti pa se z investicijo U-Technologies obeta novih 120 delovnih mest, kar pa je v veliki meri odvisno od podpore države.

Sklep o odobritvi projekta **podjetju Elrad International** je bil izdan **4. oktobra 2013**. Projekt podjetja predvideva vzpostavitev Linije za izdelavo elektronskih komponent za robotske kosilnice ter zaposlitev **27 delavcev**, pretežno v proizvodnji, najkasneje do leta 2019 (najkasneje tri leta po zaključku investicije, ki mora biti vsebinsko in finančno zaključena v treh letih od podpisa pogodbe). Podjetje je pridobilo subvencijo **v višini 272.266 EUR**, ki je bila izplačana v mesecu decembru 2013. Celotna vrednost investicije je 1.424.599 EUR.

V Tabeli so prikazani podatki o tujih neposrednih investicijah v Pomurski regiji v obdobju 2008-2013.

Tabela 4: Spodbujanje tujih neposrednih investicij v Pomurski regiji 2008-2013

Investitor	Panoga	Leto investicije	Vrednost investicije	Vrednost subvencij	Neto povečanje števila zaposlenih	Realiziranih zaposlitev do 31.12.13	Status Zaključen / odprt
Wolford GmbH	Tekstilna industrija	2008	4.750.000	1.338.750	170	170 na projektu (203 vseh v podjetju)	zaključen
XAL Lighting GmbH	Svetila	2008	1.410.490	286.875	51	51 na projektu (83 vseh v podjetju)	zaključen
Komptech GmbH	Predelovalna dejavnost	2008	2.765.000	262.500	50	45 na projektu (260 vseh v podjetju)	odprt
XAL Lighting GmbH	Svetila	2009	2.577.200	630.000	100	19 na projektu (83 vseh v podjetju)	odprt
Carthago AG	Avtomobilska industrija	2010	2.800.000	840.000	110	110 na projektu (340 vseh v podjetju)	odprt
Lukos Agro Group	Distribucija	2010	1.025.000	238.750	10	33 na projektu (33 vseh v podjetju)	odprt
Wolford GmbH	Tekstilna industrija	2011	3.600.000	1.080.000	125	203 vseh v podjetju	Podjetje je odstopilo od pogodbe in vrnilo sredstva
XAL Lighting GmbH	Zunanje pohištvo	2011	1.050.000	210.000	25	4 na projektu (83 vseh v podjetju)	odprt
Biogen	Predelovalna dejavnost	2011	1.584.000	368.514	56	2 na projektu (3 vseh v podjetju)	odprt
UBA d.o.o.	Raziskave in razvoj	2011	865.000	479.925	20	1	odprt
ERP PLUS d.o.o.		2011	0,00	0,00	0	Ni zahtevka	
XAL GmbH	Svetila	2012	2.000.000	297.500	25	0 na projektu (83 vseh v podjetju)	odprt

Investitor	Panoga	Leto investicije	Vrednost investicije	Vrednost subvencij	Neto povečanje števila zaposlenih	Realiziranih zaposlitev do 31.12.13	Status Zaključen / odprt
Carthago GmbH	Avtomobilska industrija	2012	4.000.000	672.000	80	12 na projektu (340 vseh v podjetju)	odprt
Elrad International	Elektronika	2013	1.424.599	272.266	27	10	odprt
U-Technologies	IKT	2013	700.000	0	7	0	odprt
SKUPAJ			30.551.289	6.977.080	856	438	

Vir: RRA MURA, SPIRIT Slovenija (2014).

4.1.1.5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov v Pomurski regiji

Podpora pri pripravi projektov je tisti instrument Programa POMURJE 2015, s katerim se želi poseči v prestrukturiranje formalnih in neformalnih institucij v regiji. **Cilj instrumenta** je vzpostaviti razvojno infrastrukturo (vsebinsko in funkcionalno v celoto povezati podporno okolje regije), ki bo sposobna razvijati programe in vsebine razvoja regije in bo sposobna pravočasno reagirati na spremembe v okolju s pravočasnim prepoznavanjem izzivov in problemov regije kot celote.

Instrument sestavljajo trije sestavni deli:

1. Priprava novih in spremljanje obstoječih regijskih razvojnih projektov

Na podlagi podpisanega sporazuma o prenehanju veljavnosti pogodbe in ureditvi medsebojnih razmerij med naročnikom SVLR/MGRT in družbo Oikos d.o.o. in Meta Group d.o.o. dne 4.12.2012, je bilo družbi Oikos d.o.o. v mesecu januarju 2013 izplačanih **117.845,35 EUR** sredstev.

Aktivnosti podpore pri pripravi in izvajanju razvojni projektov v regije, je v letu 2013 izvajala tudi RRA Mura.

Na področju »Oskrbe s pitno vodo Pomurja« je koordinirala pripravo treh srečanj ministra za kmetijstvo in okolje, mag. Dejana Židana, s pomurskimi poslanci, pomurskimi župani, upravljalci in koordinatorji podsistemov A, B in C na temo poteka izvajanja projekta v okviru pogodbe »Izgradnja in obratovanje ter skupno upravljanje regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja«. Srečanj se je aktivno udeležilo tudi Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, z državno sekretarko mag. Monika Kirbiš Rojs.

V okviru vsebinskega sklopa **Vzpostavitev razvojnega partnerstva v regiji**, je bilo v letu 2013 izvedeno srečanje *Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju*, ki so se ga v mesecu **novembru 2013** udeležile regijske (razvojne) institucije.

Glavna tema srečanja **Strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju dne 29.11.2013**⁴⁰ je bila obravnavanje predloga šeste spremembe Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010-2015. Prisotni so obravnavali predlog spremembe in potrdili predlagane spremembe s soglasno sprejetimi zaključki oz. dopolnitvami. Prav tako so bili s strani koordinatorja priprave RRP 2014-2020 seznanjeni s potekom priprave Regionalnega razvojnega programa Pomurske regije v obdobju 2014-2020.

Iz naslova Instrumenta 5 se v skladu s peto Spremembo Programa Pomurje 2015⁴¹ pokrivajo tudi stroški RRA Mure za **samostojno opravljanje nalog** zakona v skladu s pogodbo med SVLR/MGRT in RRA Muro. V Letu 2013 je Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo odobrilo RRA Mura tri vmesna poročila ter potrdilo zahteve v skupni višini **120.000,00 EUR**.

V letu 2013 je RRA Mura v skladu s Pogodbo med SVLR/MGRT izvedla postopek javnega naročanja za **Vmesno vrednotenje Programa Pomurje 2015**, za obdobje **od 1.1.2010 do 31.12.2012**. Z izbranim izvajalcem Pitija d.o.o. je bila v mesecu decembru 2013 podpisana pogodba v vrednosti 30.400,00 EUR brez DDV. Vmesno vrednotenje je bilo zaključeno v mesecu februarju 2014.

Ključne ugotovitve vmesnega vrednotenja⁴²:

USTREZNOST: Dodeljena sredstva programa so bila prenizka, da bi bilo možno izvesti korenite in strukturne spremembe v regiji. Čeprav so instrumenti ustrezno nagovarjali nekatere obstoječe probleme v regiji, pa niso reševali osrednje težave – velike brezposelnosti.

UČINKOVITOST: Sistem dodeljevanja državnih sredstev v Sloveniji je bil rigid in vpletenima institucijama (MGRT in RRA) ni omogočal enakovrednega odnosa, osnovanega na zaupanju. Sistem je zmanjševal učinkovit prenos nalog na RRA. Sistem oz. postopki v okviru le-tega so prav tako pripomogli k zamudam izvajanja programa. Slabi dve leti pred koncem programa obstaja tveganje, da le-ta ne bo izveden kot je bilo sprva načrtovano, zaradi nezanesljivosti proračunskih sredstev in prekratkih časovnih rokov za izvedbo vseh načrtovanih aktivnosti.

Aktivnosti, ki bi vodile do neposrednih rezultatov so bile izvedene le v okviru Instrumenta 1, vendar so razpisna dokumentacija in pogoji za prijavitelje predstavljali veliko administrativno breme, zaradi česar se predvsem manjša podjetja niso odločila za prijavo. Drugi instrumenti so bili vodeni neučinkovito in se do konca leta 2012 niso začeli izvajati.

Sistem spremljanja in nadzora je neučinkovit in terja veliko administrativno breme, tako na strani izvajalske strukture kot na strani upravičencev.

USPEŠNOST: Vrednotenje je bilo mogoče le v Instrumentu 1, kjer so se že pokazali nekateri rezultati. Upravičenci iz 1 in 2 javnega razpisa so/bodo skupaj v treh letih ustvarili 770 zaposlitev, od tega 647 le v 4 podjetjih, ki so prejemale še druga javna sredstva za iste ali podobne namene. Ostalih 66 podjetij je zaposlilo 123 oseb. Povezave med odobrenimi sredstvi in boljšim poslovanjem podjetij ni bilo mogoče dokazati. Dejanskih rezultatov, ki so se izkazali za zelo pomembne, pa program sploh ni predvidel. Izboljšalo se je poslovanje, predvsem manjših podjetij, povečala se je produktivnost, optimiziral delovni proces, povečal obseg proizvodnje, zmanjšali so se stroški poslovanja in povečala

⁴⁰ Glej **Zapisnik strateškega razvojnega partnerstva v Pomurju z zaključki (2013)**.

⁴¹ Potrditev na Vladi RS dne 13.3.2013.

⁴² Končno poročilo vmesnega vrednotenja je objavljeno [na spletni strani MGRT](#).

prilagodljivost podjetij. Podjetja so si olajšala tudi delo na terenu. Zaradi prejetih sredstev so podjetja investirala v novo tehnologijo vsaj eno leto prej, kot bi sicer. S tem se je njihov poslovni cikel odvil hitreje, kar je bila pomembna dodana vrednost.

2. Delovanje regijskega kadrovskega centra

Namen projekta je podpora delovanju sistema celovitega spremljanja in usmerjanja kariernega razvoja človeških virov v regiji.

Prvi osnutek projektne naloge za vzpostavitev in delovanje regijskega kadrovskega centra je bil pripravljen v letu 2011 ter nadgrajen v letu 2012, pod naslovom »Center za razvoj kadrov in podporo uresničevanju razvojne specializacije Pomurske regije«, v sodelovanju RRA Mure z Območno službo ZRSZ M. Sobota, Medpodjetniškim izobraževalnim centrom (MIC) in Pomursko gospodarsko zbornico. Projektna naloga je bila prav tako v letu 2012 predstavljena na Strateškem razvojnem srečanju regijskih institucij dne 20. decembra 2012 v Murski Soboti.

V letu 2013 je sledilo več sestankov RRA Mura s predstavniki Pomurske gospodarske zbornice, ZRSZ Območne službe M. Sobota in Medpodjetniškega izobraževalnega centra na temo priprave ustrezne vsebine projekta "Regijski kadrovski center". Projektni partnerji so se dogovorili, da vodenje projekta prevzame RRA Mura, ki pripravi tudi vso potrebno dokumentacijo za začetek izvajanja projekta. V mesecu septembru 2013 je bil z MGRT sprejet dogovor, da projektni partnerji oz. v njihovem imenu RRA Mura, pripravijo projektno dokumentacijo, v kateri bi opisali vse potrebne elemente izvajanja projekta, skupaj s finančno opredelitvijo. RRA Mura je projektno dokumentacijo pripravila in poslala na MGRT v konzultacijo konec novembra 2013.

3. Podpora razvoju podjetniške aktivnosti novo nastajajočim inovativnim podjetjem v regiji

Namen podpore je zagotavljanje učinkovitega podpornega okolja za podjetništvo ter nastajanje in razvoj novih inovativnih podjetij.

V letu 2013 ni bilo na voljo sredstev za izvedbo aktivnosti.

4.2 Spodbude za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje

V zvezi z davčnimi spodbudami bodo podatki za leto 2013 vključeni v letno poročilo za leto 2014. V tem poročilu navedeni podatki, ki se nanašajo na leto 2012, ki pa jih zaradi časovnega zamika še ni bilo v letnem poročilu za 2012. **Podlaga za izvajanje tega ukrepa je objava Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015** v Uradnem listu RS, št. 3/2010 z dne 15. januarja 2010 (prva sprememba uredbe je bila objavljena v Uradnem listu RS, št. 31/2013 z dne 15. aprila 2013), na podlagi katere se je pripravil **Priročnik za uporabo Uredbe**⁴³.

Svetovanje v zvezi z Uredbo izvajajo naslednje institucije: RRA MURA, DURS, ZRSZ.

⁴³ Glej **Priročnik (2010)**.

Poleg svetovanja v zvezi z uredbo je Davčna uprava RS v letu 2013 izvedla še naslednje aktivnosti:

- izvajala informiranje davčnih zavezancev na podlagi telefonskih in pisnih vprašanj ter odgovorila na več kot 61 vprašanj zavezancev;
- sodelovala pri pripravi tretjega letnega poročila o izvajanju ukrepov ZRPPR1015 za leto 2012;
- po prejemu davčnih obračunov DDPO in DohDej za leto 2012 analizirala podatke in pripravila informacijo o koriščenju davčne olajšave za zaposlovanje in investiranje ZRPPR1015;
- izvajala naknadni nadzor nad upravičenostjo koriščenja navedenih davčnih olajšav pri posameznih zavezancih. V letu 2013 je izvedla 38 naknadnih nadzorov, v katerih pa niso bile odkrite večje nepravilnosti.

Poleg svetovanja v zvezi z uredbo je Zavod RS za zaposlovanje v letu 2013 izvajal še naslednje aktivnosti:

- na spletni strani dopolnjeval informacije in pisno promocijsko gradivo pripravljeno na ZRSZ za delodajalce in iskalce zaposlitve;
- na podlagi 1. člena Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015⁴⁴ informiral delodajalce o načinu pridobitve obrazca za uveljavljanje povračila prispevkov delodajalcem;
- predstavil program na Posvetu za delodajalce v okviru Pomurske regije;
- izdelal informativne zloženke;
- spremljal izvajanje programa in ohranitev zaposlitev pri delodajalcih preko rednih in izrednih poročil za potrebe obveščanja javnosti, preko posrednega stika z delodajalci in kandidati in s pomočjo podatkov, razvidnih iz uradnih evidenc ZZS.

4.2.1. Spodbude za zaposlovanje

Zavezanci lahko uveljavljajo ukrep povrnitve plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost delavca ob zaposlitvi prikrajšanega delavca najmanj za dve leti. Delodajalci, ki so v letu 2010 zaposlili prikrajšanega delavca, so lahko v 30 dneh po preteku prvega oziroma drugega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi vložili vlogo pri pristojni Območni službi Zavoda RS za zaposlovanje za povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost delavca. Tako so *predmet tega poročila vloge, s katerimi delodajalci pravico uveljavljajo, bodisi v dveh delih bodisi v enem delu.*

Zavod RS za zaposlovanje je v letu 2013 prejel skupaj **102 vlog** (v obdobju od 1.1.2013 do 31.12.2013), od tega 11 vlog s sedežem na Zavodu za zaposlovanje - Območna služba Ptuj in 91 vlogi v okviru Zavoda za zaposlovanje – Območna služba Murska Sobota.

Izmed 102 prejetih vlog je pogoje za priznanje pravice izpolnjevalo 80 vlagateljev, katerim je bila pravica do povračila prispevkov priznana z odločbo. Sedemnajst (17) vlog je bilo zavrnjenih. Najpogostejša razloga za zavrnitev pravice sta zamuda roka za njeno vložitev in neizpolnjevanje lastnosti ciljne skupine osebe, na povračilo stroškov, katere se vloga nanaša. Tri (3) vloge so času poročanja zaradi nepopolnosti še v postopku obravnave, od dveh (2) pa sta delodajalca odstopila.

⁴⁴ Uradni list RS, št. 31/2013 z dne 15.4.2013.

V obdobju poročanja je bilo izdanih 117 odločb. Te se nanašajo na priznanje pravice na podlagi vlog, prejetih tako v obdobju poročanja (v letu 2013), kakor tudi tistih, katerih prejem je ZRSZ evidentiral že v novembru in decembru 2012, a so bile pred 1.1.2013 še v postopku obravnave. Zaradi navedenega je število izdanih odločb v celotnem letu višje od števila vseh prejetih vlog v istem letu (2013).

Večina izdanih odločb (105 ali 90%) se nanaša na povračilo stroškov celotnega upravičenega obdobja, tj. za dvoletno zaposlitev prikrajšanega delavca, dvanajst vlog (12 oz. 10%) pa se nanaša na povrnitev prispevkov v dveh delih, od tega sedem (7) vlog po prvem letu in pet (5) vlog po drugem letu zaposlitve prikrajšanega delavca⁴⁵. V obdobju poročanja so bila delodajalcem priznana sredstva v **skupni višini 359.410,10 EUR**, izplačana pa 332.720,52 EUR. Razlika sredstev v višini 26.689,58 EUR se upravičencem izplača najpozneje do konca februarja 2014.

Petindvajset delodajalcev (21 s sedežem v Območni službi ZRSZ Murska Sobota in 4 s sedežem v Območni službi ZRSZ Ptuj) je v letu 2013 na osnovi ZRPPR1015 zaposlilo skupaj **117 brezposelnih oseb – prikrajšanih delavcev**⁴⁶, od tega 87 žensk (74,4 %) in 30 moških (25,6 %), v starosti od 21 do 62 let.

Od vseh zaposlenih prikrajšanih delavcev v obdobju poročanja je bilo največ oseb zaposlenih v občinah Murska Sobota (80 oseb ali 68 %), Puconci (8 oseb ali 7 %) in Beltinci (6 oseb ali 5 %). Posamezne osebe (1-5 oseb) pa so zaposlili delodajalci iz občin Ormož, Lendava, Črenšovci, Gornja Radgona, Ljutomer, Miklavž pri Ormožu, Mačkovci in Dobrovnik.

Večina delodajalcev (14 ali 56%) je v obdobju poročanja uveljavljala pravico do finančne spodbude za zaposlitev ene brezposelne osebe, štirje delodajalci za zaposlitev dveh in trije delodajalci za zaposlitev treh brezposelnih oseb. Trije posamezni delodajalci pa so uveljavljali pravico do finančne spodbude za zaposlitev štirih, petih in sedmih oseb. En delodajalec pa je uveljavljal pravico do finančne spodbude za zaposlitev sedemdesetih prikrajšanih oseb.

V primeru nadaljnjega izpolnjevanja pogojev in ohranjene zaposlitve bo Zavod RS za zaposlovanje delodajalcem na podlagi vloge, prejete po drugem letu zaposlitve, izplačal tudi drugi del sredstev, v nasprotnem primeru pa bo prejemnike že izplačanih sredstev pozval k njihovem vračilu.

Na osnovi zakona, ki je v uporabi od 1. 1. 2010, so bile prve zaposlitve brezposelnih oseb – prikrajšanih delavcev že v mesecih januar in februar 2010 in so se povečevale vse do oktobra 2010. Potem je sledil upad zaposlitev, ki se je spet povečal v obdobju od februarja 2011 do septembra

⁴⁵ Gre za zaposlene osebe, ki so prvi del povračila prejele v letu 2012. Glej **3. Letno poročilo**.

⁴⁶ Za prikrajšanega delavca se po 1. odstavku 7. člena Uredbe šteje vsaka brezposelna oseba, ki:

- je najmanj 6 mesecev prijavljena v vsaj eni evidenci ZRSZ ali
- ni dosegla stopnje srednjega strokovnega izobraževanja, srednjega poklicnega, tehniškega izobraževanja ali splošnega srednjega izobraževanja ali
- je starejša od 50 let ali
- živi sama ter ima enega ali več vzdrževanih družinskih članov, kar pomeni, da sama skrbi za enega ali več otrok, ki so mlajši od 26 let, če se redno šolajo, ali katerih zakonec je brezposeln ali
- se bo zaposlila v dejavnosti (gospodarskem sektorju), v kateri je neravnovesje med spoloma za vsaj 25 % višje od povprečnega neravnovesja v vseh gospodarskih sektorjih v RS ali
- je pripadnik etnične manjšine.

2011. Ker je Zavod za zaposlovanje o realiziranih zaposlitvah seznanjen šele z vložitvijo vloge delodajalca (po letu ali dveh od sklenitve pogodbe z osebo), bodo morebitne zaposlitve v teh mesecih tako predmet prihodnjih poročil, po izdanih odločbah o priznanju pravice.

Delodajalcem, ki so z vlogo za povrnitev prispevkov pridobili pravico do povrnitve stroškov zaposlitve osebe, so bila v letu 2013 odobrena sredstva v skupni višini 359.410,10 EUR, od tega največ podjetjema Welford d.o.o. (209.258,85 EUR oz. 58%) ter Javno podjetje center za ravnanje z odpadki Puconci d.o.o. (27.821,44 EUR oz. 8%) za zaposlitev v prvem primeru 70 oseb, v drugem pa 7 oseb. V obdobju poročanja, od 1.1.2013 do 31.12.2013, pa so bila delodajalcem izplačana sredstva v **višini 332.720,52 EUR**, razlika sredstev v višini 26.689,58 EUR se delodajalcem izplača najpozneje do konca februarja 2014.

Primerjava povrnitve prispevkov delodajalcem s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

Delodajalci, ki so v letu 2012 zaposlili prikrajšanega delavca najmanj za dve leti, bodo v 30 dneh po preteku drugega leta od sklenitve pogodbe o zaposlitvi s prikrajšanim delavcem vložili vlogo pri pristojni Območni službi Zavoda. Glede na določila Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 bodo tako podatki o povrnitvi plačanih prispevkov delodajalca na voljo šele na koncu leta 2014.

Pri izvajanju ukrepa se je pojavila težava, ki se nanaša na veljavno Uredbo, po kateri naj bi se število zaposlenih preverjalo na dan oddaje vloge. Pravilno bi bilo preverjanje števila zaposlenih na dan zaposlitve prikrajšanega delavca (oz. dan pred tem), če naj le-to predstavlja pogoj neto povečanja skupnega števila zaposlenih pri delodajalcu. Namen ZRPPR1015 in pravil državnih pomoči je namreč ta, da delodajalec z zaposlitvijo prikrajšane osebe izkaže povečanje števila zaposlenih, ne glede to, kdaj vlogo za priznanje pravice, ki se nanaša na konkretno osebo, tudi dejansko vloži. V vlogi za povračilo prispevkov, ki je Priloga 3 Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015, je torej nepravilno zapisano določilo, zaradi katerega je potrebno razmisliti o spremembi uredbe. V tej smeri se je v drugi polovici leta 2012 pričelo usklajevanje med pristojnimi institucijami (DURS, MDDZS, ZRSZ, MGRT in RRA Mura) glede spremembe besedila uredbe, ki je bila do konca leta medresorsko usklajena. Izvedba programa na osnovi spremembe Uredbe, ki je bila sprejeta na Vladi RS in objavljena v Uradnem listu RS, št. 31/2013 z dne 15.4.2013, je predmet tokratnega poročila.

Na podlagi predložene vloge delodajalca ZRSZ v letu 2013, kjer se je presojala upravičenost definicije prikrajšanega delavca, je bilo ugotovljeno neskladje Uredbe o kriterijih in pogojih ter načinu uveljavljanja spodbud za zaposlovanje in davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015 z Uredbo Komisije (ES) št. 800/2008 – Uredbo o splošnih skupinskih izjemah⁴⁷. Upoštevajoč pomursko Uredbo lahko pravico do povračila prispevkov uveljavlja delodajalec za zaposlitev brezposelne osebe, ki je najmanj 6 mesecev prijavljena v vsaj eni evidenci ZRSZ, kar pa ni skladno z določili Uredbe Evropske komisije, ki za prikrajšanega delavca šteje osebo, ki v preteklega pol leta ni imela redno plačane zaposlitve. Za odpravo tega neskladja je bilo v drugi polovici leta 2013 v sodelovanju s Službo Vlade RS za zakonodajo, MGRT, MF, DURS, ZRSZ in RRA Muro izvedenih več

⁴⁷ Uredba Komisije (ES) št. 800/2008 z dne 6. Avgusta 2008 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive s skupnim trgom z uporabo členov 87. in 88. Pogodbe (Uredba o splošnih skupinskih izjemah).

delovnih sestankov, kjer je bil pripravljen in usklajen končni predlog besedila spremembe Uredbe, ki je v medresorskem usklajevanju in ga bo Vlada RS obravnavala predvidoma v prvih mesecih leta 2014. Sprememba Uredbe bo del vsebine prihodnjega poročila.

4.2.2. Davčne olajšave za zaposlovanje

Davčna olajšava za zaposlovanje prikrajšanega delavca v Pomurski regiji se lahko uveljavlja kot zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov stroškov prikrajšanega delavca, vendar največ v višini davčne osnove in do maksimalno dovoljene višine po pravilih državnih pomoči. Zavezanci na podlagi Zakona o razvojni podpori v Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (ZRPPR1015) lahko uveljavljajo davčno olajšavo za zaposlovanje ob zaposlitvi prikrajšanega delavca za najmanj 12 mesecev. Zavezanci za davek od dohodkov pravnih oseb, kot tudi zavezanci za akontacijo dohodnine od dohodkov iz dejavnosti, morajo predložiti davčni obračun davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčni obračun akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) davčnemu organu najpozneje *do 31. marca tekočega leta za preteklo leto*, če ima zavezanec davčno obdobje enako koledarskemu letu.

Zakonski rok za predložitev davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) za koledarsko leto 2012 je bil 2.4.2013. Zavezanci oddajajo obračun DDPO in DohDej na podlagi samoobdavčitve. V tem poročilu so tako navedeni podatki zavezancev iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2012.

Davčne obračune DDPO in DohDej za leto 2012 je oddalo 8.687 zavezancev, ki imajo sedež oziroma naslov opravljanja dejavnosti na območju občin Pomurske regije po ZRPPR1015, od tega je 4.235 zavezancev oddalo obračun DDPO in 4.452 obračun DohDej. Davčno olajšavo za zaposlovanje lahko koristijo le tisti zavezanci, ki v svojem davčnem obračunu izkažejo davčno osnovo. Davčne olajšave v primerih, ko bi davčni zavezanec sicer bil upravičen do davčne olajšave, pa nima ali nima dovolj davčne osnove, ni mogoče prenašati in koristiti v naslednjih davčnih obdobjih.

Po podatkih iz obračunov DDPO in DohDej izhaja, da je v davčnem obračunu za leto 2012 davčno olajšavo za zaposlovanje koristilo **35 zavezancev**, v skupni višini **966.558 EUR**.

Iz podatkov obračunov DDPO za leto 2012 izhaja, da je **23 pravnih oseb** koristilo davčno olajšavo za zaposlitev prikrajšanih delavcev, v skupni višini **908.505 EUR**.

Olajšavo za zaposlovanje prikrajšanih delavcev je na podlagi podatkov iz obračunov DohDej uveljavljalo **12 fizičnih oseb**, v skupnem znesku **58.053 EUR**.

Davčno olajšavo za zaposlovanje so koristili zavezanci iz 13 od 30 občin po ZRPPR1015. Najnižji znesek davčne olajšave za zaposlovanje, za katero je zavezanec znižal davčno osnovo v davčnem obračunu, je bil **135 EUR**, najvišji znesek davčne olajšave za zaposlovanje, ki jo je uveljavil posamezni zavezanec, pa je bil **430.728 EUR**. Zavezanci, ki so uveljavljali davčno olajšavo za zaposlovanje so, zaradi koriščenja navedene olajšave, skupaj izkazali za **194.515 EUR** nižjo davčno obveznost za leto 2012. Davčno olajšavo za zaposlovanje je koristilo le 0,40 % vseh zavezancev iz območja izvajanja zakona. V letu 2012 je tako zaznati rahlo zmanjšanje tako števila zavezancev, ki so koristili davčno

olajšavo, kot zneska višine olajšave, glede na podatke iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2011⁴⁸. Zmanjšanje je večje pri fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost.

Primerjava koriščenja davčne olajšave za zaposlovanje s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

4.2.3. Davčne olajšave za investiranje

Davčna olajšava za investiranje v Pomurski regiji se lahko uveljavlja kot zmanjšanje davčne osnove v višini 70 odstotkov investiranega zneska za nove začetne investicije v opremo in neopredmetena sredstva, razen v opremo in neopredmetena sredstva iz drugega in tretjega odstavka 55.a člena Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb in iz drugega in tretjega odstavka 66.a člena Zakona o dohodnini, vendar največ do višine davčne osnove in do maksimalno dovoljene višine po pravilih državnih pomoči. V skladu z Zakonom o davčnem postopku mora davčni zavezanec davčni obračun za preteklo koledarsko leto predložiti davčnemu organu najpozneje do konca meseca marca tekočega leta. Zakonski rok za predložitev davčnih obračunov davka od dohodkov pravnih oseb (obračun DDPO) in davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti (obračun DohDej) za koledarsko leto 2012 je bil 2.4.2013. Zavezanci oddajajo obračun DDPO in DohDej na podlagi samoobdavčitve. V tem poročilu so tako navedeni podatki zavezancev iz obračunov DDPO in DohDej za leto 2012, kar pomeni, da so v poročilu zajeti podatki o uveljavljanju davčne olajšave za investiranje v Pomurski regiji iz naslova investicij v letu 2012.

Davčni zavezanci so tako za leto 2012 že tretje leto zapored lahko uveljavljali davčno olajšavo v skladu z Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 (ZRPPR1015).

Davčne obračune DDPO in DohDej za leto 2012 je oddalo 8.687 zavezancev, ki imajo sedež oziroma naslov opravljanja dejavnosti na območju občin Pomurske regije po ZRPPR1015, od tega je 4.235 zavezancev oddalo obračun DDPO in 4.452 obračun DohDej. Davčno olajšavo za investiranje lahko koristijo le tisti zavezanci, ki v svojem davčnem obračunu izkažejo davčno osnovo. Davčne olajšave v primerih, ko bi davčni zavezanec sicer bil upravičen do davčne olajšave, pa nima ali nima dovolj davčne osnove, ni mogoče prenašati v koristiti v naslednjih davčnih obdobjih.

Po podatkih iz obračunov DDPO in DohDej izhaja, da je v davčnem obračunu za leto 2012 davčno olajšavo za investiranje koristilo **238 zavezancev**, v skupni višini **7.669.793 EUR**.

Na podlagi podatkov iz obračunov DDPO za leto 2012 je davčno olajšavo za investiranje uveljavljalo **154 pravnih oseb v skupni višini 6.867.858 EUR**.

Iz podatkov iz obračunov DohDej izhaja, da je v letu 2012 olajšavo za investiranje na območju občin, ki so določene v skladu z ZRPPR1015 **uveljavljalo 84 fizičnih oseb v skupnem znesku 801.936 EUR**.

Davčno olajšavo za investiranje so koristili zavezanci iz 23 občin od 30 občin po ZRPPR1015. Najnižji znesek davčne olajšave za investiranje, za katero je zavezanec znižal svojo davčno osnovo v davčnem obračunu za leto 2012 je bil **92 EUR**, najvišji znesek davčne olajšave za investiranje, ki jo je uveljavil posamezni zavezanec, pa je bil **1.172.059 EUR**. Zavezanci, ki so uveljavljali davčno olajšavo za

⁴⁸ Glej **Letno poročilo 2012**.

investiranje, so zaradi koriščenja navedene olajšave, skupaj izkazali za **1.534.854 EUR** nižjo davčno obveznost za leto 2012. Davčno olajšavo za investiranje je koristilo le 2,74% vseh zavezancev iz območja izvajanja Zakona. Glede na pričujoče podatke je zaznati rahlo zmanjšanje tako števila zavezancev, ki so koristili davčno olajšavo, kot tudi zneska višine olajšave, glede na podatke iz obračunov DDPO za leto 2011⁴⁹. Zmanjšanje je večje pri fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost.

Primerjava koriščenja davčne olajšave za investiranje s preteklimi leti je navedena v prilogi poročila.

Rok za predložitev obračunov DDPO in DohDej za leto 2013 je 31.3.2014. Predstavitev podatkov iz obračunov za 2013 bo v letnem poročilu za leto 2014.

4.3. Vzpostavitev medpodjetniškega izobraževalnega centra

Zakon v svojem **8. členu** predvideva financiranje vzpostavitve medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC). Projekt se financira iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini **2 mio EUR**. Za izvedbo projekta v obdobju izvajanja zakona je **odgovorno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport, ki je aktivno vključeno v izvajanje zakona**, kot posredniško telo na področju kohezijske politike. Sredstva se zagotavljajo na njegovih proračunskih postavkah.

Vlada RS je na svoji redni seji dne 27. julija 2010 sprejela Sklep o ustanovitvi javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda »Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota⁵⁰«, s katerim se v okviru šole oblikuje organizacijska enota Medpodjetniški izobraževalni center – MIC. S tem sklepom je Vlada omogočila zavodu, da začne s postopki priprave naložbe iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj in sredstev proračuna Republike Slovenije za nakup opreme za delovanje MIC in njegov zagon.

Dejavnosti MIC opredeljuje 32. člen Zakona o poklicnem in strokovnem izobraževanju⁵¹ (ZPSI-1). MIC v okviru Srednje poklicne in tehniške šole Murska Sobota (SPTŠ Murska Sobota) bo deloval mrežno, v sklopu poklicne izobraževalne vertikale na pomurskih srednjih strokovnih in poklicnih šolah. Zagotavljal bo kakovostno praktično usposabljanje z delom pri delodajalcu. Poleg tega se bodo v MIC pripravljali kandidati za mojstrske, delovodske oziroma poslovske izpite, izvajali se bodo postopki za preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij ter za opravljanje praktičnega dela zaključnih izpitov in poklicne mature. Znotraj MIC-a se bo izvajalo tudi usposabljanje za potrebe tehnoloških sprememb v delovnih procesih, kar bo pripomoglo k zviševanju konkurenčne sposobnosti gospodarstva v regiji.

Na podlagi sklepa o izbiri upravičenca – neposredna potrditev operacije »Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje« št. 54451-12/2001-7 z dne 2.3.2012, Odločbe št. ESRR OP RR/2/1/1-0 o dodelitvi sredstev za projekt Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje št. 303/-23/2012/6 z dne 29.3.2012, je Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport z upravičencem Srednjo poklicno in tehniško šola Murska Sobota, dne 16.5.2012, sklenilo pogodbo o sofinanciranju projekta Medpodjetniški izobraževalni center Pomurje št. C 3311-12-24900. Pogodbena vrednost znaša **2.000.000,00 EUR**, celotna vrednost projekta pa 2.062.575,99 EUR.

⁴⁹ Glej **Letno poročilo 2012**.

⁵⁰ Glej **Sklep Vlade (2010)**.

⁵¹ Glej **Zakon Uradni list RS št.12/1996**.

Namen MIC Pomurje je vzpostavitev regijskega centra za izvajanje funkcionalnega usposabljanja za potrebe okolja, za izvajanje praktičnega usposabljanja dijakov, študentov in odraslih po programih srednjega in višje strokovnega izobraževanja in za pripravo kandidatov na preverjanje za pridobitev nacionalnih certifikatov: nacionalne poklicne kvalifikacije, specializacije in mojstrski izpit. Pripomogel bo tudi k izobraževanju kadra iz gospodarstva in v prihodnosti razvoju malih podjetij ter predelovalnih obratov.

S to investicijo si bo MIC utrdil vodilni položaj na področju izobraževanja za potrebe gospodarstva v pomurski regiji.

Povezoval se bo z gospodarstvom v luči interakcije med izobraževalnim procesom in prenosom izkušenj iz delovne prakse in zagotavljal kakovostno praktično usposabljanje in izpopolnjevanje v okviru poklicnega izobraževanja po javno veljavnih izobraževalnih programih.

Predmet investicijskega projekta MIC Pomurje je adaptacija obstoječega objekta v izmeri 2.822,60 m² prostorov in nakup tehnološke opreme za potrebe delovanja MIC-a, in sicer je s projektom predvideno, da MIC Pomurje pridobi poleg adaptiranega prostora še:

- zunanje energetske naprave in laboratorij za obnovljive vire energije,
- tehnološko opremo za mehatroniko,
- tehnološko opremo za varjenje z zunanjim kontejnerjem za pline,
- tehnološko opremo za ročno obdelavo – kovačija,
- CNC tehnološko opremo in CAD/CAM tehnologijo,
- elektroniko
- tehnološko opremo za avtomatizacijo in robotiko,
- tehnološko opremo za priklop električnih strojev,
- tehnološko opremo za avto-servisno dejavnost,
- tehnološko opremo za pnevmatiko – hidravliko,
- tehnološko opremo za mizarstvo delavnico,
- laboratorij za tekstil in
- večnamenski prostor.

Projekt se je začel izvajati v letu 2012 in se nadaljeval v letu 2013, predviden zaključek pa je v letu 2014.

V letu 2013 je investicija v MIC potekala zelo intenzivno, saj je bila v celoti zaključena adaptacija objekta in kupljena različna tehnološka oprema. V letu 2013 je bilo porabljenih 1.351.464,70 EUR sredstev od razpoložljivih 2.000.000,00 EUR sredstev. Do vključno 31.12.2013 je bilo porabljeno skupaj **1.414.110,52 EUR** oz. 70,71% vseh dodeljenih sredstev po pogodbi o sofinanciranju med MIZŠ in SPTŠ Murska Sobota.

Rezultat je obnovljen objekt v skladu z vsemi zahtevami moderne gradnje objektov za izobraževanje in usposabljanje v EU. Predvsem na področju energetike je objekt sodoben, opremljen s sončno elektrarno, solarnimi kolektorji in kogeneracijo. V objektu je tudi moderno opremljena avtoservisna delavnica, namenjena izvajanju praktičnega pouka dijakov v programu avtoserviser in izvajanju usposabljanja v različnih programih izobraževanj oz. usposabljanj odraslih, ki vsebujejo vsebine servisiranja vozil.

Preostanek sredstev v znesku 585.889,48 EUR pa je ostal na razpolago za črpanje v letu 2014 za nakup še preostale tehnološke opreme.

V nadaljevanju sledi finančni in terminski načrt projekta po letih:

Tabela 5: Finančni in terminski načrt projekta:

Leto	Celotna vrednost	Upravičeni stroški			Neupravičeni stroški
		Skupaj	Financira ESRR	Financira U	Financira U
1	2 = 3 + 6	3	4	5 = 3 - 4	6
2012	64.445,01	64.445,01	62.645,82	1.799,19	0,00
2013	1.386.681,38	1.384.219,44	1.351.464,70	32.754,74	2.461,94
2014	611.449,60	610.473,91	585.889,48	24.584,43	975,69
Skupaj	2.062.575,99	2.059.138,36	2.000.000,00	59.138,36	3.437,63

Vir: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (2014)

Projekt MIC Pomurje bo izveden v celoti do 15.9.2014.

Slika 1: Prikaz ureditve MIC

Vir: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport (2014).

V letu 2013 je MIC Pomurje v okviru svojih sedanjih zmožnosti že deloval na področju, za katerega je bil ustanovljen:

- izvajanje izobraževanja in usposabljanja;
- izvajanje formalnih programov izobraževanja odraslih. V času poročanja je v formalne programe izobraževanj vpisanih 98 odraslih;

- izvajanje praktičnega pouka za vse dijake SPTŠ Murska Sobota;
- v okviru razpisa MIZŠ namenjenega MIC-em za usposabljanje brezposelnih je bilo izvedeno usposabljanje za brezposelne, ki ga je uspešno končalo 52 brezposelnih oseb;
- sodelovanje v projektu »Right Profession«; izvajanje promocije tehniških poklicev v regiji in predstavljanje po osnovnih šolah v regiji;
- sodelovanje s Pomursko gospodarsko zbornico in Obrtno zbornico;
- mrežno delovanje v sodelovanju z drugimi šolami v regijskem okolju;
- sodelovanje pri pripravi projektne dokumentacije za vzpostavitev regijskega kadrovskega centra v sodelovanju s Pomursko gospodarsko zbornico in RRA Muro. V kolikor *bo center zaživel bo MIC zadolžen za pripravo in izvedbo izobraževalnih programov.*

MIC je dejaven tudi na drugih vzporednih področjih v regijskem okolju. Tako je bilo na temo MIC objavljenih več različnih člankov v dnevnem časopisju.

MIC Pomurje je že postal priznana in poznana institucija v regijskem okolju, ki nudi storitve, ki jih regija na področju izobraževanja nujno potrebuje. V okviru sedanjih pogojev na področju opremljenosti in prostora MIC že nudi usluge regijskemu okolju.

4.4. Vzpostavitev regijskega gospodarskega središča (»Razvojni center slovenskega gospodarstva«)

9. člen Zakona o Pomurju predvideva financiranje vzpostavitve regijskega gospodarskega središča v Pomurski regiji, ki se naj sofinancira iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini **30 mio EUR**.

V Drugem letnem poročilu za leto 2011⁵² so bile predstavljene podlage za spremembo imena Regijskega gospodarskega središča v »Razvojne centre slovenskega gospodarstva«, ter izvedene aktivnosti na podlagi Javnega razpisa za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR Razvojni centri slovenskega gospodarstva, ki je bil objavljen v *Uradnem listu RS št. 69/10 dne 30. julija 2010*.

Trije podprti razvojni centri iz Pomurja:

1. RC za nove materiale, pogone in tehnologije (RC NMPT, razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije d.o.o., sprememba naziva v Seaway Yachts, razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije d.o.o.),
2. RC za modularne in adaptivne signalno procesne oddajniške sisteme (RC MASPOS⁵³, Razvojni center za modularne in adaptivne signalno procesna oddajniške sisteme d.o.o.),
3. RC za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov (RC PREKO⁵⁴, Razvojni center za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov d.o.o.),

so v letu 2013 izvajali aktivnosti v skladu s poslovnim načrtom iz leta 2010.

⁵² Glej Drugo letno poročilo (2012).

⁵³ Spletna povezava <http://www.rcmaspos.eu>.

⁵⁴ Spletna povezava <http://www.rc-preko.eu>.

Dosežene kazalnike in izplačana sredstva v letu 2013 prikazujemo v nadaljevanju.

Tabela 6: Doseženi kazalniki na dan 31.12.2013 ter izplačana sredstva do 31.12.2013:

Upravičenec	Število novih delovnih mest	število novih podjetij	prijava pravic intelektualne lastnine	Izplačana sredstva v letu 2013 (do 3.1.2014)	Izplačano skupaj 2011 - 2013
Razvojni center za nove materiale, pogone in tehnologije, d.o.o.	117	2	4	2.890.112,40	11.334.132,40
RC MASPOS, Razvojni center za modularne in adaptivne signalno procesne oddajniške sisteme d.o.o.	32,5	3	10	1.912.966,93	7.006.798,38
RC PREKO, razvojni center za pridobivanje energentov iz komunalnih odpadkov, d.o.o.	12,5	0	0	423.686,99	1.383.525,81
SKUPAJ	162	5	14	5.226.766,32	19.724.456,59

Vir: Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo (2014).

Do konca leta 2013 je bilo ustvarjenih 162 novih delovnih mest, ustanovljenih 5 novih podjetij ter prijavljenih 14 pravic intelektualne lastnine.

Skupna izplačila pomurskim razvojnim centrom v višini **5.226.766,32 EUR** v letu 2013 predstavljajo 16,8% izplačil za vseh 17 razvojnih centrov slovenskega gospodarstva v letu 2013.

4.5. Vlaganje v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnost

Zakon o Pomurju, v svojem **10. členu**, govori o vlaganjih v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije in diverzifikacije v nekmetijske dejavnosti. **Ministrstvo RS za kmetijstvo in okolje** (v nadaljevanju: MKO) je odgovorno za uresničevanje razvojnega ukrepa »*vlaganja v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije ter diverzifikacijo v nekmetijske dejavnosti*«. Sredstva za izvajanje tega razvojnega ukrepa se zagotavljajo iz Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2007–2013 (v nadaljevanju: PRP 2007–2013), ki se sofinancira iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (v nadaljevanju: EKSRP) in državnega proračuna RS. Program se izvaja preko 4 osi (nadalje razčlenjenih v ukrepe), usmerjenih v izboljšanje konkurenčnosti kmetijskega, gozdarskega sektorja in živilskega sektorja (os 1), izboljšanje okolja in podeželja (os 2), izboljšanje kakovosti življenja na podeželju in diverzifikacija podeželskega gospodarstva (os 3) ter lokalne razvojne pobude - LEADER (os 4).

V programskem obdobju 2007–2013 je za izvajanje programa namenjenih 1,18 milijarde EUR nepovratnih sredstev EKSRP in državnega proračuna RS. Za ukrep razvojne podpore »vlaganja v prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije in diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti« se iz PRP 2007–2013 dodelijo sredstva v okvirni višini **40 milijonov EUR**, in sicer v obdobju od 2010-2013, z izplačili do 31.12.2015.

4.5.1. Način izvajanja

Način izvajanja ukrepa razvojne podpore Pomurski regiji je bil opredeljen z 99. členom Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013 (Ur.l. RS, št. 40/2010, 85/2010; v nadaljevanju Uredba PRP 2007–2013)⁵⁵. Uredba PRP 2007–2013 je veljala od 22.5.2010 dalje. Način izvajanja ukrepa razvojne podpore Pomurski regiji je nato z novo **Uredbo o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007–2013 v letih 2010–2013** (Ur.l. RS, št. 28/2011, 37/2011–popr., 103/2011, 87/2012, 63/2013; v nadaljevanju Uredba PRP 2007–2013)⁵⁶ opredeljen v **118. členu**, ki velja od 16.4.2011 dalje.

Sredstva PRP 2007–2013 se prednostno usmerijo v Pomursko regijo preko meril za izbor. Merila za izbor so opredeljena v vsakokratnih javnih razpisih, ki jih objavlja ministrstvo. Skladno z Uredbo PRP 2007–2013 se vlogam, katerih lokacija naložbe se nahaja na območju upravičenih občin Pomurske regije, dodeli dodatnih 10 odstotnih točk, ne glede na ostala merila za izbor. Pri tem obstajata dve možnosti: avtomatične in pogojevane dodelitve dodatnih 10 odstotnih točk. Vlagatelji iz Pomurske regije imajo možnost kandidirati na vse ukrepe PRP 2007–2013, ne le na tiste, ki so v izvedbeni

⁵⁵ Glej **Uredba (2010)**.

⁵⁶ Glej **Uredba (2011 in 2012)**.

Uredbi PRP 2007–2013 opredeljeni kot tisti ukrepi, s katerimi se je ministrstvo zavezalo, da bo prispevalo k uresničevanju Zakona o Pomurju.

Avtomatična dodelitev se skladno z 118. členom Uredbe PRP 2007–2013 vrši pri ukrepih:

- a) izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem in prilagoditvijo kmetijstva – ukrep 125,*
- b) podpora ustanavljanju in razvoju mikro podjetij – ukrep 312,*
- c) osnovne storitve za gospodarstvo in podeželsko prebivalstvo – ukrep 321,*
- d) ohranjanje in izboljševanje dediščine podeželja – ukrep 323.*

Pri drugih ukrepih PRP 2007–2013 pa morajo vloge skladno z 118. členom Uredbe PRP 2007–2013 za pridobitev dodatnih 10 odstotnih točk izpolnjevati vsaj enega od predpisanih pogojev, in sicer:

- **pri ukrepu 121** - Posodabljanje kmetijskih gospodarstev, če je predmet podpore naložba:
 - a) v nakup in postavitve rastlinjakov s pripadajočo opremo,
 - b) v prvo postavitev oziroma prestrukturiranje sadovnjakov,
 - c) v nakup in postavitve mrež proti toči,
 - d) v namakalno infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih, kamor spada tudi namakalna oprema, ki je lahko samostojna naložba, in v gradnjo pripadajočih vodnih virov ali
 - e) v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za potrebe kmetijskega gospodarstva;
- **pri ukrepu 123** - Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom:
 - a) v kolikor je predmet sofinanciranja naložba v obnovljive vire energije za potrebe predelovalnega obrata,
 - b) ohranjanje obstoječih delovnih mest oziroma na vsakih 200.000 eurov upravičenih stroškov, odprtje enega novega delovnega mesta najmanj za obdobje 24 mesecev od zadnjega izplačila sredstev,
 - c) vlagatelj ima sklenjene pogodbe z lokalnimi primarnimi pridelovalci za najmanj 40 odstotkov vhodne surovine ali
 - d) vlagatelj ima sklenjeno pogodbo z raziskovalno skupino oziroma je raziskovalna skupina organizacijska enota znotraj vlagatelja;
- **pri ukrepu 311** - Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti, če je predmet podpore naložba:
 - a) v pridobivanje energentov in energije za prodajo na kmetiji iz obnovljivih virov,
 - b) proizvodne dejavnosti, za predelavo proizvodov izven Priloge I k Pogodbi in drugih nekmetijskih proizvodov na kmetiji,
 - c) v prodajne dejavnosti na kmetiji ali
 - d) v turizmu.

V letu 2013, ki ga zajema predmetno poročilo o izvajanju ukrepov Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2015, je stanje na področju izvajanja ukrepov razvojne podpore, za katere je pristojno MKO, naslednje:

- Na osnovi sprejete Uredbe o ukrepih 1., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2007 – 2013 v letih 2011 – 2013 je bilo objavljenih **12 javnih razpisov za ukrepe PRP 2007–2013**.

V Tabeli 7 je prikazana objava vseh razpisov v letu 2013 z vsebinsko obrazložitvijo.

Tabela 7: Objava vseh razpisov v letu 2013 z vsebinsko obrazložitvijo:

Javni razpis	Namen podpore
VIII. javni razpis za ukrep 322 »Obnova in razvoj vasi«	Dodelitev nepovratnih sredstev za ureditev površin za skupne namene in potrebe v podeželskih naseljih; ureditev vaških jeder; ureditev komunalne in prometne infrastrukture ter povezav v naseljih; obnova in izgradnja večnamenskih zgradb skupnega pomena za medgeneracijsko druženje, kulturno-umetniško, športno in drugo prostočasno dejavnost lokalnega prebivalstva na podeželju; preselitev kmetij iz vaških središč z namenom njihove celostne ureditve.
XVIII. javni razpis za ukrep 121 »Posodabljanje kmetijskih gospodarstev za leto 2013, za naložbe na vodovarstvenih območjih«	Dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe v hleve in pripadajočo opremo; v skladišča za krmo in pripadajočo opremo; v druge objekte in pripadajočo opremo za pridelavo kmetijskih proizvodov; v objekte in pripadajočo opremo za pridelavo medu in drugih čebeljih proizvodov ter vzrejo čebeljih matic razen opreme, ki se podpira s tehnično pomočjo v sklopu podpor iz I. stebra skupne kmetijske politike; v objekte in pripadajočo opremo za shranjevanje kmetijske mehanizacije, namenjene za lastno primarno pridelavo na kmetijskem gospodarstvu oziroma opravljanje storitev s kmetijsko mehanizacijo; v nakup in postavitev rastlinjakov in pripadajočo opremo; nakup kmetijske mehanizacije ter strojne in transportne opreme, namenjene za primarno kmetijsko pridelavo oziroma opravljanju storitev s kmetijsko mehanizacijo; nakup kmetijskih zemljišč; prva postavitev oziroma prestrukturiranje sadovnjakov, oljčnikov in hmeljišč; nakup in postavitev mrež proti toči; naložbe v postavitev pašnikov ter obore za nadzorovano pašo domačih živali in gojene divjadi; naložbe v izvedbo agromelioracijskih del na kmetijskih gospodarstvih: odstranitev kamnitih osamelcev in krčenje grmičevja; naložbe v namakalno infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih in v gradnjo pripadajočih vodnih virov; naložbe v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za potrebe kmetijskega gospodarstva; naložbe v cestno in vodno infrastrukturo.
XIX. javni razpis za ukrep 121 »Posodabljanje kmetijskih gospodarstev za leto 2013 za naložbe mladih prevzemnikov kmetij«	Dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe v hleve in pripadajočo opremo; v skladišča za krmo in pripadajočo opremo; v druge objekte in pripadajočo opremo za pridelavo kmetijskih proizvodov; v objekte in pripadajočo opremo za pridelavo medu in drugih čebeljih proizvodov ter vzrejo čebeljih matic razen opreme, ki se podpira s tehnično pomočjo v sklopu podpor iz I. stebra skupne kmetijske politike; v objekte in pripadajočo opremo za shranjevanje kmetijske mehanizacije, namenjene za lastno primarno pridelavo na kmetijskem gospodarstvu oziroma opravljanje storitev s kmetijsko mehanizacijo; v nakup in postavitev rastlinjakov in pripadajočo opremo; nakup kmetijske mehanizacije ter strojne in transportne opreme, namenjene za primarno kmetijsko pridelavo oziroma opravljanju storitev s kmetijsko mehanizacijo; nakup kmetijskih zemljišč; prva postavitev oziroma prestrukturiranje sadovnjakov, oljčnikov in hmeljišč; nakup in postavitev mrež proti toči; naložbe v

	postavitev pašnikov ter obore za nadzorovano pašo domačih živali in gojene divjadi; naložbe v izvedbo agromelioracijskih del na kmetijskih gospodarstvih: odstranitev kamnitih osamelcev in krčenje grmičevja; naložbe v namakalno infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih in v gradnjo pripadajočih vodnih virov; naložbe v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za potrebe kmetijskega gospodarstva; naložbe v cestno in vodno infrastrukturo.
V. javni razpis za ukrep 125 »Izboljšanje in razvoj infrastrukture, povezane z razvojem oziroma prilagoditvijo kmetijstva, predmet podpore št. 1. komasacije oziroma predmet podpore št. 2. agromelioracije na komasacijskih območjih«	Dodelitev nepovratnih sredstev iz naslova ukrepa 125 so komasacije oziroma agromelioracije na komasacijskih območjih.
XII. javni razpis ukrepa 123 »Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom za kmetije, kmetije z dopolnilno dejavnostjo ter agrarne in pašne skupnosti za leto 2013«	Dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, predelavo živilskih proizvodov, skupne naložbe (kmetijski in živilski proizvodi) ter prvo stopnjo predelave lesa, ki jih bodo izvedle kmetije, kmetije z dopolnilno dejavnostjo ter agrarne in pašne skupnosti.
XX. javni razpis za ukrep 121 »Posodabljanje kmetijskih gospodarstev za leto 2013 za naložbe na področju novih izzivov«	Dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe kmetijskih gospodarstev namenjene prilagoditvam na nove izzive v kmetijstvu (naložbe v hleve in pripadajočo opremo; v skladišča za krmo in pripadajočo opremo; v nakup in postavitev rastlinjakov in pripadajočo opremo; nakup kmetijske mehanizacije ter strojne in transportne opreme, namenjene za primarno kmetijsko pridelavo oziroma storitve s kmetijsko mehanizacijo; nakup in postavitev mrež proti toči; naložbe v postavitev pašnikov ter obore za nadzorovano pašo domačih živali in gojene divjadi; naložbe v namakalno infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih in v gradnjo pripadajočih vodnih virov; v učinkovito rabo energije in obnovljive vire energije za potrebe kmetijskega gospodarstva; v cestno in vodno infrastrukturo, kamor spada tudi vodovodna infrastruktura na kmetijskih gospodarstvih.
XIII. javni razpis ukrepa 123 »Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim proizvodom za gospodarske družbe, samostojne podjetnike, zadrage in zavode za leto 2013«	Dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, predelavo živilskih proizvodov, skupne naložbe (kmetijski in živilski proizvodi) ter prvo stopnjo predelave lesa, ki jih bodo izvedle gospodarske družbe, samostojni podjetniki, zadrage in zavodi.
VI. javni razpis za ukrep 112 »Pomoč mladim prevzemnikom kmetij za leto 2013«	Enkratna finančna pomoč mladim prevzemnikom kmetij za prvi lastniški prevzem kmetije.
XXI. javni razpis za ukrep 121 »Posodabljanje kmetijskih gospodarstev za leto 2013 za naložbe mladih prevzemnikov kmetij«	Predmet podpore za dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe mladim prevzemnikom kmetij se s tem razpisom ni spreminjal.
VII. javni razpis za ukrep 311 »Diverzifikacija v nekmetijske dejavnosti za leto 2013«	Predmet javnega razpisa je dodelitev nepovratnih sredstev naložbam, ki so potrebne za začetek opravljanja ali za posodobitev in modernizacijo že obstoječe nekmetijske dejavnosti članov kmečkega gospodinjstva (proizvodne dejavnosti, povezane s tradicionalnim znanjem na kmetiji; proizvodne dejavnosti za predelavo proizvodov; prodajne dejavnosti na kmetiji; storitvene dejavnosti na kmetiji; proizvodnja, predelava in infrastruktura za OVE).
XIV. javni razpis ukrepa 123 »Dodajanje vrednosti kmetijskim in gozdarskim	Dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe v prvo stopnjo predelave lesa, ki jih bodo izvedle gospodarske družbe,

proizvodom za gospodarske družbe, samostojne podjetnike, zadrage in zavode za leto 2013«	samostojni podjetniki, zadrage in zavodi.
XXII. javni razpis za ukrep 121 »Posodabljanje kmetijskih gospodarstev za leto 2013 za naložbe v namakalno infrastrukturo na kmetijskih gospodarstvih ter nakup in postavitve mrež proti toči«	Predmet podpore za dodelitev nepovratnih sredstev za naložbe namenjene ureditvi malih individualnih namakalnih sistemov in nakupu namakalne opreme ter nakupu in postavitvi mrež proti toči.

Vir: MKO (2014)

4.5.1.1. Stanje na področju ukrepa

V nadaljevanju sledi prikaz izplačil za vlagatelje iz Pomurske regije v obdobju januar – december 2013 in kumulativno od 1.1.2007 dalje.

Tabela 8: Izplačila iz EKS RP (SLO+EU del) za 1., 2., 3. in 4. os PRP 2007-2013 v Pomursko statistično regijo od **1. 1. 2013 do 31.12.2013 (v EUR)**.

UKREP	Izplačila Pomurje	Ostala Slovenija	Celotna Slovenija	Delež Pomurja
111	108.325,83 €	718.422,61 €	826.748,44 €	13,10%
112	1.448.297,11 €	11.613.460,44 €	13.061.757,55 €	11,09%
113	551.847,26 €	1.825.447,22 €	2.377.294,48 €	23,21%
121	3.446.379,02 €	11.242.814,97 €	14.689.193,99 €	23,46%
122	0,00 €	3.476.258,39 €	3.476.258,39 €	0,00%
123	1.929.483,61 €	12.179.609,98 €	14.109.093,59 €	13,68%
125	638.235,35 €	3.558.662,49 €	4.196.897,84 €	15,21%
132	11.885,19 €	92.454,26 €	104.339,45 €	11,39%
133	305.661,01 €	770.144,17 €	1.075.805,18 €	28,41%
142	0,00 €	144.061,54 €	144.061,54 €	0,00%
211	100.367,26 €	34.441.672,30 €	34.542.039,56 €	0,29%
212	3.152.892,39 €	9.299.700,33 €	12.452.592,72 €	25,32%
214	10.802.400,66 €	27.659.400,95 €	38.461.801,61 €	28,09%
311	338.322,14 €	1.737.320,16 €	2.075.642,30 €	16,30%
312	390.294,97 €	3.402.132,95 €	3.792.427,92 €	10,29%
321	2.096.284,64 €	0,00 €	2.096.284,64 €	100,00%
322	1.093.167,29 €	3.677.729,75 €	4.770.897,04 €	22,91%
323	431.507,94 €	1.826.032,08 €	2.257.540,02 €	19,11%
LEADER	792.927,17 €	6.580.251,57 €	7.373.178,74 €	10,75%
Skupna vsota	27.638.278,84 €	134.245.576,16 €	161.883.855,00 €	17,07%

Vir: MKO (2014)

Iz tabele št. 8 je razvidno, da je delež izplačanih sredstev PRP 2007–2013 za Pomurje v obdobju od 1. 1. 2013 – 31.12.2013 glede na celotno državo znašal 17,07%.

V letu 2013 je bilo v okviru 1., 2., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007-2013 izplačanih sredstev v višini **27.638.278,84 EUR**.

V letih 2010-2013 je bilo v okviru 1., 2., 3. in 4. osi Programa razvoja podeželja 2007-2013 izplačanih **skupaj 72.745.464,47 EUR.**⁵⁷

V okviru »neposrednih ukrepov« (to so tisti ukrepi, pri katerih prijavitelji prejmejo avtomatično 10 dodatnih točk) zakona je bilo v letu 2013 izplačanih 9.270.507,67 EUR oz. 33,54% vseh sredstev izplačanih Pomurju.

Tabela 9: Izplačila iz EKS RP (SLO+EU del) za 1., 2., 3. in 4. os PRP 2007-2013 v Pomursko statistično regijo od **1. 1. 2007 do 31.12.2013 (v EUR).**

UKREP	Izplačila Pomurje	Ostala Slovenija	Celotna Slovenija	Delež Pomurja
111	110.700,83 €	731.087,59 €	841.788,42 €	13,15%
112	6.520.297,11 €	40.615.628,56 €	47.135.925,67 €	13,83%
113	3.143.873,27 €	10.949.264,07 €	14.093.137,34 €	22,31%
121	19.573.106,31 €	67.385.493,56 €	86.958.599,87 €	22,51%
122	1.156.470,11 €	20.519.886,34 €	21.676.356,45 €	5,34%
123	9.702.642,19 €	56.943.611,11 €	66.646.253,30 €	14,56%
125	2.098.803,05 €	7.422.596,23 €	9.521.399,28 €	22,04%
132	28.038,36 €	275.436,64 €	303.475,00 €	9,24%
133	1.341.300,08 €	4.282.916,69 €	5.624.216,77 €	23,85%
142	0,00 €	595.191,28 €	595.191,28 €	0,00%
211	488.933,35 €	235.571.286,36 €	236.060.219,71 €	0,21%
212	13.230.214,73 €	54.195.480,48 €	67.425.695,21 €	19,62%
214	62.822.604,97 €	172.687.483,09 €	235.510.088,06 €	26,68%
311	2.142.505,48 €	16.048.327,98 €	18.190.833,46 €	11,78%
312	2.196.917,61 €	35.073.527,97 €	37.270.445,58 €	5,89%
321	2.096.284,64 €	0,00 €	2.096.284,64 €	100,00%
322	4.157.888,93 €	17.682.367,58 €	21.840.256,51 €	19,04%
323	954.467,34 €	5.526.283,00 €	6.480.750,34 €	14,73%
LEADER	2.177.550,55 €	19.979.184,86 €	22.156.735,41 €	9,83%
Skupna vsota	133.942.598,91 €	766.485.053,39 €	900.427.652,30 €	14,88%

Vir: MKO (2013)

Iz tabele št. 9 je razvidno, da je delež izplačanih sredstev PRP 2007–2013 za Pomurje v obdobju od 1. 1. 2007 – 31.12.2013 glede na celotno državo znašal 14,88%.

4.5.2. Načrtovane aktivnosti v letih 2014 - 2015

Z letom 2013 se je objava javnih razpisov, ki prispevajo k uresničevanju Zakona o Pomurju, zaradi zaključevanja programskega obdobja 2007-2013 zaključila. V letih 2014 in 2015 se bodo tako obravnavale prispele popolne vloge, dodeljevala in izplačevala nepovratna sredstva za pretekle javne razpise in razpise, ki so bili objavljeni v letu 2013 (zgornja tabela).

⁵⁷ V letu 2010 je bilo izplačanih 7.858.758,01 EUR (brez 2. osi), v letu 2011 7.466.493,62 EUR (brez 2. osi), v letu 2012 29.781.934,00 EUR in v letu 2013 27.638.278,84 sredstev.

4.6 Vlaganje v infrastrukturo za oskrbo s pitno vodo

Projekt vodooskrbe Pomurja je vključen v Pomurski **Zakon. 11. člen nalaga, da se** vlaganja v infrastrukturo za oskrbo Pomurske regije s pitno vodo izvedejo iz nacionalnih in kohezijskih sredstev državnega proračuna v okvirni višini 98 mio EUR. Vrednost in letna dinamika financiranja projekta se določi s sprejetim projektom po postopku njegove potrditve s strani organa upravljanja v skladu s pravili državnih pomoči in kohezijske politike Evropske unije. Za izvedbo projekta v času trajanja zakona je odgovorno Ministrstvo za okolje in prostor, kot posredniško telo na področju kohezijske politike. Sredstva se zagotovijo na njegovih proračunskih postavkah.

Pomurske občine, razen občine Apače, ki je takrat še ni bilo, so **maja 2003** podpisale Pismo o nameri, s katerim so potrdile svoj interes in voljo za izvedbo projekta skupne izgradnje ter skupnega upravljanja regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja vključno z vzpostavitvijo sistema odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Dne **21. 1. 2005** so te občine z Republiko Slovenijo, Ministrstvom za okolje in prostor, sklenile pogodbo o izgradnji in obratovanju ter skupnem upravljanju regionalnega sistema oskrbe prebivalstva s pitno vodo Pomurja.

Ministrstvo za okolje in prostor je dne 8. 4. 2008 posredovalo na Službo Vlade Republike Slovenije za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR) dopis, v katerem predlaga razdelitev celovitega projekta Vodooskrbe Pomurja na tri samostojne in funkcionalno neodvisne celote. Dne 04.07.2008 je SVLR podala **načelno soglasje k predlagani členitvi, ki je bila dokončno potrjena dne 31.03.2009** na sestanku v Pomurju tako s strani SVLR kakor tudi s strani predstavnikov **JASPERS**.

V fazi izdelave idejnih zasnov se je **projekt torej razdelil na tri sisteme** – A (Lendavski), B (Mursko Soboški) in C (Prleški). Pomurske občine so v okviru posameznih sistemov sklenile pogodbe o skupnem sodelovanju in sovlaganju v izgradnjo vodovodnega omrežja.

Projekt vodooskrbe Pomurja je bil vključen v indikativni seznam velikih projektov osnovne različice **Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007-2013 (OP ROPI 2007-2013)**, v katerem je bila prvotno ocenjena **vrednost celotne investicije z DDV v višini 30 mio EUR**. V to vrednost so bili zajeti v glavnem le stroški primarnih cevovodov.

Z namenom zagotovitve celovitosti projekta je bilo potrebno projekt razširiti z vključitvijo sekundarnih cevovodov. Tako je po izdelavi idejnih zasnov in Dokumentov identifikacije investicijskega projekta, skupna vrednost projekta narasla na **123 mio EUR**.

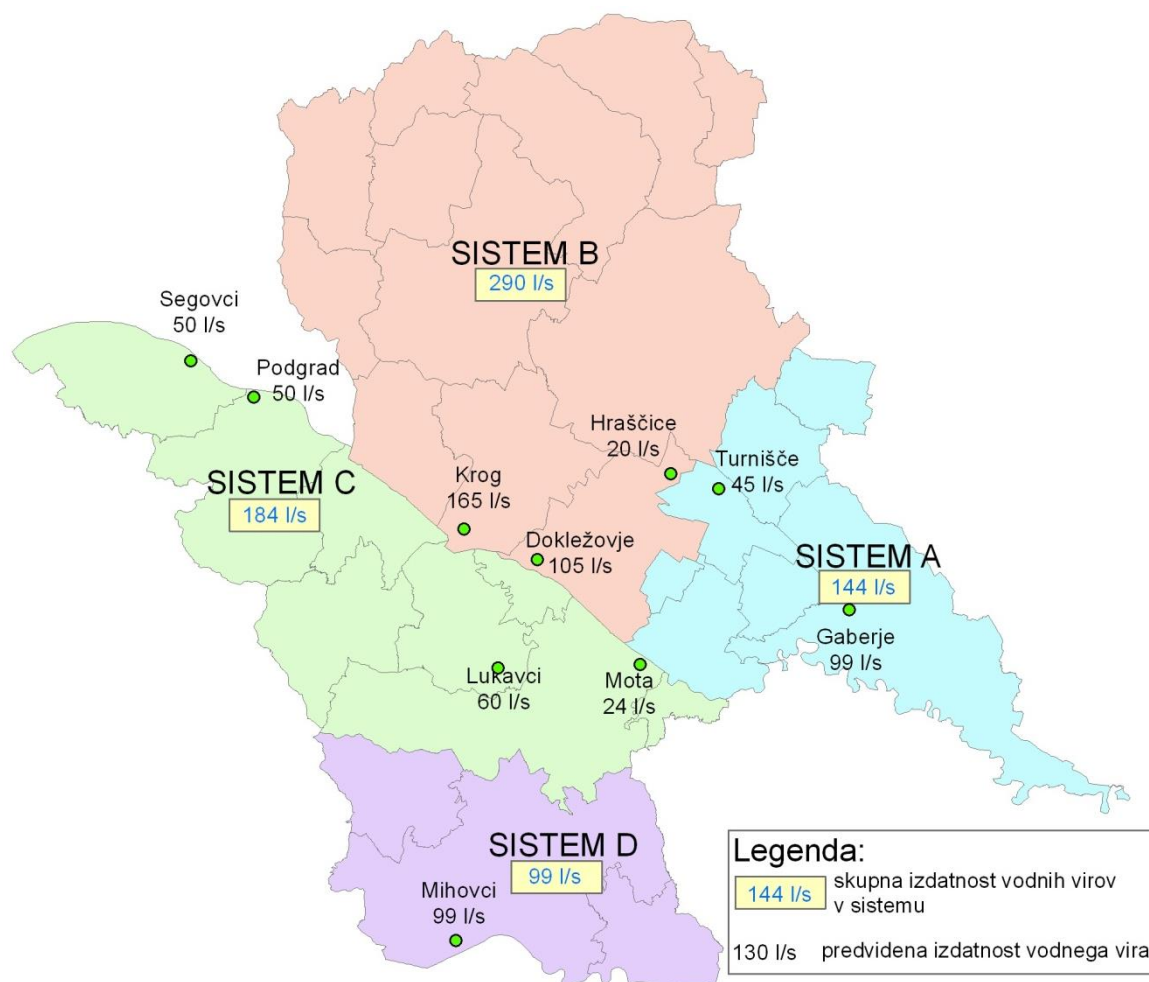
Vlada Republike Slovenije je s sklepom dne **03.06.2010** potrdila spremembe Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007–2013 (OP RR) in Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture za obdobje 2007–2013 (OP ROPI). V spremenjenem Operativnem programu razvoja okoljske in prometne infrastrukture 2007–2013 so vsi trije sistemi: A, B in C opredeljeni kot **prioritetni projekti**.

Ocenjene vrednosti celotnih investicij z DDV po spremembi OP ROPI so naslednje (podatki december 2012):

- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem A (lendavsko območje): **43 mio EUR**
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem B (Goričko): **48 mio EUR (I. faza) + 32 mio EUR (II. faza)**
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - Sistem C (Prlekija): **48 mio EUR**

V Pomurski zakon so tudi vključene občine Ormož, Središče ob Dravi in Sveti Tomaž, ki so pripravile projekt Oskrba s pitno vodo v porečju Drave - ormoško območje, ocenjen na vrednost **12 mio EUR**. S tem je bilo potrebno zagotoviti enake pogoje obravnave tudi za to območje.

Prikaz 1: Shema sistemov in vodna bilanca.

Vir: Ministrstvo za kmetijstvo in okolje (december 2012).

Izgradnja vodovodnih omrežij se financira **v okviru sredstev Kohezijskega sklada**. V sklopu posameznih sistemov se iz Kohezijskega sklada financira tudi novogradnja ter rekonstrukcija vodnih virov in transportnih vodovodov. Financiranje vodnih virov in transportnih vodovodov ne bremeni občinskih virov, z izjemo DDV-ja. Po osnovni finančni razdelitvi stroškov je bilo predvideno, da bodo cca 25% vrednosti projekta pokrile občine, 55% Kohezijski sklad, 10% Vodni sklad in 10% lastna udeležba državnega proračuna.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem A (Lendavski sistem) – trenutno stanje

Dne, 13. 6. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št.: KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem A/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem A«. Višina skupnih stroškov projekta znaša 43.461.539,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 26.147.682,35 EUR.

Nacionalni viri znašajo 4.614.296,89 EUR, občinski viri pa 12.699.559,76 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 10. 2015.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem B (Goričko)

Dne, 25. 7. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem B/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem B«. Višina skupnih stroškov projekta znaša 49.549.480,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 28.529.128,56 EUR. Nacionalni viri znašajo 5.034.552,10 EUR, občinski viri pa 15.985.799,34 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 12. 2015.

Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem C (Prlekija)

Dne, 19. 7. 2013, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Pomurje – Sistem C/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo Pomurja – Sistem C«. Višina skupnih stroškov projekta znaša 49.375.566,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 32.063.133,56 EUR. Nacionalni viri znašajo 5.658.200,04 EUR, občinski viri pa 11.654.232,40 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 12. 2015.

Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. sklop) Ormoško območje (sistem D)

Dne, 23. 4. 2012, je MGRT, organ upravljanja izdalo odločbo št. KS OP ROPI/5/2/Ormoško območje/0 o dodelitvi sredstev za projekt »Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. Sklop) – ormoško območje«. Višina skupnih stroškov projekta znaša 12.183.869,00 EUR. Prispevek Skupnosti znaša 7.539.989,20 EUR. Nacionalni viri znašajo 1.330.586,34 EUR, občinski viri pa 3.313.293,46 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 11. 2015.

5. Koordinacija drugih ukrepov Vlade RS za Pomursko regijo

4. ukrep Zakona o Pomurju določa prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na določenih področjih. Poročilo o izvedenih aktivnostih na področju ukrepov, ki jih pokrivajo posamezna ministrstva, je bilo predstavljeno v predhodnih poglavjih. V nadaljevanju želimo predstaviti dosegljive podatke o sredstvih, ki jih posamezna ministrstva vlagajo v Pomurje oziroma, ki so bila v letu 2012 tako ali drugače v okviru razpisov namenjena in/ali porabljena Pomurju⁵⁸.

5.1. Poročanje ministrstev o ukrepih v širšem smislu zakona

5.1.1. Poročilo Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti

Trg dela v Pomurju

Decembra 2013 je bilo na območju, ki ga pokriva Območna služba Zavod RS za zaposlovanje Murska Sobota⁵⁹ **prijavljenih 9.238 brezposelni oseb**, kar je za 2,7 % več kot decembra 2012. V tem obdobju se je število brezposelnih v državi povečalo za 5 %, brezposelni v Pomurju pa predstavljajo 7,45 % vseh brezposelnih v Sloveniji.

V letu 2013 se je v Pomurju prijavilo 7.846 brezposelnih, kar je 14,4% več kot v enakem obdobju lani, odjavilo pa 7.611 oseb oz. 2,5% več kot v enakem obdobju leta 2012. Število zaposlitev iz evidence zavoda se je v zadnjem povečalo za 12,9%.

V letu 2013 so delodajalci OS Murska Sobota sporočili 5.291 prostih delovnih mest⁶⁰. Največ jih je bilo v gradbeništvu (28,4%) in predelovalnih dejavnostih (17,3%), sledijo trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (10,9%), izobraževanje (9,8%), zdravstvo in socialno varstvo (7,4%) ter gostinstvo (5,6%).

Povpraševanje po delavcih se je najbolj znižalo v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih (za cca. 43%), predelovalnih dejavnosti (cca. 36%) ter zdravstvu in socialnem varstvu (cca. 27%), najbolj pa se je povečalo v kmetijstvu, lovju, gozdarstvu in ribištju (cca. 30%).

⁵⁸ Izračuni veljajo za občine: Beltinci, Tišina, Črenšovci, Gornja Radgona, Gornji Petrovci, Šalovci, Kobilje, Kuzma, Lendava, Ljutomer, Moravske Toplice, Murska Sobota, Odranci, Puconci, Radenci, Rogašovci, Sveti Jurij, Turnišče, Cankova, Dobrovnik, Grad, Hodoš, Križevci, Razkrižje, Velika Polana, Veržej.

⁵⁹ Območje OS Murska Sobota ni enako območju, ki ga obravnava Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji, saj ne zajema občin Ormož, Središče ob Dravi in Sv. Tomaž, saj le-te občine sodijo pod pristojnost Območne službe Ptuj.

⁶⁰ 12. aprila 2013 je pričel veljati Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 21/2013, ZUTD-A), ki je ukinil obvezno prijavo prostega delovnega mesta pri ZRSZ. Od takrat ZRSZ nima več podatkov o vseh prostih delovnih mestih v državi, prav tako ni več mogoča primerjava s podatki iz preteklih obdobj.

Na območju, ki ga pokriva OS Murska Sobota, z visokim deležem brezposelnih oseb, izstopajo predvsem dolgotrajno brezposelni (več kot 50%), brezposelni brez strokovne izobrazbe (42,6%), starejši od 50 let (34,0%) ter brezposelne osebe s priznano invalidnostjo (kar 23,0%).

Podrobnejši pregled strukture brezposelnih v Območni službi Murska Sobota se nahaja v prilogi tega poročila.

Izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja in prosta delovna mesta v Pomurju

V letu 2011 je bilo v Pomurju v programe aktivne politike zaposlovanja v Območni službi Zavod RS za zaposlovanje Murska Sobota na novo vključenih **3.074** brezposelnih oseb, kar je **19 % manj kot v letu 2012**, ko je bilo na novo vključenih 8.814 brezposelnih oseb.

Podrobnejši finančni pregled izvajanja ukrepov aktivne politike zaposlovanja se nahaja v prilogi tega poročila.

Izvajanje projektov v Pomurski regiji, financiranih iz Evropskega socialnega sklada

A) Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti

Program »Podjetno v svet podjetništva 2013«

Upravičenec: Regionalni center za razvoj d.o.o.

Pogodbeni partner: Regionalna razvojna agencija Mura d.o.o.

Vrednost programa: 3.888.354,00 EUR

Vrednost programa za pogodbenega partnerja: 295.554,96 EUR, izplačano 284.795,24 EUR

Trajanje programa: oktober 2012- junij 2014

Opis programa:

Podjetno v svet podjetništva 2013 je namenjen spodbujanju podjetništva med mlajšimi brezposelnimi z višjo ali visoko stopnjo izobrazbe ter spodbujanju odpiranja novih delovnih mest. Operacija sodi v Operativni program razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojno prioriteto Spodbujanje podjetništva in prilagodljivosti in prednostno usmeritev Usposabljanje in izobraževanje za konkurenčnost in zaposljivost.

Temeljna ideja operacije je ponuditi udeležencem, izbranim na javnih razpisih, strokovno pomoč in dodatna usposabljanja, ki jih potrebujejo pri razvoju podjetniške ideje v delujočo podjetje. Program mladim brezposelnim ponuja odlično priložnost, da razvijajo svoje znanje in si olajšajo podjetniške začetke, regijam pa možnost, da pospešijo nastajanje novih podjetij in v domačem okolju zadržijo domače mlade moči in ideje, izvajal tudi v prihodnje. Delo poteka v skupinah s desetimi udeleženci, ki naj bi v petmesečnem obdobju, pod vodstvom mentorjev razvili svojo poslovno idejo, pripravili poslovni načrt za ustanovitev podjetja in se usposabljali za podjetniško kariero ali večjo zaposljivost. Pri tem je cilj vsakega udeleženca, da v enem letu po zaključku usposabljanja ustanovi lastno podjetje, se samozaposli ali zaposli pri drugem delodajalcu.

Do 31.12.2013 se je v program na področju Pomurske regije vključilo 20 brezposelnih oseb. V program je vključenih 13 žensk in 7 moških. Povprečna starost izbranih kandidatov je bila 29,5 let. Do

31.12.2013 so se 3 osebe samozaposlile, ena oseba se je zaposlila, štiri osebe pa so v postopku samozaposlitve.

B) Spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela

Javni razpis za Spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela

MDDSZ je v letu 2010 objavilo javni razpis za **Spodbujanje enakih možnosti in socialne vključenosti na trgu dela** in sicer v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, četrte razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in prednostne usmeritve 4.1. »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«. Sredstva so zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada v višini **8.000.000 EUR**.

Na javni razpis se je prijavilo 72 projektov, od katerih je strokovna komisija izbrala in podprla 15 najboljše ocenjenih.

V Pomurju se izvajata dva projekta:

Projekt »Socialno podjetništvo omogoča delo ranljivim skupinam - SPODRAST«

Upravičenec: Mozaik, društvo za socialno vključenost

Projektni partnerji: Društvo za razvoj podeželja – Pomelaj, ZRP Pomelaj, z.o.o.

Vrednost projekta: 999.490,00 EUR

Trajanje projekta: 48 mesecev

Opis projekta

V projekt so vključeni predstavniki ciljne skupine, ki se v okviru projekta usposabljaajo za zaposlitev v socialnem podjetju ali za samostojno opravljanje dejavnosti v statusni obliki dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Poleg zagotavljanja usposobljenosti in primernih delovnih mest se istočasno razvija poslovno-organizacijski model, ki bo povezoval delovno aktivnost s psihosocialno podporo vključenim osebam in inovativnimi načini trženja. V nastajajočo mrežo se bodo vključevale ekološke kmetije in manjši predelovalni obrati z interesom za proizvodnjo ekoloških in tradicionalnih prehrabnenih izdelkov, obenem pa bo mreža omogočila zaposlitev oseb iz ciljne skupine.

Cilj projekta je vključiti 200 oseb, od tega 111 žensk in 9 mladih iz Pomurske regije. V usposabljanje bo vključenih 20 oseb iz ciljnih skupin, ki imajo praktično izredno nizke in omejene možnosti za izstop iz začaranega kroga socialne izključenosti in potisnjenosti na rob družbe. Vključeni se bodo usposobili za dela na področju ekološke predelave živil, nege krajine, ekološkega turizma in rokodelskega izdelovanja izdelkov iz naravnih materialov, pridobile pa bodo tudi teoretična znanja s področja nacionalnih poklicnih kvalifikacij. 15 oseb pa se bo za čas trajanja projekta tudi zaposlilo.

Do konca leta 2013 se je v projekt vključilo skupno **60 oseb iz ciljne skupine** (sodelovanje na delavnicah in usposabljanjih), od katerih so na projektu zaposlili skupno 17 oseb. V lanskem letu se je v program usposabljanja na projektu vključilo 21 oseb, od katerih so na projektu zaposlili 8 oseb. V letu 2013 je bilo izplačanih **317.326,94 EUR** sredstev.

Ciljna skupina: invalidi, osebe starejše od 50 let, ženske na podeželju, bivši odvisniki in bivši kaznjenci.

Projekt »Romano kher – Romska hiša«

Upravičenec: Regionalna razvojna agencija Mura

Projektni partnerji: Inštitut za narodnostna vprašanja, Združenje forum romskih svetnikov Slovenije, Romski akademski klub, Zavod za socialni razvoj Murska Sobota

Vrednost projekta: 994.600,00 EUR

Trajanje projekta: 48 mesecev

Opis projekta

V okviru projekta poteka usposabljanje za Rome, ki si želijo najti zaposlitev. Cilj je opogumiti Rome, izboljšati njihovo samopodobo in jih opremiti z znanji za uspešen vstop na trg dela. Pri tem bo uporabljen pristop individualne pomoči, ki se je v preteklosti izkazala za najuspešnejšo metodo. Vzpostavljen bo profil t.i. »zaposlitvenega agenta«, ki bo Romom omogočal informacije, potrebne za vstop na trg dela, pomoč pri iskanju potencialnih delodajalcev, obenem pa tudi stik delodajalcev s to ciljno skupino. Obenem se v okviru projekta izvaja delavnice za usposabljanje romskih svetnikov. Tako se bo oblikovala mreža med romskimi svetniki, kar bo pripomoglo k izmenjavi znanj in izkušenj. Tretji del projekta se nanaša na vzpostavitev »romske akademske mreže«, kjer bo omogočena povezava med študenti Univerze v Ljubljani in romskimi predstavniki in aktivisti v luči dviga socialnega kapitala romskih predstavnikov. Zadnji del projekta se nanaša na vzpostavitev »romske razvojne agencije«, v katero bo omogočena zaposlitev skupini Romov, ki bodo v največji možni meri prispevali ideje, inovacije in projekte, ki so v korist romski skupnosti.

Cilj projekta je vključiti 100 Romov, ki se bodo usposabljali za večjo možnost zaposlitve. Preko pomoči zaposlitvenega agenta se pričakuje 25 zaposlitev Romov. V usposabljanje za Romske aktiviste bo vključenih 30 oseb, neposredno pa bo tekom projekta omogočena zaposlitev 4 Romom za pripravo in izvedbo projektov. Do konca leta 2013 se je v projekt vključilo skupno 60 Romov, od tega se je v letu 2013 vključilo 27 Romov, ki so sodelovali na delavnicah in se usposabljali, v projektni skupini, v t.i. romski razvojni agenciji, pa so že od leta 2012 zaposleni 4 Romi. V letu 2013 je bilo izplačanih **203.555,79 EUR** sredstev.

Ciljna skupina: Romi

Javni razpis za spodbujanje razvoja socialnega podjetništva II

MDDSZ je v letu 2012 objavilo javni razpis za **Spodbujanje razvoja socialnega podjetništva II**, in sicer v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, četrte razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in prednostne usmeritve 4.1. »Enake možnosti na trgu dela in krepitev socialne vključenosti«. Sredstva so zagotovljena iz Evropskega socialnega sklada v višini 4.500.000 EUR. Na javni razpis se je **prijavilo 93 projektov**, od katerih je strokovna komisija izbrala in podprla 17 najboljše ocenjenih. **Iz Pomurja so bili izbrani trije projekti v skupni vrednosti 890.765 EUR.**

Projekt »Razvoj turizma na eko-socialni kmetiji Korenika«

Upravičenec: Korenika

Projektni partnerji: Društvo za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot ter Mozaik, društvo za socialno vključenost

Vrednost projekta: 299.952,75 EUR

Trajanje projekta: 36 mesecev

Opis projekta

V okviru projekta je podprt razvoj turistične ponudbe na eko-socialni kmetiji KORENIKA. V prvi fazi projekta je načrtovana vzpostavitev zeliščnega vrta in zunanjskega prostora za pogostitve skupin obiskovalcev, v drugem delu pa preureditev obstoječega gospodarskega poslopja v razstavno/delavniško/prodajni prostor. Osebe iz ranljivih ciljnih skupin se v okviru usposabljanja izučijo za tradicionalna kmečka opravila, kot so oranje, setev, žetev in mlačev. Organizirajo se različne etnološke prireditve, kjer so praktično prikazani tradicionalni običaji in obrti. Ohranjanje kulturne in naravne dediščine ter ohranjanje tradicionalnih obrti in običajev na način, kot so ga poznali naši predniki, je zagotovo perspektivna razvojna panoga, ki bogati ponudbo na podeželju.

V okviru projekta se je **v letu 2013** usposabljal 8 oseb iz ranljivih ciljnih skupin (v letu 2014 se bodo še 4 osebe). 3 osebe iz ranljivih ciljnih skupin pa so septembra 2013 na projektu zaposlili za obdobje najmanj 18 mesecev. V letu 2013 je bilo izplačanih **89.201,30 EUR** sredstev.

Ciljna skupina: osebe starejše nad 50 let, mladi do 25 let brez ali z nizko stopnjo izobrazbe, Romi.

Projekt »Razvoj socialnih tržnih produktov v agroživilstvu«

Upravičenec: Pan-nutri d.o.o;

Projektni partnerji: Društvo zeliščarjev Pomurje

Vrednost projekta: 299.124,85 EUR

Trajanje projekta: 36 mesecev

Opis projekta

Prijavitelj namerava v okviru projekta pripraviti program usposabljanja in usposobiti osebe iz različnih ciljnih skupin za opravljanje različnih del na področju agroživilstva, predvsem priprave živil za trg in predelave živil (kot. npr. stiskanje olj, predelava sokov, sušenje zelenjave) ter razviti vsaj 3 zdrave prehranske izdelke namenjene potrošnikom. Prav tako si je prijavitelj v projektu zadal cilj, da bo pripravil analizo potreb kmetijsko – živilske industrije z vključevanjem lokalnih trgov v razvoj novih izdelkov, ki jih lahko zapolni socialno podjetništvo ter analiziral potrebe kmetijsko-živilske industrije za razvoj novih izdelkov, identificirati razvojno-izvedbene – prodajne priložnosti in izvedbene cilje za lokalno samooskrbo s pomočjo socialnega podjetništva.

V okviru projekta se je **v letu 2013** usposabljal 10 oseb iz ranljivih ciljnih skupin, od katerih so 3 osebe v letu 2013 že zaposlili za obdobje najmanj 18 mesecev. V letu 2013 je bilo izplačanih **118.838,84 EUR** sredstev.

Ciljna skupina: osebe starejše nad 50 let, mladi do 25 let brez ali z nizko stopnjo izobrazbe, Romi, invalidi, obsojenci.

Projekt »Mura nas povezuje «

Upravičenec: Regionalni sklad dela za Pomurje

Projektni partnerji: Fundacija Tramp, ustanova za izobraževanje

Vrednost projekta: 232.034,62 EUR

Trajanje projekta: 25 mesecev

Opis projekta

Tekstilna industrija je v Pomurski regiji že dolgo tradicionalna panoga. Proizvajalci tekstilnih izdelkov imajo na zalogi veliko nerabljenih oblačil. Tako se je prijavitelju projekta Mura nas povezuje porodila ideja, da bi taka oblačila lahko ponovno uporabil in jim dodal koristnost, namesto da končajo na odlagališčih ali se kopičijo v zalogi teh podjetij. Inovativnost dejavnosti pred drugimi tovrstnimi projekti, ki se že izvajajo, predstavljajo nova trendovska oblačila, kolekcija oblačil za nosečnice in invalide ter brezplačna oblačila za osebe iz ranljivih ciljnih skupin. Projekt tako prispeva k zmanjšanju negativnih vplivov na okolje, zaposlovanju oseb iz ranljivih ciljnih skupin in razvoju nove inovativne tržne dejavnosti.

V okviru projekta se je **v letu 2013** usposabljal 6 oseb iz ranljivih ciljnih skupin, od njih so 3 osebe že zaposlili za obdobje najmanj 18 mesecev. V letu 2013 je bilo izplačanih **92.270,89 EUR** sredstev.

Ciljna skupina: osebe starejše nad 50 let- bivše Murine delavke, mladi do 25 let brez ali z nizko stopnjo izobrazbe.

Program »Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva - PRIPRAVNIKI«

Upravičenec: Socialna zbornica Slovenije

Vrednost programa: 10.115.894,80 EUR

Trajanje programa: junij 2010 – junij 2015

Opis programa

Namen programa je usposabljanje za delo na področju socialnega varstva za prve iskalce zaposlitve ter uvajanje in spoznavanje strokovnih pristopov in metod dela z uporabniki socialno-varstvene dejavnosti. Socialna zbornica Slovenije skladno s predpisi izvaja javno pooblastilo spremljanja, nadziranja in izvajanja pripravnštva na področju socialnega varstva in ima v programu vlogo koordinatorja, ki bo objavila javni razpis za izbor izvajalcev in spremljala izvajanje. V program so kot izvajalci vključene organizacije, društva in druge institucije s področja socialnega varstva, ki so registrirane za socialnovarstveno dejavnost. Izbrani izvajalci bodo zaposlili iskalce prve zaposlitve - pripravnike - z namenom usposabljanja za samostojno delo na področju socialnega varstva, obenem pa bo nova kadrovska okrepitev spodbudila tudi razvoj nevladnega sektorja ter omogočila strokovno podporo socialno-varstvenim programom.

Ciljna skupina so iskalci prve zaposlitve na področju socialnega varstva-pripravniki, ki iščejo prvo zaposlitev po pridobljeni stopnji in vrsti izobrazbe, kot jo predpisuje ZSV za pripravnika na področju socialnega varstva.

Vsako leto je bil objavljen javni razpis (skupaj štiri), v okviru katerih so bili izbrani izvajalci za obdobje najmanj 12 mesecev, ki so do konca leta 2013 zaposlili skupaj 486 iskalcev prve zaposlitve na področju socialnega varstva, od tega 24 iz Pomurske regije. **V letu 2013** pa se je skupno zaposlilo 92 pripravnikov, **od tega trije iz Pomurske regije.**

Program »Zaposlitev strokovnih delavcev - INFORMATORJEV na centrih za socialno delo Slovenije«

Upravičenec: Skupnost centrov za socialno delo Slovenije

Vrednost programa: 4.027.743,19 EUR

Trajanje programa: april 2012 – junij 2014

Opis programa

Namen programa "Zaposlitev strokovnih delavcev - informatorjev na centrih za socialno delo Slovenije" je modernizacija storitev centrov za socialno delo. Z zaposlitvijo in usposabljanjem strokovnih delavcev- informatorjev se bo zagotovilo kvalitetno uvajanje nove storitve - storitve enotne vstopne točke za uveljavljanje pravic do socialnih transferjev. Uvedbo enotne vstopne točke predvideva Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (v nadaljevanju ZUPJS), ki sledi cilju zagotavljanja učinkovitejše politike socialnih transferjev. Z uvedbo enotne vstopne točke za uveljavljanje pravic do socialnih transferjev se bo preprečilo neupravičeno kopičenje socialnih pravic in zagotovila večja informiranost prebivalcev Republike Slovenije o pravicah in dolžnostih pri uveljavljanju pravic v skladu z ZUPJS. S sofinanciranjem zaposlitev strokovnih delavcev - informatorjev se bo omogočila tudi poenotena kvaliteta storitev na vseh centrih v enaki meri. Z vzpostavitvijo enotne vstopne točke v sistem socialnih transferjev bo skladno z ZUPJS iz javnih sredstev zagotovljena učinkovitejša in bolj pravična politika dodeljevanja socialnih transferjev.

Ciljna skupina in ciljni upravičenci programa so vsi centri za socialno delo Slovenije in zaposleni na delovnem mestu strokovni delavec - informator na teh centrih.

Objavljena sta bila dva javna razpisa, na podlagi katerih je bilo izbranih skupaj 62 izvajalcev oziroma centrov za socialno delo, ki so v program na delovno mesto informatorja vključili skupaj 62 informatorjev, **od tega so štirje (4) zaposleni v Pomurski regiji.**

Podeljevanje štipendij

Ocenjujemo, da je za razvoj regije pomembno tudi spodbujanje mladih pri izobraževanju, tudi s podeljevanjem štipendij v okviru instrumenta *Regijska štipendijska shema za Pomurje in Pomurske izobraževalne fundacije PIF*.

Število dodeljenih štipendij v Pomurju s strani regijskih instrumentov oz. institucij v šolskem letu 2012/13 in 2013/2014, je ponazorjeno v tabeli, v prilogi tega poročila.

5.1.2. Poročilo Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo

Direktorat za podjetništvo, konkurenčnost in tehnologijo

V okviru **javnega razpisa** Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ki je bil objavljen v Uradnem listu RS, št. 55/2013 z dne 28.6.2013, št. objave Ob-3034/13 - **za pridobitev sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj – ESRR – za spodbujanje raziskovalno-razvojnih projektov na problematskih območjih z visoko brezposelnostjo v letih od 2013 do 2015 – RRPO 2013** (v nadaljevanju »javni razpis«) je na javni razpis prispelo 16 vlog, med njimi 9 vlog konzorcijev, v katerih kot partnerji nastopajo podjetja iz Pomurske regije. Skupaj je v prispelih vlogah na razpis nastopalo

16 podjetij iz Pomurske regije, od tega 8 podjetij iz MO Murska Sobota, 2 podjetji iz Občine Ljutomer, 4 podjetja iz Občine Lendava, 1 podjetje iz Občine Gornja Radgona ter 1 podjetje iz Občine Puconci.

Izmed 7-ih odobrenih vlog javnega razpisa (katerih skupna vrednost sofinanciranja znaša 1.710.005,29 EUR), so bile 4 vloge, v katerih kot partnerji nastopa skupno **7 podjetij** iz Pomurske regije, za katere skupna odobrena vrednost sofinanciranja znaša **386.327,00 EUR**, od tega 1 podjetje iz MO Murska Sobota, 4 podjetja iz Občine Lendava ter po 1 podjetje iz Občine Puconci in Občine Gornja Radgona.

Na osnovi podatkov o odobrenih pomočeh v letu 2013 je **iz Pomurske regije** prejelo *pomoč* **23 podjetij**. V letu 2013 so bile Pomurski regiji odobrene **subvencije v višini 1,59 mio EUR** ter **garancije v višini 1,01 mio EUR**.

Pomurski regiji je bilo v letu 2013 s strani MG-DPKT skupaj dodeljeno nekaj manj kot **2,6 mio EUR**.

5.1.2.1. Eko Sklad

Slovenski okoljski javni sklad (Eko sklad) je edina specializirana institucija v državi, ki spodbuja naložbe na področju varstva okolja. V ta namen dodeljuje ugodne kredite pravnim osebam, samostojnim podjetnikom in zasebnikom ter občanom, od leta 2008 pa tudi nepovratne finančne spodbude občanom za različne ukrepe učinkovite rabe energije in rabe obnovljivih virov energije.

V nadaljevanju navajamo podatke o vseh izplačanih nepovratnih sredstvih občanom v letu 2013 po posameznih ukrepih rabe obnovljivih virov energije in učinkovite rabe energije v stanovanjskih stavbah v Pomurski regiji. Podatki kažejo, da je bilo občanom v tem delu Slovenije od 24,7 mio EUR skupaj izplačanih nepovratnih sredstev izplačanih 1,4 milijona EUR ali skoraj 5,7 % vseh v letu 2013 izplačanih nepovratnih finančnih spodbud.

Struktura naložb po višini izplačanih nepovratnih sredstev v Pomurju Slovenije kaže, da je bilo največ sredstev izplačanih za naložbe v vgradnjo kotlov na lesno biomaso, sledijo pa naložbe v toplotno izolacijo fasad in vgradnjo toplotnih črpalk.

Tabela 10: Financiranje naložb občanov s strani Eko-sklada v Pomurju v letu 2013

Ukrep	Št. naložb	Izplačana nepovratna sredstva v 1.000 EUR
Sončni kolektorji	150	132
Kotli na lesno biomaso	274	403
Toplotne črpalke	283	333
Toplotna izolacija fasade	132	363
Toplotna izolacija strehe	27	33
Zamenjava zunanjega stavbnega povišja	52	78
Energijsko učinkovito prezračevanje	17	24
Gradnja in nakup nizkoenergijskih in pasivnih stanovanjskih stavb	2	26
SKUPAJ	937	1.392

Vir: Eko sklad, 2014.

5.1.3. Slovenski regionalno razvojni sklad

Regijska garancijska shema za Pomurje

Sklad je sredstva iz ukrepa Nujni ukrepi v regionalnem razvoju iz postavk za leto 2009 iz PFN za leti 2008 in 2009, namenil za regijsko garancijsko shemo Pomurje v upravljanju RRA Mure d.o.o.. Glede na perečo problematiko pomanjkanja likvidnih sredstev, je bilo za to regijo potrebno nameniti dodatna sredstva. Vlada RS je za ta namen na podlagi predloga Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko sprejela poseben program za premagovanje krize na tem območju, znotraj katerega je bil tudi Sklad zavezan k izvajanju ukrepov za pomoč tej regiji, med drugim tudi s plasiranjem sredstev v regijsko garancijsko shemo Pomurje, ki je v upravljanju RRA Mure d.o.o. in je aktivna do konca leta 2015.

V letu 2012 je bilo na podlagi javnega razpisa RRA Mure za dolgoročne kredite in garancije⁶¹ 32 odobrenim projektom na *javnem razpisu SRRS za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v pomurski regiji*⁶² v okviru regijske garancijske sheme podeljenih skupno 902.335,94 EUR garancij in 1.804.671,95 EUR kreditov. Subvencioniranje obrestne mere je potekalo tudi v letu 2013.

5.1.4. Poročilo Ministrstva za kulturo

V letu 2013 je Ministrstvo za kulturo namenilo prejemnikom s sedeži in pretežno dejavnostjo v občinah Pomurske regije za kulturne dejavnosti, kulturne spomenike in investicije **skupno 2.183.072 EUR sredstev proračuna ministrstva** (za 4% manj sredstev kot v predhodnem letu), kar Pomurje uvršča med manjše prejemnike tovrstnih sredstev.

Prejemnikom iz občin Pomurske regije za obnovo kulturnih spomenikov, za izvajanje muzejske dejavnosti in za izvajanje knjižnične dejavnosti je Ministrstvo za kulturo namenilo **skupno 867.964,64 EUR proračunskih sredstev**.

Na osnovi spomeniškovarstvenega projektnega razpisa za leti 2013-2014 je ministrstvo sofinanciralo ureditev odvodnjavanja in obnovo kapele Sv. Florijana (EŠD 8881) v Ljutomeru v višini **32.360 EUR**.

Na področju izvajanja državne javne službe v pooblaščenih muzejih je ministrstvo sofinanciralo delovanje in program Pomurskega muzeja Murska Sobota v višini **384.902,48 EUR**, Galerijo Murska Sobota v višini **181.572,16 EUR** ter Galerijo-muzej Lendava v višini **40.000 EUR**.

Na področju knjižnične dejavnosti je ministrstvo sofinanciralo Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobota v skupni višini **158.017 EUR** (nakup knjižničnega gradiva, program osrednje območne knjižnice, program za pripadnike narodne skupnosti ter nakup IKT), Knjižnico Lendava v višini **81.594 EUR** (nakup knjižničnega gradiva in program za pripadnike narodne skupnosti), Splošno knjižnico Ljutomer v višini **23.243 EUR** (nakup knjižničnega gradiva in nakup IKT) ter Javni zavod Knjižnica Gornja Radgona v višini **21.496 EUR** (nakup knjižničnega gradiva).

⁶¹ Glej Javni razpis za dolgoročne kredite in garancije za dolgoročne kredite za začetne investicije mikro, malih in srednje velikih podjetij v letu 2011 in 2012 (2011).

⁶² Glej Javni razpis za sofinanciranje manjših začetnih investicij in subvencioniranje obrestne mere za bančne kredite v mikro, malih in srednje velikih podjetjih v Pomurski regiji (2012).

Na osnovi Javnega razpisa za sofinanciranje občinske kulturne infrastrukture iz integralnih sredstev je Ministrstvo za kulturo v letu 2013 sofinanciralo dva projekta občin iz Pomurske regije, v **skupni vrednosti 227.002,92 EUR**: Kulturni dom Gornji Petrovci - investicijsko vzdrževalna dela v višini 177.246,18 EUR in Dom kulture Razkrižje - investicijsko vzdrževalna dela v višini 49.756,74 EUR.

Ministrstvo za kulturo v letu 2014 načrtuje nadaljevanje izvajanja muzejske in knjižnične dejavnosti v Pomurski regiji ter izvedbo Javnega razpisa za sofinanciranje občinske kulturne infrastrukture v letu 2015.

Ministrstvo za kulturo v okviru posebnega programa financira kulturno dejavnost narodnih skupnosti na podlagi neposrednega poziva. Tako je za **madžarsko narodno skupnost** bilo v letu 2013 namenjenih sredstev v skupni višini **407.282,00 EUR**. Od tega je za redno financiranje Zavoda za kulturo madžarske narodnosti (programsko materialni stroški, stroški delovanja in stroški za plače) bilo namenjenih 382.845,00 EUR (to je za dejavnosti: založniška in izdajateljska, dejavnosti kulturnih skupin, stiki z matičnim narodom, prireditve, dejavnosti za ohranjanje maternega jezika, predavanja in seminarji ter drugo: sodelovanje v znanstveno-kulturnih projektih). Poleg zavoda Ministrstvo za kulturo na podlagi ZUJIK-a financira tudi, v okviru kulturnega programa narodne skupnosti, druge izvajalce, ki jih izbere osrednja organizacija narodne skupnosti (Pomurska madžarska samoupravna narodna skupnost).

Na področju **romske skupnosti** pa se vsako leto izvede javni razpis za izbor kulturnih projektov. V letu 2013 je bilo iz Pomurja financiranih več projektov.

Ministrstvo za kulturo je na osnovi Javnega razpisa za izbor razvojnih projektov za dvig zaposljivosti ranljivih družbenih skupin na področju kulture in podpora njihovi socialni vključenosti v **okviru Evropskega socialnega sklada** v letih 2013–2014 v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013 4. razvojne prioritete »Enakost možnosti in spodbujanje socialne vključenosti« in Prednostne usmeritve 4.3 »Dvig zaposljivosti ranljivih družbenih skupin na področju kulture in podpora njihovi socialni vključenosti«, ki je bil objavljen 23. 11. 2012 v višini 4.000.000,00 EUR izbralo za sofinanciranje **tri projekte v Pomurski regiji** od 28 izbranih projektov.

V letu 2013 so bila trem projektom v Pomurski regiji izplačana sredstva v višini **196.594,78 EUR** (a) "MISIJA *S", Društvo za trajnostni razvoj Pomurja 68.695,85 EUR; b) MOZAIK - društvo za socialno vključenost 53.972,29 EUR in c) Kulturno društvo Petőfi Sándor Dobrovnik 73.926,64 EUR). Izvajanje projektov se bo zaključilo 31. 8. 2014.

Na področju **spodbujanja avdiovizualne kulture** je Kulturno turistično društvo Ljutomer na podlagi javnega razpisa za sofinanciranje filmskih festivalov (razpis objavil Slovenski filmski center, javna agencija RS) v letu 2013 prejelo za izvedbo Grossmanovega festivala fantastičnega filma in vina **27.000 EUR**.

Na področju **medijev** je bilo za Pomursko regijo namenjenih **222.000 EUR** za naslednje projekte: a) Radio Murski val d. o. o. Murska Sobota - projekt Aktualno - 70.000 EUR, b) HI-FI VIDEOSTUDIO, Murska Sobota - projekt Gnes - 41.000 EUR, c) Podjetje za informiranje Murska Sobota - projekt Iz(brano) - 59.000 EUR, d) Zavod za raziskave in razvoj Oblak, Turnišče - projekt Mozaik o zamejcih, narodnostih in manjšinah - 12.000 EUR in e) TV IDEA KANAL 10 Murska Sobota - projekt Pomurski dnevnik - 40.000 EUR.

Na področju **umetnosti** so bili sofinancirani projekti v skupni višini **75.120 EUR** in sicer 6.400 EUR na področju glasbene umetnosti, 28.720 na področju likovne umetnosti in 40.000 EUR na področju knjige (30.000 EUR - JAK (založba Franc Franc, knjižni program) in 10.000 EUR - JAK (literarne prireditve, Oko besede, Dialekta).

Poleg tega je bilo **20.000 EUR v okviru sistema financiranja občin** 2013 namenjenih za dodatna sredstva občini Lendava za delovanje Zavoda za kulturo in promocijo Lendava.

Za kritje prispevkov za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje za **samozaposlene** na področju kulture v Pomurski regiji pa nameni Ministrstvo za kulturo vsako leto okrog **100.000 EUR**.

5.1.5. Poročilo Ministrstva za obrambo

Ministrstvo za obrambo v letu 2013 ni izvajalo aktivnosti v zvezi z ukrepi Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 do 2015.

5.1.6. Poročilo Ministrstva za zdravje

V letu 2013 so bile v okviru Ministrstva za zdravje izvedene sledeče investicije:

A) Investicije v javne zdravstvene zavode, katerih ustanovitelj je Republika Slovenija

Splošna bolnišnica Murska Sobota

V letu 2013 je bil v načrt razvojnih programov vključen projekt Urgentni center Murska Sobota, ki ga delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Projekt se izvaja v okviru Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete Gospodarsko razvojna infrastruktura, prednostne usmeritve Mreža urgentnih centrov. S strani Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo je bila dne 16.5.2013 izdana odločba o dodelitvi sredstev za projekt **»Urgentni center Murska Sobota«**. Vrednost projekta znaša **6.305.894,40 EUR**. Upravičeni stroški projekta (85% EU, 15% M za zdravje) znašajo 4.340.096,40 EUR, za neupravičene stroške projekta, ki znašajo 1.965.798,00 EUR, pa zagotavljata sredstva M za zdravje in Splošna bolnišnica Murska Sobota.

Konec leta 2013 je bila podpisana pogodba z izvajalcem GOI del v vrednosti **5.217.483,78 EUR**. V letu 2014 bo objavljen še razpis za potrebno opremo.

B) Investicije na primarni ravni zdravstvene dejavnosti

Občina Rogašovci

Občina Rogašovci je na *javni razpis za prijavo predlogov investicijskih projektov za sofinanciranje investicij na primarni ravni zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji za leti 2013 in 2014*, ki bodo sofinancirane iz proračuna M za zdravje ter vključene v načrt razvojnih programov za leta trajanja investicije, prijavila **investicijo Nabava ultrazvočnega aparata za Zdravstveni dom Murska Sobota** v letu 2013. Občini so bila odobrena in nakazana sredstva sofinanciranja s strani M za zdravje v višini **47.695,00 EUR**.

Občina Lendava

Občina Lendava je na *javni razpis za prijavo predlogov investicijskih projektov za sofinanciranje investicij na primarni ravni zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji za leti 2013 in 2014*, ki bodo sofinancirane iz proračuna M za zdravje ter vključene v načrt razvojnih programov za leta trajanja investicije, prijavila dve investiciji in sicer:

- Za leto 2013 je občina prijavila investicijo *Nabava medicinskih naprav v ZD Lendava – zobozdravniški stol*. Za omenjeno investicijo so bila dodeljena in nakazana sredstva sofinanciranja s strani M za zdravje v višini **27.500,00 EUR**. Celotna vrednost investicije je bila 32.873,00 EUR.
- Za leto 2014 je občina prijavila investicijo *Nabava medicinskih naprav v ZD Lendava – digitalni RTG aparat*. Za omenjeno investicijo so dodeljena sredstva sofinanciranja s strani M za zdravje za leto 2014 v višini **250.000,00 EUR**. Celotna investicija je ocenjena na 300.000 EUR.

Občina Ljutomer

Občina Ljutomer je na *javni razpis za prijavo predlogov investicijskih projektov za sofinanciranje investicij na primarni ravni zdravstvene dejavnosti v Republiki Sloveniji za leti 2013 in 2014*, ki bodo sofinancirane iz proračuna M za zdravje ter vključene v načrt razvojnih programov za leta trajanja investicije, prijavila dve investiciji in sicer:

- Za leto 2013 je občina prijavila investicijo *Nabava medicinske opreme za ZD Ljutomer v letu 2013 – detektor kariesa*, za katero so bila s strani M za zdravje odobrena sredstva sofinanciranja v višini 3.150,00 EUR. Končna vrednost predmetne investicije je bila 1830,00 EUR, občina je koristila sredstva sofinanciranja v višini **1.500,00 EUR** v letu 2013.
- Za leto 2014 je občina prijavila investicijo *Nabava medicinske opreme za ZD Ljutomer v let 2014 – laserska terapija*, za katero so s strani M za zdravje za leto 2014 dodeljena sredstva sofinanciranja v višini **9.198,00 EUR**. Prijavljena investicija je ocenjena na 12.264,00 EUR.

5.2. Črpanje EU sredstev

Četrty ukrep Zakona o Pomurju določa prednostno obravnavo programov in projektov iz Pomurske regije pri kandidiranju za sredstva iz nacionalnih programov, programov evropske kohezijske politike in politike razvoja podeželja na določenih področjih.

Po podatkih Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo, organa upravljanja za strukturne sklade in Kohezijski sklad, se Pomurska regija v programskem obdobju 2007–2013 intenzivno vključuje v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru vseh **treh operativnih programov v okviru Cilja 1**:

- *Operativnega programa krepitve regionalnih razvojnih potencialov (OP RR),*
- *Operativnega programa razvoja človeških virov (OP RČV) in*
- *Operativnega programa razvoja okoljske in prometne infrastrukture (OP ROPI) za obdobje 2007-2013.*

Hkrati se Pomurska regija vključuje v naslednje **operativne programe v okviru Cilja 3**:

Čezmejni programi:

- *Operativni program čezmejnega sodelovanja Slovenija-Avstrija 2007-2013 (OP SI-AT),*
- *Operativni program Slovenija-Madžarska 2007-2013 (OP SI-HU) in*
- *Operativni program IPA Slovenija-Hrvaška 2007-2013 (OP IPA SI-HR)⁶³.*

Transnacionalni programi:

- *Operativni program Srednja Evropa*
- *Operativni program Jugovzhodna Evropa*
- *Operativni program Mediteran*

Medregionalni in mrežni programi:

- *Operativni program INTERREG IVC*
- *Operativni program URBACT II*

5.2.1. Kohezijska politika v Sloveniji

Evropska kohezijska politika je ena pomembnejših politik EU, saj je njen glavni cilj zmanjševanje razlik v stopnjah razvitosti med različnimi regijami. Za zasledovanje teh ciljev je Evropska komisija vzpostavila finančne instrumente v obliki strukturnih skladov to je: Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Evropskega socialnega sklada (ESS) ter Kohezijskega sklada (KS).

V skladu s svojo dolgoročno strategijo (Strategija razvoja Slovenije, Državni razvojni program) in cilji je Slovenija usmerila sredstva iz strukturnih skladov in Kohezijskega sklada ter sredstva ustreznega lastnega sofinanciranja predvsem v dejavnosti, ki bodo pospešile družbeno ekonomski razvoj države. V skladu z navedenim so bile določene tudi vsebine v okviru operativnih programov evropske kohezijske politike. V izvajanju se je izkazalo, da so ta sredstva pomembna dodana vrednost projektom, nemalokrat pa so celo nujna za njihovo izvedbo, kar se odraža predvsem v času gospodarske in finančne krize. S pojavom krize se je pomen evropskih kohezijskih sredstev le še

⁶³ Glej IPA (2007).

povečal – predvsem zaradi povečanja potreb po podpori podjetjem in kreiranju novih delovnih mest in povečani obremenjenosti javnih financ. Tudi v prihodnjih letih bodo države kot je Slovenija bolj ali manj odvisne od kohezijske politike, saj predstavljajo evropska sredstva glavno razvojnih sredstev, ki bodo v prihodnjih letih na voljo.

Slovenija ima za izvajanje kohezijske politike 2007-2013 v okviru treh operativnih programov na voljo 4.101.048.637 EUR evropskih sredstev, ki jih je treba porabiti do konca leta 2015 (gre za skrajne roke, ko je potrebno Evropski Komisiji posredovati dokazila o nastanku upravičenih javnih izdatkov).

Odgovornost MGRT kot organa upravljanja za vse tri operativne programe in ostalih resorjev, ki so vključeni v izvajanje evropske kohezijske politike je, da se evropska sredstva uspešno izkoristijo. Pri tem imajo pomembno vlogo tudi upravičenci, torej tudi občine, ki pripravljajo projekte v okviru vseh treh operativnih programov.

Na spletnem portalu evropske kohezijske politike v Republiki Sloveniji www.eu-skladi.si, so navedene aktivnosti v okviru kohezijske politike, v okviru vseh treh operativnih programov, podrobnosti o posameznih razpisih ter potrjenih projektih/prejemnikih sredstev.

5.2.1.1. Pregled črpanja EU sredstev v Sloveniji za vse tri operativne programe

V okviru obdobja 2007-2013 je bilo od začetka programskega obdobja do konca leta 2013 na vseh treh operativnih programih od skupno 4,1 milijarde EUR, kolikor je na voljo EU sredstev (EU del):

- podpisanih pogodb za 3,8 milijarde EUR (EU del) ali 92,4 % razpoložljivih sredstev,
- izplačil iz državnega proračun v višini 2,6 milijarde EUR (EU del) ali 62,6 % razpoložljivih sredstev,
- povračil iz EU (oz. bruseljske blagajne) v višini 2,4 milijarde EUR (EU del) ali 59,5 % razpoložljivih sredstev.

V času ekonomsko socialne krize je nujno ohraniti investicije v konkurenčnost slovenskih podjetij in njihove naložbe v človeške vire, pri čemer so v veliko pomoč sredstva kohezijske politike. Zato v Sloveniji namenjamo posebno pozornost aktivnostim za pospeševanje črpanja sredstev, poenostavitvam in temeljitejšemu vsebinskemu načrtovanju izvajanja kohezijske politike.

Občine Pomurske regije se v programskem obdobju 2007–2013 intenzivno vključujejo v izvajanje evropske kohezijske politike s sofinanciranjem projektov v okviru vseh treh operativnih programov v okviru cilja Konvergenca.

Kandidirajo lahko na javnih razpisih iz različnih vsebinskih področij v okviru vseh treh operativnih programov:

v okviru OP ROPI, ki je podlaga za črpanje sredstev iz Kohezijskega sklada in v manjši meri tudi iz Evropskega sklada za regionalni razvoj, so **občine** upravičenke na področju ravnanja s komunalnimi odpadki ter na področju varstva okolja - področje voda (urejanje komunalnih in vodovodnih sistemov). Projekte z obeh omenjenih področij sofinancira Kohezijski sklad. Posredno so občine vključene tudi v okviru izvajanja projektov na področju prometne infrastrukture (področje cest), kjer pa je upravičenec Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, saj gre za izgradnjo, prenovo ali rekonstrukcijo državnih cest. Poleg tega lahko občine sodelujejo tudi pri posameznih javnih razpisih s področja energije.

V okviru OP RČV lahko **občine** kot upravičenke kandidirajo za sredstva na prednostni usmeritvi 1.3: Štipendijske sheme. Kandidirajo lahko tudi za sredstva, ki so razpisana na prednostni usmeritvi 1.4:

Pospoševanje razvoja novih zaposlitvenih možnosti, kjer se izvajajo programi kot je Spodbujanje zaposlovanja za krajši delovni čas. Kot upravičenke lahko občine nastopajo še v okviru 2. razvojne prioritete: Spodbujanje zaposljivosti iskalcev dela in neaktivnih. V okviru te razvojne prioritete se izvajajo programi kot so: spodbujanje zaposlovanja težje zaposljivih brezposelnih oseb, usposabljanje na delovnem mestu, usposabljanje absolventov na delovnem mestu in subvencija za zaposlitev diplomantov, ipd.

Občine so identificirane kot upravičenke in lahko kandidirajo na javnih razpisih tudi v okviru naslednjih prednostnih usmeritev v **OP RR**:

- 2.2. Informacijska družba: razpisi s področja gradnje infrastrukture (npr. širokopasovna omrežja),
- 3.2. Mreženje kulturnih potencialov: razpisi s področja javne kulturne infrastrukture,
- 3.3. Športno-rekreacijska infrastruktura: razpisi s področja javne športno-rekreacijske infrastrukture,
- 4.1. Regionalni razvojni programi: razpisi s področja regionalnih razvojnih programov (ekonomska in izobraževalna infrastruktura, okoljska infrastruktura, razvoj urbanih območij, javna infrastruktura v območjih s posebnimi naravovarstvenimi režimi in v turističnih območjih, socialna infrastruktura),
- 4.2. Razvoj obmejnih območij s Hrvaško: javna prometna, okoljska in ekonomska infrastruktura ob državni meji z Republiko Hrvaško.

OPERATIVNI PROGRAM KREPITVE REGIONALNIH RAZVOJNIH POTENCIALOV (OP RR) ZA OBDOBJE 2007-2013

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 v okviru OP RR na razpolago 1.768 mio EUR iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR), ki so namenjena financiranju spodbujanja podjetništva in konkurenčnosti, visokošolske in informacijske infrastrukture, investicij v turistično infrastrukturo in ohranjanje naravnega in kulturnega potenciala ter za investicije v osnovno infrastrukturo za razvoj regij.

V letu 2013 je bilo potrjenih 26 instrumentov (18 neposredno potrjenih operacij in 8 javnih razpisov) za katere je bilo skupaj dodeljenih 136.017.219 EUR (EU del). Konec leta 2013 je bilo v okviru OP RR podpisanih pogodb v vrednosti 184.781.603 EUR, iz proračuna RS pa je bilo izplačanih 187.089.706 EUR.

POMURSKA REGIJA

Do sedaj je bilo v občinah Pomurske regije v okviru OP RR (sredstva ESRR) skupno sofinanciranih 153 projektov, višina dodeljenih sredstev znaša skupaj 114,8 mio EUR.

V okviru OP RR so sofinancirani razvojno raziskovalni projekti, projekti za nakup nove tehnološke opreme, razvojni centri slovenskega gospodarstva, projekt investicije v medpodjetniški izobraževalni center, projekt izgradnje mreže urgentnih centrov, projekti s področja turistične infrastrukture in promocije turizma, projekt s področja javne kulturne infrastrukture in projekti s področja regionalnih razvojnih programov in razvoja obmejnih območij s Hrvaško.

V letu 2013 so bila v Pomurski regiji preko neposredne potrditve operacije dodeljena sredstva za en projekt v skupni vrednosti 3,7 mio EUR in sicer Urgentni center Murska Sobota. Preko javnih razpisov pa so bile v letu 2013 na območju Pomurja potrjene predvsem operacije s področja »Razvoja regij« in nakupa tehnološke opreme.

V okviru izvajanja 1. Razvojne prioritete OP RR je bil v letu 2013 objavljen tudi javni razpis za spodbujanje raziskovalno razvojnih projektov na problemskih območjih z visoko brezposelnostjo v letih od 2013 do 2015, katerega namen je sofinanciranje raziskovalno razvojne dejavnosti usmerjenih v ustvarjanje novih oz. izboljšave že obstoječih proizvodov. Kot potencialni prijavitelji so se na javni

razpis lahko prijavila tudi podjetja, ki imajo sedež in poslujejo v Pomurski regiji. Za izvedbo razpisa je bilo namenjenih 4,3 mio EUR (glej točko 5.1.2.).

Na področju izvajanja OP RR se je pri projektih, ki so že zaključeni oz. v fazi zaključevanja, izkazalo, da prihaja do odstopanj oz. zaostankov pri zaključevanju. Zato so bile s strani upravičencev posredovane prošnje za spremembo izvajanja operacij in sicer za podaljšanje izvedbe projektov, za podaljšanje obdobja upravičenosti do izplačil, za odstopanja od določb javnega razpisa oz. pogodb o sofinanciranju. Težave so bile identificirane na vseh prednostnih usmeritvah, največkrat v povezavi z gospodarskimi razmerami. Veliko težav je bilo identificiranih na prednostni usmeritvi 4.1. Regionalni razvojni programi (nekaj tudi na 4.2. Razvoj obmejnih področij z Hrvaško), kjer so upravičenci občine in javni zavodi. Pri izvajanju teh projektov gre pretežno za težave pri izvajanju gradbenih del, ki so posledica gospodarske krize (likvidnostne težave in stečaji gradbenih podjetij, težave upravičencev pri zagotavljanju lastnih sredstev) ter težave pri izvajanju postopkov javnih naročil in pridobivanju upravnih dovoljenj.

OPERATIVNI PROGRAM RAZVOJA ČLOVEŠKIH VIROV ZA OBDOBJE 2007-2013 (OP RČV)

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 v okviru OP RČV na razpolago 756 mio EUR iz sredstev Evropskega socialnega sklada (ESS), ki so namenjena spodbujanju podjetništva in prilagodljivosti, spodbujanju zaposlovanja, razvoju človeških virov in vseživljenjskega učenja, zagotavljanju enakih možnosti in zaposlovanja ranljivih družbenih skupin ter zagotavljanju institucionalne in administrativne usposobljenosti.

V letu 2013 je bilo v okviru OP RČV potrjenih 40 instrumentov (10 javnih razpisov in 30 neposredno potrjenih operacij) v skupni vrednosti 62.027.842 EUR, podpisanih pogodb je bilo v vrednosti 45.151.664 EUR, iz proračuna RS pa je bilo izplačano 135.274.791 EUR. Osrednji cilj ESS je doseganje večje zaposlenosti in socialne vključenosti, kar je mogoče doseči z vlaganjem v človeške vire. Tako je Zavod RS za zaposlovanje v okviru aktivne politike zaposlovanja iz ESS dodelil številne nove subvencije za samozaposlitev in subvencije za zaposlitev brezposelnih pri delodajalcih.

POMURSKA REGIJA

V okviru OP RČV je bilo iz sredstev Evropskega socialnega sklada (ESS) sofinanciranih 75 projektov v skupni vrednosti 13.952.154 EUR.

V okviru OP RČV so sofinancirani projekti v okviru Spodbujanja podjetništva in prilagodljivosti, Enakosti možnosti in spodbujanja socialne vključenosti, Razvoja človeških virov in vseživljenjskega učenja in Institucionalne in administrativne usposobljenosti.

V letu 2013 so bili potrjeni 3 projekti v skupni vrednosti 476.882 EUR.

V času gospodarske, finančne in socialne krize so še posebej pomembni odobreni projekti v okviru neposredno potrjenih operacij, ki jih kot upravičenec izvaja Zavod RS za zaposlovanje.

Osrednji cilj Evropskega socialnega sklada je doseganje večje zaposlenosti in socialne vključenosti, kar je mogoče doseči z vlaganjem v človeške vire.

V letu 2013 je bila Pomurska regija vključena v programe: Aktivne politike zaposlovanja, za kar je namenjenih 3.230.820,20 EUR, v programe pa je vključenih 1.307 oseb, v programe Institucionalnega usposabljanja je vključenih 465 oseb; ocenjena vrednost finančnih sredstev za te programe je 287.660 EUR. Izpostaviti velja izredno uspešen instrument Usposabljanje na delovnem mestu, v okviru katerega je Pomurska regija, preko 349 vključenih oseb, prejela 463.341 EUR, preko 165 novih

podjetnikov je v okviru Subvencij za samozaposlitve prejelo skupaj 479.000 EUR, v program Zaposli.me je v Pomurski regiji 200 oseb prejelo 913.653 EUR, v program Nacionalnih poklicnih kvalifikacij pa je vključenih 75 oseb, ki jim je bilo namenjeno 96.971 EUR. V letu 2013 se je izvajal tudi instrument za zaposlovanje starejših 50 plus. V Pomurski regiji so podelili 24 subvencij v skupni višini 51.185 EUR. Preko posebnega instrumenta, ki je bil namenjen mladim – Prvi izziv – se je zaposlilo 29 mladih in prejelo skupno 938.857 EUR.

Poleg omenjenih instrumentov se v okviru OP RČV izvajajo tudi projekti, ki imajo posreden učinek v vseh slovenskih regijah. To so predvsem projekti, ki so namenjeni učinkovitejši in javni upravi (e-vem, e-uprava, e-pravosodje, itd.), reformam institucij na trgu dela, informatizaciji zdravja (e-zdravje), itd.

OPERATIVNI PROGRAM RAZVOJA OKOLJSKE IN PROMETNE INFRASTRUKTURE ZA OBDOBJE 2007-2013 (OP ROPI)

Slovenija ima v programskem obdobju 2007-2013 na podlagi OP ROPI na razpolago 1,56 milijarde EUR evropskih sredstev (sredstva KS in delno ESRR). Iz KS se financirajo investicije v železniško infrastrukturo, avtoceste, pomorsko infrastrukturo in investicije s področja javnega potniškega prometa, v okoljsko infrastrukturo ter v projekte na področju trajnostne rabe energije. Iz ESRR se financirajo investicije v državne ceste ter letališko infrastrukturo.

V letu 2013 je bilo v okviru OP ROPI potrjenih 28 instrumentov (2 javna razpisa in 26 neposredno potrjenih operacij) v skupni vrednosti 667.037.480 EUR (EU del), podpisanih pogodb v vrednosti 608.871.898 EUR, izplačila iz proračuna RS pa so znašala 192.648.352 EUR.

POMURSKA REGIJA

V programskem **obdobju 2004-2006** so bili potrjeni naslednji okoljski projekti sofinancirani iz sredstev Kohezijskega sklada (ISPA):

- Center za ravnanje z odpadki Puconci – 1. faza: (projekt je zaključen); upravičenci: Občine Puconci, Cankova, Gor. Petrovci, Gor. Radgona, Grad, Hodoš, Križevci, Kuzma, Ljutomer, Moravske Toplice, Radenci, Razkrižje, Rogaševci, Šalovci, Tišina, Veržej; delež EU sredstev: 3.300.884 EUR;
- Kanalizacijski sistem Lendava: (projekt je zaključen); upravičenci: Občina Lendava; delež EU sredstev: 3.595.526 EUR.

V programskem **obdobju 2007-2013** pa so iz sredstev Kohezijskega sklada/Evropskega sklada za regionalni razvoj sofinancirani naslednji projekti:

- Celostno urejanje odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda in varovane vodnih virov na spodnjem povodju reke Mure - Dolinska kanalizacija, upravičenci: Občine: Beltinci, Lendava, Velika Polana, Razkrižje, Moravske Toplice, Dobrovnik; delež EU sredstev (KS): 15.598.451 EUR;
- Izgradnja avtocestnega odseka Beltinci-Lendava (avtocesta A5; Beltinci-Pince), upravičenec: DARS, delež EU sredstev (KS): 41.625.251 EUR;
- Ureditev izvennivojskega križanja Murska Sobota, upravičenec DRSC, delež EU sredstev (ESRR): 4.592.538 EUR;
- Regijski center za ravnanje z odpadki - CERO Puconci 2. faza, upravičenci: sodeluje vseh 27 Pomurskih občin, delež EU sredstev (KS): 13.483.149 EUR;
- Oskrba s pitno vodo v porečju Drave (2. Sklop) – ormoško območje: upravičenci občine Ormož - Središče ob Dravi - Sveti Tomaž, delež EU sredstev (KS): 7.539.989 EUR;
- Izvennivojsko križanje ceste Ormož - Središče ob Dravi in železniške proge Ormož - Murska Sobota - Hodoš v Pušencih - upravičenec DRSC; delež EU sredstev (KS): 4.308.371 EUR;

- Celovita oskrba SV Slovenije s pitno vodo - 1. faza SZ Slovenske Gorice: skupen projekt 11 občin (Lenart, Sveta Trojica v slovenskih goricah, Sveti Jurij v Slov. goricah, Mestna občina Maribor, Duplek, Pesnica, Kungota, Sveta Ana, Benedikt, Cerkljenjak, Gornja Radgona), delež EU sredstev (KS): 11.129.755 EUR;
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem A (Lendavski sistem), delež EU sredstev (KS): 26.147.682,35 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 10. 2015;
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem B (Goričko), delež EU sredstev (KS): 28.529.128,56 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 12. 2015;
- Oskrba s pitno vodo Pomurja - sistem C (Prlekija), delež EU sredstev (KS): 32.063.133,56 EUR. Gradnja je v teku, datum zaključka projekta je 31. 12. 2015.

V okviru javnih razpisov s področja energetike (KS) je bilo s sredstvi Kohezijskega sklada doslej sofinanciranih 22 projektov, od tega 13 v letu 2013:

- 7 projektov v okviru Javnega razpisa »Sofinanciranje operacij za energetska sanacija stavb v lasti lokalnih skupnosti«, v občinah Apače, Črenšovci, Grad, Puconci, Turnišče in Velika Polana, v skupni vrednosti sofinanciranja 3.037.605,06 EUR (delež EU sredstev: 2.581.964,30 EUR);
- 6 projektov v okviru Javnega razpisa »Sofinanciranje operacij za energetska sanacija osnovnih šol, vrtcev, zdravstvenih domov in knjižnic v lasti lokalnih skupnosti«, v občinah Beltinci, Gornja Radgona, Ljutomer, Ormož, Razkrižje in Tišina, v skupni vrednosti sofinanciranja 1.592.978,07 EUR (delež EU sredstev: 1.592.978,07 EUR).

V preteklih letih pa je v okviru javnih razpisov s področja energetike sredstva pridobilo 9 projektov v skupni vrednosti 7,34 milijona EUR, od tega 6,24 milijona EUR EU dela. Sredstva so pridobili naslednji projekti:

- 5 projektov v okviru razpisov KNLB in DOLB,
- 3 domovi za starejše (Lukavci, Rakičan in Lendava),
- Splošna bolnišnica Murska Sobota (energetska sanacija bolnišnice).

5.2.1.2. Operativni programi Cilja 3

Pomurska statistična regija sodeluje v **programih Evropskega teritorialnega sodelovanja (ETS): 3 čezmejnih, 3 transnacionalnih in 2 medregionalnih**. Razpoložljiva sredstva v okviru ETS programov niso razdeljena po regijah, vendar se v okviru posameznih programov teži k temu, da bi bili učinki odobrenih projektov kar se da enakomerno porazdeljeni po prostoru celotnega programskega območja.

V do decembra 2013 odobrenih ETS projektih (upoštevani so ETS čezmejni projekti Slovenija-Hrvaška, Slovenija-Avstrija in Slovenija-Madžarska) sodeluje 171* institucij iz Pomurske regije, s katerimi so sklenjene pogodbe. **Po številu pogodb je Pomurska regija trenutno med vodilnimi slovenskimi regijami, po indeksu števila pogodb na število prebivalcev pa celo v sam vrh.** Vendar je potrebno pri tem opozoriti, da je število projektov (oz. pogodb), v katerih sodeluje regija, le eden od kazalcev, ki nakazujejo na uspešnost njenega sodelovanja v ETS programih. Realno oceno uspešnosti bi bilo vsekakor potrebno nasloniti tudi na druge kazalce, kot so ekonomski, socialni in okoljski učinki projektov ali delež evropskih sredstev, ki jih je pridobila regija.

Operativni program Slovenija-Avstrija

Za celotno programsko obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo **63.084.788,00 EUR** sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). V okviru odobrenih projektov sodeluje 39* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 24 različnih projektov. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) odobrenih projektov, v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije znaša **32.548.559,29 EUR**. Od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **6.540.259,83 EUR** vseh odobrenih sredstev (ESRR in nacionalni viri) za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji. Do vključno z letom 2013 so bili v okviru 2. javnih razpisov, 4. razpisnih rokov in Javnega poziva za predložitev projektnih idej OP Slovenija-Avstrija 2007-2013 projektnim partnerjem iz Pomurske regije bodisi potrjeni upravičeni izdatki, bodisi že izplačana sofinancerska sredstva (ESRR in nacionalni delež) v skupni višini 3.503.264,35 EUR, kar predstavlja **53,57 %** črpanje odobrenih pogodbenih sredstev. Zaradi zaustavitve izplačil ESRR sredstev na programu, lahko prihaja v tem trenutku do manjših odstopanj med potrjenimi in izplačanimi ESRR sredstvi (Vir: interna analiza, DRRETS, SMZNO, januar 2014).

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa, 1. roka, sodeluje 17* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 10 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov, v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **18.769.311,39 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) sredstev projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **3.306.205,04 EUR**.

V okviru 2. roka 1. javnega razpisa sta bila odobrena 2 projekta, pri katerih sodelujeta 2* partnerja iz Pomurske statistične regije. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektov znaša **3.034.683,16 EUR**. Skupna vrednost sredstev (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **668.102,00 EUR**.

V okviru 1. roka 2. javnega razpisa sodeluje 11* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 7 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov znaša **7.111.227,95 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **1.976.960,00 EUR**.

V okviru 2. roka 2. javnega razpisa sodeluje 7* partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 4 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **3.158.976,79 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **481.877,79 EUR**.

V okviru potrjenih operacij na podlagi izvedenega Javnega poziva za predložitev projektnih idej sodelujeta 2* partnerja iz pomurske statistične regije, ki sodelujeta v 1 projektu. Skupna vrednost odobrenega projekta (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri), v katerega sta vključena partnerja s Pomurske regije znaša **474.360,00 EUR**. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **107.115,00 EUR**.

**Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.*

Operativni program Slovenija-Madžarska

Za celotno programsko obdobje je za projekte na voljo **27.522.283,00 EUR** sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj. V okviru odobrenih projektov sodeluje 97* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 39 različnih projektov. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) odobrenih projektov v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije znaša **31.082.459,12 EUR**. Od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **16.009.073,81 EUR** vseh odobrenih sredstev (ESRR in nacionalni viri) za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji. Do vključno z letom leta 2013 je bilo v okviru 2. Javnih razpisov OP Slovenija-Madžarska 2007-2013 projektnim partnerjem iz Pomurske regije izplačano **9.046.929,53 EUR sredstev ESRR** in nacionalnega deleža sofinanciranja, kar predstavlja **56,52%** črpanja odobrenih pogodbenih sredstev .

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa sodeluje 44 partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 19 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **15.395.951,18 EUR**, skupna vrednost odobrenih sredstev (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **7.495.506,97 EUR**.

V okviru odobrenih projektov 2. javnega razpisa sodeluje 39 partnerjev iz Pomurske statistične regije. Sodelujejo v 17 različnih projektih. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije znaša **12.559.078,84 EUR**, skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša **6.419.676,17 EUR**.

V okviru OP Slovenija-Madžarska so bili v letu 2012 potrjeni 3 projekti: 2 na podlagi direktno predloženih »strateških« projektov in eden iz rezervne lestvice 2. javnega razpisa. V okviru potrjenih projektov sodeluje 14 slovenskih projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) vseh odobrenih projektov znaša 3.127.429,10 EUR. Skupna vrednost (vključena so sredstva ESRR, nacionalni in lastni viri) projektnih partnerjev iz Pomurske statistične regije znaša 2.093.890,67 EUR.

** Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.*

Operativni program Slovenija-Hrvaška

Za obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo 38,4 MIO EUR sredstev IPA (Instrument za predpristopno pomoč). V letu 2013 s priključitvijo Hrvaške k EU se je alokacija v okviru programa povečala za 3.808.000 EUR ESRR sredstev. V okviru odobrenih projektov (1. in 2. javni razpis) sodeluje 20 projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki so izvedli 10 različnih projektov. Skupna vrednost odobrenih projektov za slovenske partnerje (v okviru 1. in 2. JR) znaša **16.763.204 EUR** (pogodbena vrednost), od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurja v višini **2.561.186,92 EUR (15,3 %)** vseh odobrenih sredstev (v okviru slovenskega partnerstva) za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji. Do konca leta 2013 je bilo realiziranih skupaj (IPA, državni in lastni viri) 2.259.402,55 EUR.

V okviru odobrenih projektov 1. javnega razpisa je sodelovalo 10 partnerjev iz Pomurske statistične regije v 3 različnih projektih, ki so se zaključili konec marca 2012. Skupna vrednost odobrenih projektov, v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **3.060.326,32 EUR**, od tega obsega vrednost odobrenih projektov za projektne partnerje iz Pomurske statistične regije **1.652.541,27 EUR**. Do konca leta 2013 je bilo realiziranih skupaj (IPA, državni in lastni viri) 323.497,35 EUR.

V okviru odobrenih projektov 2. javnega razpisa je sodelovalo 10 projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki so izvedli 7 projektov, kateri so se zaključili konec marca oz. aprila 2013. Skupna pogodbeni vrednost odobrenih projektov, v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **2.161.132,17 EUR**, od tega obsega pogodbeni vrednost za projektne partnerje iz Pomurske statistične regije **908.645,65 EUR**. Do konca leta 2013 (določeni zaključni zahtevki za IPA sredstva v letu 2013 še niso bili izplačani) je bilo realiziranih **565.398,03 EUR**.

Konec decembra 2013 je bilo v okviru 3. javnega razpisa potrjenih 7 projektov, v katerih sodeluje 15 partnerjev iz Pomurske regije. Pogodbe za IPA sredstva še niso podpisane. Projekti so se pričeli izvajati v začetku leta 2014. Skupna vrednost odobrenih projektov (ker pogodbe še niso sklenjene, gre za višino zahtevanih sredstev), v katere so vključeni partnerji s Pomurske regije, znaša **3.005.339,96 EUR**. Od tega je višina zahtevanih sredstev za partnerje iz Pomurske regije ocenjena na **1.123.441,72 EUR**.

Povzetek stanja na vseh treh čezmejnih programih

Za celotno programsko obdobje 2007-2013 je za projekte, na celotnem upravičenem območju programa, na voljo 129.007.071,00 EUR sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR). V okviru odobrenih projektov sodeluje 171* projektnih partnerjev iz Pomurske regije, ki izvajajo 80 različnih projektov. Skupna vrednost odobrenih projektov, v katere so vključeni projektnimi partnerji s Pomurske statistične regije na OP SI-AT in OP SI-HU ter skupna vrednost za vse slovenske partnerje na OP SI-HR, znaša **71.857.816,86 EUR**, od tega pripada delež projektnim partnerjem s Pomurske regije v višini **26.233.962,28 EUR** vseh odobrenih sredstev za projekte, ki se izvajajo v Pomurski regiji.

Do vključno z letom 2013 je bilo projektnim partnerjem iz Pomurske regije izplačano **14.809.596,43 EUR**.

** Nekateri projektni partnerji nastopajo v več projektih hkrati.*

5.3. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu in uveljavljanje skupnega slovenskega gospodarskega prostora

Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju od 2010 do 2015 in Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010 do 2015 dosegata svoje cilje tudi s povezovanjem vsebin operativnih programov čezmejnega sodelovanja Republike Slovenije s sosednjimi državami v obdobju 2013-2017. Operativni programi čezmejnega sodelovanja so pomemben dejavnik uveljavljanja skupnih gospodarskih interesov v obmejnem prostoru. Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je v letu 2013 v sodelovanju z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo pomagal zamejskim gospodarskim organizacijam na Madžarskem, v Avstriji, na Hrvaškem in v Italiji s pravočasnim obveščanjem o razpisih EU ter s pravočasnim objavljanim vsebinsko ustreznih lastnih razpisov ter s sofinanciranjem in tehnično asistenco pri prijavljanju nanje. Projekti, ki jih na ta način podpira Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu imajo posredne pozitivne učinke na razvoj Pomurja. Urad tvorno sodeluje pri pripravi novih operativnih programih evropskega čezmejnega sodelovanja v novi finančni perspektivi EU 2014 – 2020.

Strategija gospodarskega sodelovanja do 2020

Urad je v letu 2013 nadaljeval z izvajanjem Strategije sodelovanja med Republiko Slovenijo in avtohtono slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva do leta 2020.

Namen strategije in izvedbenega dokumenta je doseganje usklajenega, sinergijskega in strateškega pristopa vseh pomembnejših gospodarskih dejavnikov iz Republike Slovenije ter sosednjih držav (državni organi, podjetja, zbornice, manjšinska združenja, diplomatsko – konzularna predstavništva, drugi gospodarski dejavniki, pa tudi posamezniki na obeh straneh meja) – združitev oziroma uskladitev kapitala, znanja, izkušenj, človeških virov in obstoječih dejavnosti. Takšen način se je izkazal za učinkovito sredstvo za krepitev obstoječih in ustvarjanju novih gospodarskih tokov na območju poselitvenega območja slovenske narodne skupnosti in Republike Slovenije ter spodbujal večjo konkurenčnost na trgih tretjih držav v smeri bolj homogene vizije gospodarskega sodelovanja med manjšinskim prostorom in matično državo, ki pa ga bo treba v prihajajočem obdobju tudi nadgraditi. S tem pristopom se je povečala implementacija ukrepov, določenih s posameznimi področnimi zakoni, npr. Zakonom o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010 – 2015, ter programi, ki imajo učinke tudi za poglobitev sodelovanja s slovensko narodno skupnostjo v sosednjih državah na področju gospodarstva.

Medresorska delovna skupina

Za izvajanje strategija je pristojna medresorska delovna skupina, ki je stalna delovna skupina. V njeno delo so enakovredno vključeni tudi predstavniki slovenskih gospodarskih organizacij v sosednjih državah. Svoje dejavnosti pa delovna skupina s konkretnimi projekti uokviri v letnih vsebinskih načrtih.

Nov vsebinski in terminski načrt za leto 2014

Medresorska delovna skupina, pristojna za izvajanje strategije pripravlja nove dogodke in projekte, ki se bodo izvajali v letu 2014. Med dogodki je predvidena tudi poslovna konferenca v Pomurju.

5.4. Urad Vlade RS za narodnosti

Urad Vlade RS za narodnosti ⁶⁴ v okviru svojega delovnega področja opravlja naloge na področju uresničevanja ustavnih in zakonskih določil, ki zadevajo posebne pravice pripadnikov italijanske in madžarske narodne skupnosti ter spremljanja in skrbi za zaščito posebnih pravic v Sloveniji živeče romske skupnosti. Naloge vključujejo tudi sofinanciranje, tako se je v letu 2013 med drugim:

- sofinanciralo delovanje Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti (PMSNS) Lendava, krovne organizacije madžarske narodne skupnosti v Sloveniji;
- sofinanciralo radijske in televizijske oddaje za madžarsko narodno skupnost v okviru javne Radiotelevizije Slovenija. RTV Slovenija se zagotavlja skupni znesek za RTV programe za italijansko in madžarsko narodno skupnost, v tabeli naveden znesek je ocena, koliko od teh sredstev je namenjenih za RTV programe za madžarsko narodno skupnost, izračunana na podlagi okvirnih odstotkov oziroma razmerij, ki izhajajo iz poročil RTV Slovenija;
- sofinanciralo pripravo in izdajo tednika madžarske narodne skupnosti *Nepujság* v okviru Zavoda za informativno dejavnosti madžarske narodne skupnosti Lendava;
- sofinanciralo delovanje Sveta romske skupnosti RS, krovne organizacije romske skupnosti v Sloveniji in Zveze Romov Slovenije. Sredstva, zagotovljena Svetu in Zvezi se uporabljajo za njuno delovanje na področju **celotne Slovenije** in ne le Pomurja;
- sofinanciralo lokalno radijsko oddajo za Rome Romskih 60 na Radiu Murski val;
- sofinanciralo dvojezičnost in druge ustavne pravice v dvojezičnih občinah Lendava, Moravske Toplice, Dobrovnik, Šalovci, Hodoš.

V nadaljevanju sledi finančni pregled po prejemnikih sredstev.

Tabela 11: Prejemniki sredstev Urada Vlade RS za narodnosti v Pomurju v letu 2013

Prejemnik	Leto 2013 v EUR
PMSNS	182.000
RTV (Lendava)	343.950
NEPUJSAG	296.060
Svet romske skupnosti	160.000
Zveza Romov Sl.	192.712
Murski val	9.716
Lendava	301.080
Moravske Toplice	152.940
Dobrovnik	156.360
Šalovci	68.940
Hodoš	68.520
SKUPAJ	1.932.278

Vir: Urad Vlade RS za narodnosti, 2014.

⁶⁴ Do 20.7.2013 Služba za narodnosti, pod pristojnostjo Ministrstva RS za notranje zadeve.

5.5. Območne razvojne agencije

Na območju Zakona deluje pet območnih razvojnih agencij. Štiri območne razvojne agencije se nahajajo na območju Pomurja, ena pa na območju Ormoža.

Območne razvojne agencije na območju Pomurja so:

- **Razvojna agencija Sinergija d.o.o.**, v Moravskih Toplicah, ki pokriva enajst pomurskih občin (Beltinci, Cankova, Gornji Petrovci, Grad, Hodoš, Kuzma, Moravske Toplice, Puconci, Rogašovci, Šalovci in Tišina);
- **Razvojni center Murska Sobota**, ki pokriva MO M. Sobota z lokalnim okoljem;
- **PORA, razvojna agencija G. Radgona**, ki pokriva Občino G. Radgona, v okviru Območnega razvojnega partnerstva za območje Prlekije pa celotno območje UE G. Radgona;
- **Prleška razvojna agencija giz**, v Ljutomeru, ki pokriva štiri pomurske občine (Križevci, Ljutomer, Razkrižje in Veržej).

Območna razvojna agencija na območju Ormoža je:

- **Javna razvojna agencija Občine Ormož, JARA**, ki pokriva Občino Ormož.

Aktivnosti, ki so jih območne razvojne agencije izvajale v letu 2013 so bile sledeče:

- informiranje in obveščanje ter animiranje ciljnih skupin in ostalih zainteresiranih o aktualnih javnih razpisih, dogodkih, itd. v okviru izvajanja Zakona;
- priprava projektne in investicijske dokumentacije za prijavo podjetij na javne razpise;
- svetovanje pri pripravi projektov podjetij na javne razpise;
- administrativna podpora podjetjem pri pripravi in izvedbi ter poročanju v okviru projektov;
- sodelovanje z regijskimi institucijami v okviru izvajanja Zakona;
- druge naloge.

Območne razvojne agencije so prav tako vključene v »*Strateško razvojno partnerstvo v Pomurju*«, v okviru katerega se obravnavajo posamezne aktualne tematike oz. problematika izvajanja Zakona.

6. Kazalniki za spremljanje učinkovitosti izvajanja zakona

Zaradi preglednosti izvajanja in spremljanja delovanja Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 so bili v Programu spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010–2015 predvideni kazalniki za spremljanje izvajanja ukrepov razvojne politike. **Kazalniki omogočajo tako Vladi Republike Slovenije kot tudi Državnemu zboru Republike Slovenije preglednost in možnost spremljanja ter usmerjanja razvojne politike na regijo.**

Nekateri kazalniki so postavljeni dolgoročno. Za te kazalnike je eno leto prekratko časovno razdobje, da bi lahko bili doseženi. Lahko pa se v obdobju posameznega leta pokažejo trendi, ki jih določeni kazalniki nakazujejo ter se na podlagi tega lahko sklepa, kako bo posamezen ukrep dosežen. Ukrepi, ki dosegajo slabše kazalnike, so za izvajalce zakona pomembna usmeritev za delo naprej. Prav ti ukrepi bodo zahtevali še bolj zavzeto in še dodatno usklajevanje in izvajanje politike.

Tabela 12: Pregled kazalnikov stanja v regiji, vpliv Zakona

Kazalnik	Stanje pred začetkom izvajanja zakona	Stanje v letu 2012	Stanje v letu 2013
Število brezposelnih	11.137 (na dan 31. 12. 2009)	8.996 (na dan 31. 12. 2012)	9.238 (na dan 31. 12. 2013)
Število zaposlenih	39.227 (na dan 31. 12. 2009)	37.149 (na dan 31.12.2012)	36.331 (na dan 31.12.2013)
Število ustvarjenih delovnih mest	/	277 (podatek za 4. JR + JR GRNPS + TNI)	118 (podatek za 5. JR + TNI)
Število vseh projektov podprtih v regiji	/	1.260*	1.086**
Število mladih, ki je prejelo štipendije	165 (šolsko leto 2009/2010)	147* (šolsko leto 2012/2013)	89** (šolsko leto 2013/2014)
Število izdanih gradbenih dovoljenj	413 (v letu 2009)	230	257
Število OPN v izdelavi	28 (v letu 2009)	20	17
Število OPN potrjenih	2 (v letu 2009)	6	7

Vir: Urad za makroekonomske analize in razvoj (2011); Statistični urad Republike Slovenije, MGRT, MIP, RRA Mura (2014)

Opombe:

*Podatek o številu vseh podprtih projektov v regiji v letu 2012 vključuje: Projekti iz Instrumenta 1 (22 + 32) + javni razpis JAPTI/SPIRIT Slovenija (2) + MIC (1) + Razvojni centri slovenskega gospodarstva (3) + Prva, tretja in četrta os razvoja podeželja (65) + MG (9) + Eko Sklad (1.100) + Urad za narodnosti (11) + Slovenski regionalno razvojni sklad (2) + Ministrstvo za zdravje (4) + MIZKŠ, področje kulture (9 občin).

**Podatek o številu vseh podprtih projektov v regiji v letu 2013 vključuje: Projekti iz Instrumenta 1 (18) + javni razpis JAPTI/SPIRIT Slovenija (1) + MIC (1) + Razvojni centri slovenskega gospodarstva (3) + Prva, tretja in četrta os razvoja podeželja (65) + MGRT (7+23) + Eko Sklad (937) + Urad Vlade RS za narodnosti (11) + Slovenski regionalno razvojni sklad (3+1) + Ministrstvo za zdravje (4) + MK (12 občin).

**Pri podatku o štipendijah se podatek nanaša na stanje regijske štipendijske sheme v letu 2012, pri čemer ne upošteva štipendistov, ki imajo status v mirovanju (27). V letu 2012/2013 je bilo 27 novih štipendij, v letu 2011/12 pa 26 novih štipendij.*

***Pri podatku o štipendijah se podatek nanaša na stanje regijske štipendijske sheme v letu 2013, pri čemer so upoštevani le aktivni štipendisti. V letu 2013/2014 je bilo 30 novih štipendij, v letu 2012/2013 pa 27 novih štipendij.*

6.1. Kazalniki Programa POMURJE 2015

Tabela 13: Kazalniki za spremljanje Programa POMURJE 2015

Kazalniki (U) učinka, (R) rezultata, (V) vpliva	Izhodišče pred sprejetjem Zakona	Cilj 2015	Stanje konec leta 2012	Stanje konec leta 2013	Obrazložitev stanja
(U) število gospodarskih subjektov, vključenih v sofinancirane projekte	0	150	164	182	Podatek za 1., 2., 3., 4. JR in za JR GRNPS ter 5. JR
(R) število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih, v katera so bila vložena javna sredstva	0	400	563+52*	654+52*	Vpisan podatek o št. predvidenih novih delovnih mestih (za 1., 2., 3., 4. in 5. JR ter za JR GRNPS)
(V) zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega za slovenskim povprečjem	30,2% (2008) 24,96% (2009)	zmanjšanje	25,2%	28,5%	Podatek za leto 2013.
(U) število dodatnih oseb, ki je pridobilo višjo izobrazbo ali kvalifikacijo	0	150	0	0	Rezultatov v letu 2013 še ni.
(V) zmanjšanje zaostanka bruto plače glede na slovensko povprečje na zaposlenega	20,2 % (2008) 14,91% (2009)	zmanjšanje	14,8%	14,8%	Podatek za leto 2013.
(U) povečanje števila podjetij, vključenih v programe socialnega podjetništva na podlagi programa	0	povečanje	-	-	Javni razpis v letu 2013 bil preklican in ponovno objavljen konec leta 2013.
(R) povečanje števila zaposlenih v programih socialnega podjetništva na podlagi programa	0	+50	-	-	Javni razpis v letu 2013 bil preklican in ponovno objavljen konec leta 2013.
(R) število novih naložb v regijo	0	10	8	9*	1 nova naložba v letu 2013 Javna agencija SPIRIT Slovenija
(V) število ustvarjenih zaposlitev	0	550	1.067	1.185*	Kumulativni podatek za pet JR (321+66+56+120+91) + JR GRNPS (52) + JR soc. podj. (1) + tuje investicije (110+10+125+25 +56+20+25+80+27)
(U) število pripravljenih projektov	0	15	1	0	V letu 2013 je potekala faza identifikacije potencialnih projektov v okviru priprave RRP 2014 - 2020.
(R) število novih zaposlitev v pripravi projektov	0	10	-	-	Še ni rezultatov.

Vir: Program Pomurje 2015 (2014).

Opombe za zgoraj navedene kazalnike*:

1. Podatek za kazalnik **število na novo ustvarjenih delovnih mest v podjetjih**, v katera so bila vložena javna sredstva, prikazuje podatke za tista delovna mesta, ustvarjena na podlagi razpisov iz Inštrumenta 1 in iz Inštrumenta 3. Podatek 654 pove, da so se podjetja v času od začetka izvajanja zakona do konca leta 2013, pogodbeno zavezala, da bodo delovna mesta ustvarila v času 3 do 5 let po končanju investicije (razen pri enem delovnem mestu iz razpisa v okviru Instrumenta 3, kjer je bila zaposlitev takojšnja). Podatek 52 pove, da bodo v okviru novega instrumenta JR GRNPS, podjetja ustvarila predvidena nova delovna mesta.

2. Podatek za stanje v letu 2013 pri kazalniku **število novih naložb v regijo** (7) pomeni število novih naložb v regijo v času od začetka izvajanja zakona do konca leta 2013. V te naložbe sta všteti 2 naložbi iz leta 2010 (Carthago AG in Lukos Agro Group s 120 novimi zaposlitvami), 2 novi naložbi iz leta 2011 (Wolford in XAL Lighting z 150 novimi zaposlitvami) in 2 novi naložbi iz leta 2012 (Carthago in Xal Svetila z 105 novimi zaposlitvami) ter 1 nova naložba v letu 2013 (Elrad International z 27 novimi zaposlitvami). Pri vseh naložbah je aktivno participirala RRA Mura in so rezultat aktivnosti v okviru Programa. V kazalnik sta všteti tudi 2 naložbi (Biogen in Uba s 76 novimi zaposlitvami v letu 2011), ki sta na aktivnosti zakona vezani posredno in sta posledica neposrednega financiranja s strani Javne agencije RS za podjetništvo in tuje investicije.

3. Podatek za kazalnik **število ustvarjenih zaposlitev** (1185) vključuje vse, po pogodbah predvidene zaposlitve, ki se nanašajo na razpise iz Inštrumenta 1 (654 + 52 JR GRNSP delovnih mest), en razpis iz Inštrumenta 3 (eno delovno mesto) in aktivnosti v okviru Inštrumenta 4, ki so pripeljale do novih investicij, se nanašajo na določeno obdobje (120 delovnih mest iz 2 novih investicij v letu 2010, 226 delovnih mest iz 4 novih investicij v letu 2011 in 105 delovnih mest iz 2 novih investicij v letu 2012 ter 27 delovnih mest iz 1 nove investicije v letu 2013). Podjetja so se zavezala, da bodo delovna mesta ustvarila v času 3 do 5 let po končanju investicije, tuji investitorji pa v času 3 let po zaključku investicije.

4. Vsebina tistih Instrumentov, ki ne izkazujejo aktivnosti, se bo s spremembo Programa predvidoma spremenila, s tem pa se bodo spremenili tudi nekateri kazalniki.

7. Finančni prikaz izvajanja zakona

Prvi finančni program za izvajanje Zakona o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2015 je predvideval, da **bo država iz različnih virov v regijo namenila 264 milijonov evrov**, od tega v letu 2010 28,5 milijona evrov, kasneje pa med 40 in 53 milijoni evrov letno. Samo za izvajanje Programa spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije v obdobju 2010 - 2015 pa ja bilo predvideno, da bo država v regijo vložila 33 milijonov evrov.

Tabela 14: Finančni prikaz načrta izvajanja Zakona (v EUR)

UKREPI ZAKONA	FINANCE PO LETIH (v '000.000 €)						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	skupaj
Program spodbujanja konkurenčnosti Pomurske regije	6	6	6	5	5	5	33
Povrnitev plačanih prispevkov delodajalca za socialno varnost	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5	69
Medpodjetniški izobraževalni center	1	1					2
Projekti regijskega gospodarskega središča v Pomurski regiji (Razvojni centri slovenskega gospodarstva)	2	3	4	7	7	7	30
Prestrukturiranje in dvig konkurenčnosti kmetijstva in gozdarstva ter živilsko-predelovalne industrije	5	8	10	9	4	4	40
Vlaganja v infrastrukturo za oskrbo Pomurske regije s pitno vodo	3	11	20	21	20	15	90
SKUPAJ	28,5	40,5	51,5	53,5	47,5	42,5	264

Vir: Projektna pisarna Vlade RS v Pomurju, (2010)

Tabela 15: Finančni prikaz načrta izvajanja Programa (po Peti spremembi Programa v marcu 2013) in po dejanskih izplačilih v letu 2013 (v EUR)

INSTRUMENTI PROGRAMA 2015	FINANCE PO LETIH (v '000.000 €)						Skupaj	Izplačila 2012 (v €)	Finančna absorpcija v letu 2012 ⁶⁵	Izplačila 2013 (v €)	Finančna absorpcija v letu 2013
	2010	2011	2012	2013	2014	2015					
1. Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanje novih del. mest	3,563	3,18	4,138	4,368	4,544	4,967	24,760	4.138.136,93	83,18%	2.663.155,17	60,97%
2. Spodbujanje razvoja človeških virov	0,16	0,091	0,141	0,89	1,336	2,1	4,718	141.345,01	35,33%	0,00	0
3. Spodbujanje socialnega podjetništva	0,051	0,021	0	0,3	0,6	0,6	1,573	0,00	0	0,00	0
4. Promocija regije, da bi privabili tuje in domače investicije	0	0,12	0,146	0,242	0,12	0,12	0,748	146.225,40	48,74%	0,00	0
5. Podpora pri pripravi in izvajanju razvojnih projektov	0,005	0,196	0	0,2	0,4	0,4	1,201	0,00	0	237.845,35	118,92%
Skupaj	3,779	3,608	4,426	6	7	8,187	33	4.425.707,34		2.901.000,52	

Vir: MGRT, RRA Mura (2014).

⁶⁵ Glej Letno poročilo 2012 (2013).